

Pomen pogovora manjšine z državo

DUŠAN UDOVIČ

Lahko rečemo, da je Vladno omizje za slovensko manjšino, ki se je včeraj sestalo v Rimu, vendarle opozorilo na nekatera konkretna vprašanja, v zvezi s katerimi se obetajo za našo skupnost pomembni premiki, vsaj tako je upati. Gre predvsem za boljšo sistematizacijo po zaščitnem zakonu določenega financiranja dejavnosti manjšinskih ustanov, ki si objektivno ne morejo privoščiti, da proti koncu vsakega sončnega leta še ne vedo, če in kako bodo lahko v naslednjem letu sploh shajale. Po včerajšnjem srečanju je vtis, da se stanje izboljšuje: zavest o problemu obstaja, volja za njegovo reševanje, kot kaže, tudi.

Po zagotovljeni postavki za manjšino v proračunu za naslednje leto ostaja zaradi drugega zakonskega položaja dejansko na nevarnem prepihu le naš dnevnik. V zvezi s njim je bilo jasno povedano, da potrebuje konkretno rešitev, s katero ni mogoče več odlašati v nedogled. Tudi to je bilo vzeto na znanje in ker gre za vladno omizje, je pričakovati, da bodo sledili ukrepi, in to pravočasno, preden nas odpihnejo nova krčenja sredstev za vse bolj okleščene založniški sektor.

Sicer pa je najpomembnejše dejstvo, da se je vladno omizje po dolgem času vendarle aktiviralo. Lahko si želimo, da bi se pogostejše sestajalo. Gotovo ne za kake banalnosti ali vprašanja, ki tja ne sodijo in za katera so lahko pristojni drugi forumi. Ker je to dejansko pogovor manjšine z državo, je prav, da se za tak pogovor preudarno določajo prioritete.

RIM - Včeraj zasedanje na sedežu notranjega ministrstva

Vladno omizje za Slovence in novosti o koriščenju sredstev

V parlamentu predlog o uporabi denarja iz zaščitnega zakona glede na potrebe

Na zasedanju omizja so govorili tudi o reformi krajevnih uprav, volilni zakonodaji, glasbenem šolstvu, taborišču v Viscu, osebju Urada za slovenske šole in položaju Primorskega dnevnika

RIM - Včeraj je na sedežu italijanskega notranjega ministrstva v Rimu zasedalo vladno omizje za slovensko manjšino, ki se je med drugim seznanilo tudi s predlogom o bolj elastičnem koriščenju sredstev za financiranje nekaterih členov zaščitnega zakona, ki bi jih v prihodnosti Dežela Furlanija Julijska krajina lahko avtonomno porazdelila na osnovi ugotovljenih potreb. Zadevni predlog bo obravnavala proračunska komisija italijanskega senata. Drugače se je na zasedanju govorilo tudi o reformi krajevnih uprav, volilni zakonodaji, vprašanju ustanovitve avtonomne slovenske sekcije pri tržaškem konservatoriju, bivšem taborišču v Viscu, osebju Urada za slovenske šole in o negotovi usodi sredstev za Primorski dnevnik.

Na 3. strani

RIM - ZŠSDI Naš šport je prestopil prag parlamenta

Slovenski organizirani šport v Italiji je prvič prestopil prag italijanskega parlamenta. Predsednik in podpredsednik ZŠSDI Ivan Peterlin in Igor Kocijančič sta namreč nastopila na avdiciji komisije za kulturo v poslanski zbornici, ki pripravlja nov zakon o športu. Tam sta predstavila svojo organizacijo, predlagala nekaj dopolnil k zakonu in izročila dokument. Njun nastop bo za vedno ostal zapisan v parlamentarnih aktih.

Na 3. strani

TRST - Z gospodarskega posveta ZKB Iz krize z zaupanjem in ekonomijo v službi človeka

Kriza gradbeništva: protest sindikatov

Na 4. strani

Tržaški pokrajinski svet o javnem prevozu

Na 5. strani

V Trstu o rebalansu in kompostnikih

Na 5. strani

Dvojezičnost je dobra naložba

Na 13. strani

GORIŠKA - Povezovanje, zaščita, storitve

Reforma odpira vprašanja, župani še iščejo odgovore

ITALIJA - Politika Beppe Grillo izključil še dva poslanca iz G5Z

RIM - Beppe Grillo je izgnal še dva parlamentarca iz skupine Gibanja petih zvezd v poslanski zbornici. Gre za poslance Massima Artinija in poslanko Paolo Pinna. Obtožil ju je kršenja pravilnika skupine, po katerem so njeni člani dolžni vrniti del poslanske plače. Grillo je končno odločitev sprejel na osnovi spletnega glasovanja, rezerviranega za člane Gibanja petih zvezd. Njegova odločitev pa je v gibanju sprožila val protestov. Vse to se dogaja v času, ko so vode razgibane tudi v drugih političnih strankah.

Na 11. strani

EVROPSKA UNIJA Juncker prestal nezaupnico

BRUSELJ/STRASBOURG - Evropski parlament je včeraj na plenarnem zasedanju v Strasbourgu z veliko večino zavrnil predlog nezaupnice Evropski komisiji Jean-Clauda Junckerja, ki so ga manj kot mesec dni po začetku njenega dela vložili evroskeptiki in skrajna desnica zaradi luksemburške davčne afere, imenovane LuxLeaks. Glasovalo je 650 od 751 evropskih poslancev. Predlog nezaupnice je podprl 101 poslanec, proti jih je bilo 461, 88 pa se jih je vzdržalo.

Na 11. strani

slovensko
stalno
gledališče
sezona 2014 - 2015

Marko Sosič/ Carlo Tolazzi
TRST, MESTO V VOJNI
režiser Igor Pison

DANES-petek, 28. novembra,
ob 20.30 - red T

danesh ob 19.00 srečanje
z avtorjema predstave

zaradi velikega povpraševanja
sta potrditev in rezervacija obvezni

BLAGA JNA SSG: od ponedeljka do petka
10.00-15.00 in uro in pol pred začetkom predstav
Tel. 040 2452616/ brezplačna številka 800214302
www.teaterssg.com

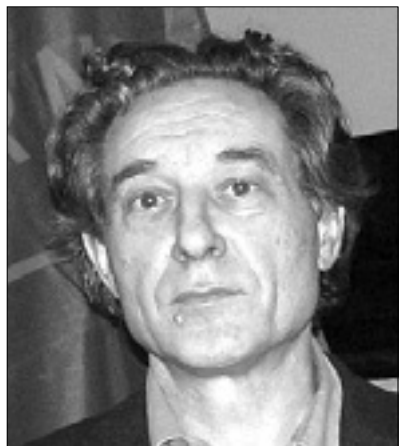
LJUBLJANA - Po včerajšnji predstavitvi ukrepov Cerarjeve vlade

Sindikati javnega sektorja zavračajo vladni predlog

LJUBLJANA - Sindikati javnega sektorja so zavrnil najnovejši vladni predlog varčevalnih ukrepov za prihodnje leto. So pa oblikovali svojega po načelu »vzemi ali pusti«: pristajajo le na prenos trenutno veljavnih ukrepov, s tem da bi se napredovanja izplačala decembra 2015. Vladni pogajalci želijo za deva preveriti na vladi, pogajanja se nadaljujejo danes. Pogajalci vlade in sindikatov javnega sektorja tudi na včerajšnjem nadaljevanju pogajanj, po slabih štirih urah razprave, niso zblížali stališč.

Vladna stran je namreč sindikatom predstavila nov predlog varčevalnih ukrepov, a so ga sindikati pričakovano zavrnil. Kot je po koncu pogajanj pojasnil predsednik konfederacije sindikatov javnega sektorja Branimir Štrukelj, je bil ta vladni predlog za sindikate »povsem nesprejemljiv«.

Tako so vladni strani dali svoj predlog, s katerim se po Štrukljevih besedah strinjajo vsi sindikati razen enega. Z njim pristajajo, da se sedaj velja-

Branimir Štrukelj

vni ukrepi podaljšajo in veljajo celo prihodnje leto z vsemi varovalkami, ki so zapisane tudi v trenutno veljavnem dogovoru. Izjema je le sprostitev napredovanj, tako v plačne razrede kot v nazive, za katere pa bi izplačevanje zamaknili do decembra 2015 oziroma do novembrske plače.

Ker bi bilo torej v prihodnjem letu za napredovanja le eno izplačilo, ta ukrep po Štrukljevih besedah za vlado ne bi pomenil negativnih učinkov. Bi pa javnim uslužbencem na ta način »zavarovali napredovanja, zato da nam jih ne bi vzeli tudi v letu 2016«, je dodal. Hkrati po njegovih besedah želijo še, da se vlada opredeli tudi glede tistih ukrepov, ki niso predmet pogajanj, in jih je nekaj predlaganih pri policistih, v šolstvu, v kulturi.

Glavni vladni pogajalec in minister za javno upravo Boris Koprivnikar je po koncu pogajanj pojasnil, da bo trenutno stanje predstavil celotni vladni ekipi, ki se bo tudi opredelila do zadnjega sindikalnega predloga. Ni še jasno, ali se bodo sestali ali pa to storili na dopisni seji. Ob tem Koprivnikar ne želi špekulirati, kakšna bo odločitev vlade, se bodo pa po njegovih besedah posvetovali »tako, vladno stališče pa pridobili zelo hitro«.

Zadnji vladni predlog je sicer, kot je pojasnil minister, vseboval dve različici. Prva je vključevala zgolj »popravek

plačne lestvice«, druga pa poleg tega še spremembo obračuna potnih stroškov, vključno z delnim zmanjšanjem. O podrobnostih tega predloga pa Koprivnikar ni želel govoriti, saj da zdaj niti nima smisla razpravljati o njem.

Po neuradnih informacijah naj bi sicer vlada želela podaljšati trenutno veljavne varčevalne ukrepe, vključno s kompresijo plačne lestvice. Ob tem bi pristala na sprostitev napredovanj za tiste, ki so v izhodiščnem plačnem razredu. Sprostila bi tudi napredovanja v nazive, a z enoletnim zamikom izplačevanja. V zameno naj bi vlada tokrat predlagala linearni poseg v osnovne plače javnih uslužbencev, in sicer znižanje za 2,1 odstotka.

Če bi obveljal zadnji sindikalni predlog, bi to pomenilo prihranek na ravni letošnjega leta, 313 milijonov evrov. Medtem je vladna stran poleg tega prihranka sprva želela z dodatnimi ukrepi prihraniti še 127 milijonov evrov, z včerajšnjim predlogom ukrepov pa 70 milijonov evrov. (STA)

LJUBLJANA

Zoran Klemenčič novi šef Sove

LJUBLJANA - Vlada je za novega direktorja Slovenske obveščevalno-varnostne agencije (Sova) imenovala Zorana Klemenčiča, nekdanjega državnega sekretarja na ministrstvu za obrambo, ko ga je vodil še Roman Jakič. Premier Miro Cerar je na novinarski konferenci po seji vlade izpostavil dosedanje delovne izkušnje Klemenčiča. »Ima vsa potrebna znanja in kompetence za opravljanje tega dela«, je poudaril premier.

»Prepričan sem, da je kandidat kompetenten in se zaveda, kaj prevzema. Vem, da se je za to odločil povsem odgovorno in z željo, da dvigne profesionalnost te službe na še višji nivo, da bo delovala v korist države«, je Cerar odgovoril na novinarsko vprašanje, povezano z odstopom Klemenčičevega predhodnika. »Vedno predlagam kandidata po najboljši volji in presoji. Se pa zgodi, da včasih kak kandidat odstopi od svojih nalog. Vse, kar lahko naredim kot predsednik vlade, je, da vložim vso energijo v iskanje kandidata«, je še dodal.

Imenovanje novega direktorja Sove je bilo potrebno, ker je 14. novembra Andrej Oček predsednika vlade Mira Cerarja obvestil, da odstopa s položaja direktorja. Oček je v svoji izjavi zapisal, da se je za odstop odločil zaradi zunanjih pritiskov. Neuradno naj bi odstopil tudi zato, ker ni izpolnjeval vseh pogojev za mesto, ki ga je zasedal, kar pa so na vladi zanikali.

Vlada je sicer Očka za direktorja Sove na predlog Cerarja imenovala 22. oktobra, potem ko je razrešila njegovega predhodnika Staneta Štembergerja. Klemenčič je sekretar na ministrstvu postal, ko je ministrstvo vodil Roman Jakič, po prihodu Janka Vebra pa je odšel na inšpektorat za obrambo. Na ministrstvo je sicer prišel leta 1990 in tam delal večino svoje dosedanje kariere. Med drugim je bil vodja vojaške obveščevalno varnostne službe. (STA)

LJUBLJANA - Na ustavno sodišče se bosta pritožila tudi Krkovič in Črnkovič

Janez Janša včeraj vložil ustavno pritožbo zaradi obsodbe v zadevi Patria

LJUBLJANA - Predsednik SDS Janez Janša, ki prestaja dveletno zaporno kazen, je prek zagovornika Francija Matoza na ustavno sodišče včeraj vložil ustavno pritožbo zaradi obsodbe v zadevi Patria.

Na ustavno sodišče se bosta v kratkem obrnila tudi druga dva obsojenca, Tone Krkovič in Ivan Črnkovič. Generalni sekretar ustavnega sodišča Sebastian Nerad je za STA potrdil, da so včeraj prejeli Janšev pritožbo. Kdaj jo bo ustavno sodišče obravnavalo, pa v tem trenutku še ni znano.

Janša je kasneje na twitterju zapisal, da v ustavni pritožbi ne predlaga izločitve dokazov, ker jih ni, niti razveljavitve člena zakona, da si ne bi kdo na ta način opral rok. Objavil je tudi člene ustave, na katere se sklicuje v ustavni pritožbi: »Vložena Ustavna pritožba zaradi kršitev pravice do neodvisnega sodišča, načela zakonitosti v kazenskem pra-

vu, pravice do obrambe, enakega varstva pravic, načela nedolžnosti. Po njegovem mnenju so kršeni 22., 23., 27., 28. in 29. člen ustave ter 6. člen evropske konvencije o človekovih pravicah.

22. člen ustave se nanaša na enako varstvo pravic in pravi, da je vsakomur zagotovljeno enako varstvo njegovih pravic v postopku pred sodiščem in pred drugimi državnimi organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, ki odločajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih.

Pri 23. členu ustave gre za pravico do sodnega varstva. Člen določa, da ima vsakdo pravico, da o njegovih pravicah in dolžnostih ter o obtožbah proti njemu brez nepotrebnega odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče. Sodi mu lahko samo sodnik, ki je izbran po pravilih, vnaprej določenih z zakonom in s sodnim redom.

Janez Janša

ANSA

Člen 27. se nanaša na domnevo nedolžnosti in pravi, da kdor je obdolžen kaznivga dejanja, velja za nedolžnega, dokler njegova krivda ni ugotovljena s pravnomočno sodbo.

Pri 28. členu ustave gre za načelo zakonitosti v kazenskem postopku. Po tem členu nihče ne sme biti kaznovan za dejanje, za katero ni zakon določil, da je kaznivo, in ni zanj predpisal kazni, še preden je bilo dejanje storjeno. Dejanja, ki so kazniva, se ugotavljajo in kazni zanje izrekajo po zakonu, ki je veljal ob storitvi dejanja, razen če je novi zakon za storilca milejši.

29. člen ustave govori o pravnih jamstvih v kazenskem postopku. Vsakomur, ki je obdolžen kaznivga dejanja, morajo biti ob popolni enakopravnosti zagotovljene tudi naslednje pravice: da ima primeren čas in možnosti za pripravo svoje obrambe; da se mu sodi v njegovi navzočnosti in da se brani sam ali z zagovornikom; da mu je zagotovljeno izvajanje dokazov v njegovo korist ter da ni dolžan izpovedati zoper sebe ali svoje bližnje, ali priznati krivdo. (STA)

ŠPETER - Škoraj pet let po izselitvi dvojezične šole

Obnova šolskega poslopja se je začela

400 dni za dokončno izvedbo del - Dotlej bo dvojezična šola še naprej delovala v zasilnih sedežih - Glede na rast števila učencev bodo zgradili prizidek

ŠPETER - Več kot štiri leta in pol po prisilni izselitvi dvojezične šole iz sedeža v Ažlinski ulici so se v torek končno začela obnovitvena dela, s katerimi bodo poslopje prilagodili protipotresnim normam. Dela naj bi trajala 400 dni, izvedlo pa jih bo podjetje Futura Costruzioni, ki ima svoj sedež v Lombardiji. Načrt je pripravila arhitektka Francesca Vittorio, predvideni strošek pa znaša skupno 1 milijon 617 tisoč evrov.

Špeterski župan Mariano Zuferrli je ob začetku obnovitvenih del na starem sedežu dvojezične šole povedal, da namerava občinska uprava izvesti še nekaj dodatnih del, za katera že imajo osnutek. Potrebe dvojezične šole so namreč v teh letih narasle, saj se je močno povečalo število otrok, ki jo obiskujejo. Da bo v Ažlinski ulici dovolj prostra za vse,

nameravajo zgraditi še prizidek, ki bo povezan z glavnim poslopjem, načrtujejo pa tudi novo parkirišče in drugačno prometno ureditev v bližini šole. Župan je tudi napovedal, da se bo v kratkem sestel z deželno oddornico Santorovo, sicer pa je povedal, da je Dežela doslej pokazala veliko občutljivost za to vprašanje. Stroške za ta dodatna dela, ki naj bi dokončno rešila prostorske težave dvojezične šole, bi delno krili s preostankom denarja, ki ne bo uporabljen za posege na starem sedežu (obnovitvena dela bodo namreč stala manj, kot so predvidevali), delno pa s sredstvi, ki so bila pred tem namenjena za nekatera dela v Barnasu, je še povedal župan. Do zaključka del bo dvojezična šola tako kot zadnja štiri leta in pol še naprej delovala na različnih sedežih. (NM)

Na levi hodnik šolskega poslopja, desno načrtovalci pri delu

NM

RIM - Na sedežu notranjega ministrstva je zasedalo vladno omizje za slovensko manjšino v Italiji

Kmalu bolj elastično koriščenje sredstev iz zaščitnega zakona?

Predlog v parlamentu - Tudi o reformi krajevnih uprav in volilni zakonodaji - Negotova prihodnost sredstev za Primorski dnevnik

RIM - Na področju financiranja iz postavk zaščitnega zakona za Slovence v Italiji (zakona št. 38 iz leta 2001) se obetajo novosti. Proračunska komisija italijanskega senata bo namreč obravnavala predlog o združitvi treh postavk, ki se nanašajo na člene zaščitnega zakona št. 8 (raba slovenskega jezika v javni upravi), št. 16 (podpora institucijam in dejavnostim slovenske manjšine) in št. 21 (razvoj ozemelj občin v videmski pokrajini). Gre za skupno nekaj več kot devet milijonov evrov za leto 2015, enaka vsota je predvidena tudi za leto 2016, medtem ko je za leto 2017 predvidenih le 5,9 milijona evrov. Če bo predlog sprejet, bo omenjeni denar prešel s pristojnega ministrstva na Deželo Furlanijo Julijsko krajino in ne bo več strogo vezan na posamezni člen, kot je bilo doslej, ampak ga bo deželna uprava lahko avtonomno porazdelila tudi za preostala dva člena upoštevajoč potrebe, pri čemer se bo posvetovala s paritetnim odborom za vprašanja slovenske manjšine in deželno komisijo za Slovence.

O tem je bil govor na včerajšnjem zasedanju omizja za slovensko manjšino, ki je potekalo v Rimu na sedežu notranjega ministrstva pod vodstvom podministra Filipa Bubbica ter ob prisotnosti funkcionarjev pristojnih ministrstev, tržaške prefektnije Francesce Adelaide Garufi, deželnega odbornika za kulturo Giannija Torrentija, predsednice paritetnega odbora Ksenije Dobrila, predsednikov krovnih organizacij SKGZ in SSO Rudija Pavšiča in Draga Štoke, predsednika družbe Dzp-Prae Bojana Brezigarja ter goriškega predsednika SKGZ in sodelavca poslanke Tamare Blažina Livia

Možnost koriščenja sredstev iz zaščitnega zakona upoštevajoč potrebe je bila glavna novost včerajšnjega zasedanja vladnega omizja

Semoliča. Prav slednji je poročal o najnovejših informacijah v zvezi s predlogom, ki vnaša novosti na področju koriščenja postavk iz zaščitnega zakona in ga je pripravila poslanka Tamara Blažina v sodelovanju s člani proračunske komisije poslanske zbornice in funkcionarji ministrstva za finance ob podpori podministra Enrica Moranda in podtajnika Pierpaola Barette. Pri tem je Semolič tudi opozoril na potrebo, da se tudi postavka za leto 2017, ki predvide-

va le slabih šest milijonov evrov, zviša na dobrih devet milijonov, pri čemer je Bubbico zagotovil, da bo s tem v zvezi prišlo jasno sporočilo vladi.

Poleg tega je bil na včerajšnjem zasedanju govor tudi o vprašanju glasbenega šolstva oz. ustanovitvi avtonomne sekcije pri tržaškem konservatoriju Tartini, kjer mora ministrstvo za šolstvo pripraviti zadeven predlog, dalje o vprašanju ureditve bivšega fašističnega taborišča v Viscu (o obeh vpra-

šanjih je poročala tržaška prefektnja Francesca Adelaide Garufi), pedagoški svetovalki za slovenske šole, vprašanju osebja Urada za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu za FJK (na to je opozorila predsednica paritetnega odbora Ksenija Dobrila) ter o pravkar sprejeti reformi krajevnih uprav, kjer je deželni odbornik Torrenti poročal, da so z vključitvijo popravkov zagotovili posebno pozornost do slovenske manjšine. Predsednik SSO Štoka, ki je Bubbicu izročil tu-

di dokument s tem v zvezi, pa je bil drugačnega mnenja. Po njegovem mnenju reforma ukinja pristojnosti županov in izničuje njihovo vlogo, dalje se dotika tudi mednarodnih sporazumov, kot so osimski in londonski sporazum, pri čemer se je treba vprašati, ali bo jutri isto začela delati Slovenija z italijansko manjšino. V svojem odgovoru je podtajnik Bubbico dejal, da si bo prizadeval, da bo v nadaljnjih postopkih prišlo še do dodatnega izboljšanja reforme.

Semolič je tudi opozoril na problematiko snujoče se nove volilne zakonodaje, kjer je treba upoštevati 26. člen zaščitnega zakona o olajšanem zastopstvu za Slovence, pri čemer bi lahko sedež zagotovili v prenovljenem senatu, po drugi strani pa bi za poslansko zbornico zarisali okrožje, ki bi obsegalo 32 občin, ki so vključene v območje izvajanja zaščitnega zakona.

Glede vprašanja volilne zakonodaje je Bubbico med drugim dejal, da ga je na to opozoril slovenski veleposlanik v Rimu Iztok Mirošič, ki je podministra opozoril tudi na problematiko Primorskega dnevnika. Glede slednje na včerajšnjem zasedanju, kjer je o tem govoril predsednik družbe Dzp-Prae Brezigar, ni bilo velikih novosti in prihodnost predstavlja veliko neznanko spričo znatnega krčenja sredstev iz sklada za založništvo, do premikov pa prihaja le na besedni ravni z zagotavljanjem zanimanja. V zvezi s tem namreč še ni znano, koliko bi dnevnik dobil pri porazdelitvi sredstev med časopisi, za zdaj je bila le napovedana akonacija za leto 2013. Če bo res obveljalo 50-odstotno krčenje sredstev, tega časopis ne bi zmožl prestat, je opozoril Brezigar. (iz)

RAI TV3 bis Nocoj oddaja o priseljencih

Po nocojšnjem televizijskem dnevniku si bodo gledalci lahko ogledali približno 20-minutni poglobitveni prispevek o vprašanju priseljencev pri nas. Slovenska časnikarska redakcija deželnega sedeža RAI za Furlanijo Julijsko krajino se je namreč vključila v vsedrjavno informativno kampanjo o vprašanju priseljencev in na to temo že ves teden med radijskimi opoldanskimi poročili in televizijskimi dnevniki objavlja intervjuje, pogovore, poglobitve na omenjeno temo.

V oddaji se bo Breda Susič pogovarjala s tržaško prefektnjo Francesco Adelaide Garufi in s predstavnicami urada Združenih narodov za begunce Veroniko Martelanc. Prva je tudi glede vprašanja priseljencev odgovorna za celotno Furlanijo Julijsko krajino, druga pa je članica izredno pomembnega organizma, to je štirčlanske območne komisije za priznanje mednarodne zaščite prosilcem azila. Komisija deluje na Goriški prefekturi in je za zdaj še edina, ki pokriva celotno območje severovzhoda Italije. Med nocojšnjim prispevkom bodo gledalci lahko slišali tudi pretelesljivo zgodbo sirskega državljanja, ki je pred državljansko vojno zbežal iz svoje države in sedaj v Italiji čaka na odgovor, ali bo lahko deležen mednarodne zaščite. Tudi tokratni kotiček »TDD predstavlja« bo na sporedu po omrežju RAI 3 bis po večernem televizijskem dnevniku, okrog 20.50. Ponovitev oddaje bo v sredo, 3. decembra, okrog 20.10, spet po televizijskem omrežju RAI 3 bis.

RIM - Predstavnik ZSSDI na avdiciji v komisiji za kulturo, ki pripravlja nov zakon o športu v Italiji

Naš šport prvič v parlamentu

Združenje slovenskih športnih društev v Italiji, z njim pa vso naše športno gibanje, je včeraj prvič prestopilo prag italijanskega parlamenta.

Predsednik Ivan Peterlin in podpredsednik Igor Kocijančič sta namreč na neformalni avdiciji nastopila pred člani Komisije za kulturo v poslanski zbornici, ki pripravlja pooblastilni zakon o športu v Italiji. Nastop predstavnikov ZSSDI je omogočila poslanka Tamara Blažina, ki je sama članica te komisije. Včerajšnja avdicija je vodila podpredsednica komisije iz vrst Demokratske stranke Flavia Piccoli Nardelli. Predsednik komisije, nekdanji guverner Veneta Giancarlo Galan, je v hišnem priporu, a s svojega položaja ni odstopil.

Nastop Peterlina in Kocijančiča, ki smo si ga lahko neposredno ogledali preko spletnega portala poslanske zbornice, je bil resnično suveren. Navsezadnje oba nista brez izkušenj, saj je bil Kocijančič dva mandata član deželnega sveta, Peterlin pa je bil svoj čas pokrajinski svetnik. Peterlin je seznanil poslance z vlogo ZSSDI in s stvarnostjo našega športnega gibanja, ki ima svoje jezikovne in narodnostne posebnosti, a je v celoti vpet v italijansko športno problematiko in teži predvsem k vzgajanju zdrave in družbeno odgovorne mladine. Kocijančič pa je v imenu Združenja predlagal nekaj konkretnih popravkov k besedilu zakona, ki sta ga oba naša predstavnika sicer pozdravila in podprla. Zakon naj bi namreč precej poenostavil delovanje amaterskih športnih društev, ki se zdaj srečujejo z veliki-

mi normativnimi in birokratskimi ovirami.

»Zelo smo zadovoljni. To je bil morda res skromen, a pomenljiv mejnik za naš šport. Ni se še zgodilo, da bi lahko v parlamentu detajlno spregovorili o našem športu in vložili tam tudi dokument z našimi predlogi za izboljšanje zakona. Zahvaliti se moramo poslanki Blažini, ki je s svojo pobudo pokazala pozornost do našega športnega gibanja. Vtis, ki sva ga imela s Kocijančičem, je bil ta, da so člani komisije zelo pozorno spremljali naše izvajanje in izvajanje drugih gostov ter da so zelo motivirani, da bi zakon v ustreznih oblikah tudi poslali v obravnavo,« je povedal Peterlin.

»Naša predstavnika sta se izkazala tako s posegoma kot z dokumentom. Odlično sta sintetizirala našo stvarnost in tudi konkretno predlagala vrsto popravkov oziroma izboljšav. Tako, da mi je po avdiciji pod zakonom prvopodpisani poslanec Fossati potrl, da sta pokazala pripravljenost. Lepo je, da je ta naša stvarnost dobila svoje mesto v parlamentarnih aktih, kar se do zdaj še ni-

IVAN PETERLIN

TAMARA BLAŽINA

IGOR KOCIJANČIČ

koli ni zgodilo. Zakon v obravnavi poenostavlja procedure in priznava družbeno vlogo amaterskih športnih društev in je še kako p in predvsem za odbornike vseh naših športnih društev.

Z njim se pridružujemo vsem, ki upravičeno trdijo, da je treba v tej državi nameniti večjo pozornost amaterskemu športu,« je povedala poslanka Blažinova. (ak)

TRST - Skupščina deželne zveze Legacoop

»Delavskih zadrug ne bomo pustili na cedilu«

TRST - »Zveza zadrug Legacoop ne bo pustila na cedilu Delavskih zadrug. Državni sistem COOP je namreč vselej ob strani zadrugam, ki so v težavah. Potrošniška zadruga Coop Nord Est in druge zadrug so zato pripravljene, da prispevajo k rešitvi družbe Cooperative operaie.«

To je povedal deželni predsednik zveze Legacoop Enzo Gasparutti na včerajšnji skupščini, na katerem je bil potrjen za predsednika in bo torej vodil zadrugo tudi v drugem mandatu. Podpredsednik zveze bo Roberto Seso. Gasparutti je v svojem poročilu še opozoril, da je naloga zveze Legacoop spodbujati integracijske procese oz. fuzije med zadrugami, saj se je trg spremenil in so nujne nove strategije. Da mora deželno zadrugiško gibanje zagotoviti rešitev Delavskih zadrug, je poudaril predsednik zveze Confcooperative Franco Bosio. Podpora velikih zadrug izven dežele FJK ni dovolj, je dodal, ampak mora pri tem sodelovati ves zadrugiški svet.

GOSPODARSTVO - Četrty posvet Zadružne kraške banke o vprašanju krize in izhoda iz le-te

Recept za izhod iz krize: obnovljeno zaupanje in poslovanje v službi človeka

Lekcija zadružništva na Tridentinskem - Trstu nudi možnosti Evropa, ne Italija - Krstni nastop novega predsednika ZKB Kovačiča

Krizo, ki je nastala zaradi pohlepa ter povzroča nelagodje, revščino, brezposelnost in uničevanje okolja, je treba premagati z obnovo zaupanja ljudi ter finančnim poslovanjem, ki naj ne bo več postavljalo v ospredje le denarja in služka, ampak bo v službi skupnosti, podjetij in oseb, tu pa ima zadružništvo pomembno vlogo. To je sporočilo gospodarskega posveta, ki ga je v sredo zvečer pod naslovom Izčrpavanje v teku: spremenimo smer! v hotelu Savoia Excelsior v Trstu priredila Zadružna kraška banka. To je bil že četrty posvet, ki ga je na temo krize priredila banka in je sovpadal tudi s prvim javnim nastopom novega predsednika uprave ZKB Adriana Kovačiča po nedavnem imenovanju na to mesto.

Novi predsednik ZKB Adriano Kovačič (na levi) in pogled na dvorano med predavanjem Carla Dellasege

FOTO DAMJAN

Za ekonomijo v službi skupnosti, podjetij in oseb

Posvet, ki ga je vodil novinar Giovanni Marzini, je uvedlo predavanje direktorja Federacije za zadružništvo iz Trenta Carla Dellasege, nadaljeval pa se je z razgovorom, pri katerem so poleg Kovačiča sodelovali še tržaški župan Roberto Cosolini, podjetnik Francesco Parisi, predsednik javne ustanove za pomoč ostarelim Pro Senectute Mario Ravalico in deželni tajnik sindikata Cgil Franco Belci, ki so prispevali svoje poglede in vizije glede izhoda iz sedanje krize. Analizo omenjene krize je na privlačen način podal Dellasega, ki vzrok zanjo vidi v pohlepu oz. tistem finančnem poslovanju, ki je v ospredje postavilo denar, dobiček in rast bruto domačega proizvoda za vsako ceno. Posledica je drama-

tično večanje razlik, pri čemer analiza švicarskih bank kaže, kako se je v Italiji v zadnjem času sicer povečalo število oseb, katerih premoženje presega milijon evrov, hkrati pa je vsak dan šlo v stečaj 34 podjetij, hudo se je pomnožilo število brezposelnih, sedemdeset odstotkov bogastva pa je v lasti desetih družin. Gre torej za finančno poslovanje, ki ni v službi skupnosti, podjetij in družin, izgubil se je občutek za to, kar se dela, prav tako se je izgubil občutek za čas, saj velja edino sedanost, ni razmišljanja o preteklosti in prihodnosti ter prevladuje prava »diktatura« rasti bruto domačega proizvoda, v katerega so letos v Italiji vključili tudi 170 milijard, ki so sad kriminalnih dejavnosti.

Zato je potrebna drugačna ekonomija, ki naj bo socialna in civilna, v služ-

bi skupnosti in oseb. Tu pa igrata pomembno vlogo prav odgovorna avtonomija in zadružništvo, ki ga štiti 45. člen italijanske ustave in je v svoji zgodovini ljudem pomagalo, da so si tudi sami pomagali, počasi skupaj napredovali in tudi razmišljali. Dellasega je tu podal primer zadrug na Tridentinskem, kjer je vanje včlanjena več kot polovica prebivalstva (278.501 prebivalcev na skupnih 530.308), ki se lahko obrne na 533 zadrug, katerim je ravno v obdobju krize uspelo povečati število delovnih mest. Pri zadružništvu gre za etično obvezo do lastne skupnosti, kar so razumeli tudi v Južni Koreji: tam je le dvanajst podjetij ustvarjalo 84 odstotkov BDP-ja, od leta 2011, ko so sprejeli ustrezen zakon, pa je nastalo že 3200 zadrug, je dejal Dellasega.

Ne Italija, ampak Evropa potrebuje Trst

V nadaljevanju je pomen zadružništva poudaril tudi župan Cosolini, ki pravi, da je tej besedi treba dati nov pomen in dodaja, da morata razvoj in družbena kohezija iti skupaj. Prioriteta občinske uprave so zato socialne storitve in politike ter prizadevanje za ustvarjanje priložnosti za ponoven zagon gospodarstva. Da je le-ta možen, dokazuje nedavni podpis programskega dogovora o škedenjski železarni, je dejal župan, ki možnosti za ponovni zagon Trsta ne vidi toliko v Italiji kolikor v Evropi, saj tržaškega pristanišča Italija ne potrebuje, potrebuje pa ga Evropa, pri čemer obstaja npr. v Avstriji in Nemčiji veliko zanimanje. Pri tem je potrebno npr. iz-

boljšati železniške povezave in zmožnost predstavitve, dalje pristanišče potrebuje predsednika, ki ne bo ostajal znotraj pristaniških zidov, potrebujemo tudi integracijo z zaledjem, ki ga predstavljata Slovenija in Istra. Poleg tega je treba zavezati krizo gradbenega in trgovskega sektorja, kjer je občinski upravi uspelo doseči odmrznitev 32 milijonov evrov iz pakta stabilnosti, ki bodo omogočili financiranje vrste manjših gradbenih posegov, v kratkem pa bo zaradi rebalansa občinskega proračuna na voljo dodatnih osem milijonov.

Obnoviti zaupanje

Predsednik Pro senectute Ravalico je opozoril na naraščanje revščine med tržaškim prebivalstvom, kjer dejavnike večjega tveganja predstavljajo družine, ki jih sestavlja en sam član (v Trstu je takih kar 40 odstotkov) ter enostarševske družine, povprečna družina, ki se obrača na ustanove, ki delijo hrano, pa zasluži okoli 750 evrov mesečno, od katerih jih mora kakih 500 porabiti za razne stroške in dajatve, ostalo pa je namenjeno nakupu hrane, obleke, obutve, šolskih potrebščin idr.. Tajnik Cgil Belci je opozoril na lažni problem, ki se ga ustvarja okoli prekernosti in vloge sindikatov, katerim se očita, da želijo dvojni trg dela, se pravi enega za delavce, ki uživajo pravice, drugega pa za tiste, ki teh pravic nimajo. V resnici je cilj sindikata razširitev pravic na vse delavce, ki bi na ta način tudi bolj delali, je dejal Belci, ki je tudi poudaril prispevek sindikatov pri reševanju gospodarskih vprašanj, kot je bilo tisto o škedenjski železarni. Parisi, ki vodi istoimensko špeditersko podjetje, pa je opozoril, kako so se na njegovem področju ter na področju delovanja pristanišča stvari začele izboljšati že od leta 2009, vendar je težko biti podjetnik spričo ozračja, kjer prevladuje občutek nezaupanja, ki je postal značilen za Italijo, saj ga v drugih evropskih državah, ki jih prav tako pesti kriza, ni opaziti. Zato, je dejal Parisi, je potrebno obnoviti zaupanje, kar je bilo stališče tudi ostalih sogovornikov in kar je ob zaključku poudaril tudi predsednik ZKB Kovačič, s čigar pozdravom se je srečanje tudi začelo. Tudi banka, ki ji predseduje, ima to odgovornost, da nudi zaupanje ljudem, ki želijo vlagati, saj potrebujemo podjetnike in nove zadruge, ki ustvarjajo delo, zato ZKB želi še naprej zaupati osebam in podjetjem, ki s svojim delom in načrti ustvarjajo vrednost in predstavljajo realno ekonomijo ter vrednotijo ozemlje, razlike in identitete, je dejal Kovačič.

Ivan Žerjal

GRADBENIŠTVO - Protest panožnih sindikatov pred sedežem deželnega sveta

Pakt stabilnosti zavira javna dela

V deželi FJK je v prvih šestih mesecih letos izgubilo delovno mesto 1.200 ljudi, od teh 137 na Tržaškem - Porast ur dopolnilne blagajne

V deželi Furlaniji-Juljski krajini je bilo zaradi gospodarske krize v gradbenem sektorju že izgubljenih 5.500 delovnih mest, samo v prvih šestih mesecih letos pa je bilo ob delovno mesto 1.200 ljudi. Od teh je bilo največ v videmski pokrajini, kjer je ostalo na cesti 629 delavcev. Na Pordeonskem je ostalo brez dela 239 oseb, na Goriškem 198, na Tržaškem pa 137 ljudi. Sploh pa je kriza hudo udarila na ves gradbeni sektor v Italiji, ki je bil najbolj prizadet in kjer računajo, da bo ostalo brez delovnega mesta 800 tisoč ljudi.

Nujni so zato ukrepi, začenši z odpravljanjem omejitev pakta stabilnosti, ki zavirajo javna dela, poudarjajo panožni sindikati Fillea-Cgil, Filca-Cisl in Fenal-Uil, ki so včeraj priredili demonstracijo pred sedežem deželnega sveta. Demonstracija je bila v okviru protesta na državni ravni, ki so ga priredili včeraj v Italiji omenjeni državni sindikati, o posledicah krize in stanju na deželni in lokalni ravni pa so na Trgu Oberdan govorili deželni tajniki sindikatov Fillea, Filca in Uilca Emiliano Giareghi, Gianni Barchetta in Mauro Franzolini.

Paraliza javnih del, ki jo je povzročil pakt stabilnosti, ni samo problem za podjetnike in zaposlene v gradbenem sektorju, so povedali, temveč zadeva ves pro-

Demonstracija pred sedežem deželnega sveta

FOTODAMJAN

stor, kot je to prišlo dramatično do izraza med nedavnimi neurij oziroma poplavami. Zastoj gradbenega sektorja, ki je prizadel tudi »zdrave« občine, bomo torej še kako plačali v prihodnosti, pravijo sindikati, ker je bilo dejansko onesposobljeno vlaganje v varnost. Temu gre dodati hudo birokracijo, ki pogosto upočasni ali celo onemogoči zasebne investicije.

V deželi FJK so od leta 2008 zaprili tisoč gradbenih podjetij (od teh 121 v prvih 6 mesecih letos) in je bilo, kot rečeno, izgubljenih 5.500 delovnih mest, danes pa še nič ne kaže na morebitno spremembo negativnega trenda, so še povedali sindikalisti in poudarili, da se je tudi letos povečala uporaba dopolnilne blagajne (+1,2% glede na leto prej). Nujni so

torej nekateri prednostni ukrepi, pravijo sindikati. Lokalnim upravam je treba omogočiti, da vlagajo in izvajajo javna dela, začenši z deli za varnost in zaščito okolja ter za izboljšanje infrastrukture, poleg tega pa je potreben odločen boj proti nelojalni konkurenci, delu na črno in davčni utaji.

A.G.

POKRAJINSKI SVET - Avdicija deželne odbornice za mobilnost Mariegrazie Santoro

Kdo bo skrbel za javni prevoz po reformi lokalnih uprav?

Dežela FJK in sindikati podpisali sporazum glede razpisa za upravljanje lokalnega prevoza

Sporazum glede razpisa za upravljanje javnega lokalnega prevoza v deželi Furlaniji-Juljski krajini, ki so ga podpisali 19. septembra deželna uprava in sindikati je bil v ospredju na včerajšnjem zasedanju pokrajinskega sveta, kjer je bila popoldne avdicija deželne odbornice za infrastrukturo in mobilnost Mariegrazie Santoro. Po podpisu dogovora je namreč deželna vlada 25. oktobra objavila razpis za podelitev službe javnega prevoza novemu subjektu. Ta bo moral zagotoviti in upoštevati vrsto storitev in postavk, ki jih bo zahtevala deželna vlada, pri njihovi sestavi pa bodo veljali tudi predlogi in sugestije pokrajinskih svetov.

Sicer je pokrajinski svet pred avdicijo odobril rebalans proračuna za leto 2014, na osnovi katerega je pokrajinska uprava »premaknila« nekatere postavke. Kot nam je povedala pokrajinska odbornica za finance in bilanco Mariella De Francesco, je bil namen uprave zagotoviti uporabo finančnih sredstev za nekatere postavke, ker bi drugače ta denar izgubili.

Avdicijo deželne odbornice Santorove, ki je potekala do poznega, je zahteval pokrajinski svetnik Ljudstva svobode Claudio Grizon. Ta je na seji poročal v imenu desnosredinske opozicije, medtem ko je za levosredinsko večino poročala vodja skupine svetnikov Demokratske stranke Nadja Debenjak. Na avdiciji so govorili tudi predstavniki sindikatov Filt-Cgil, Fit-Cisl, Uiltrasporti-Uil, Faisa-Cisal, Fast-Confasal in Cat, ki so podpisali sporazum, ter USB in Ugl, ki sta dogovoru nasprotovala. Na srečanju so prišle do izraza nekatere točke, ki naj bi jih upošteval novi upravitelj, kot so jamstva za delovna mesta, jamstva za občane oz. uporabnike, zagotovilo, da ne bo morebitno povečanje tarif preseglo 4 odstotkov, olajšave za šibkejšo in potrebne ter med drugim jamstvo, da bo novi upravitelj plačeval davke (13 milijonov evrov) v deželi FJK. Kar zadeva Trst, pa bo treba upoštevati specifik tržaške in okoliških občin, ki imajo vsaka svoje potrebe.

A.G.

Kdo bo upravljal lokalni prevoz v Trstu?

FOTODAMU@N

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET - Sinoči razprava o rebalansu

Nova javna dela

Svab predložil popravka o openskem strelšču in parkiriščih v Lonjerju - Prošnje o kompostnikih do 30.12.

Sinoči se je v tržaškem občinskem svetu začela razprava o rebalansu proračuna, orisal ga je odbornik za finance Matteo Montesano. Popravkov je bilo 46, razprava se je zavlekla do poznega. Predsednik občinske komisije za bilanco Igor Svab (SSK-DS) je v svojem poročilu izpostavil še vedno težak ekonomski položaj v Italiji in Trstu. Po rebalansu bo proračun izenačen pri 348 milijonih evrov. Omenil je dela, ki jih bo omogočil upravni presežek: med temi so obnova U. XXX. oktobra, dolgo pričakovana ureditev križišča med ulicama Flavia in Caboto ter Cesto za Glinščico, novo košarkarsko igrišče v Škednju, obnova Poletovega objekta na Opčinah in centra Ervatti pri Briščikih.

Svab je sinoči predložil dva popravka: v prvem je predlagal, naj nameni občina 100.000 evrov za ovrednotenje spomenika na openskem strelšču, v drugem pa 50.000 evrov za ureditev dveh ali več parkirišč v predmestju, zlasti v Lonjerju (danes bo na vrsti ogled območja). Z Ales-

sandrom Carmijem in Mariom Ravalicom (DS) pa je predstavil dnevni red s predlogom, da se s primernim imenovanjem (bržkone krožišča) pri Banih počasti stoletnico smrti Josepha Burgstallerja.

Na začetku se je župan Roberto Cosolini ne začetku v odgovoru na vprašanje Everesta Bertolija (Forza Italia) o deželnih prispevkih za škodo, ki jo je pred časom povzročilo neurje, pojasnil, da rok za vložitev prošenj zapade jutri, 29. novembra. Stanovske organizacije so svoj čas ocenile, da naj bi škoda v trgovinah in lokalih znašala 120.000 evrov.

Svetniki so z 31 glasovi soglasno sprejeli sklep, s katerim so rok za vložitev dokumentov o nakupu kompostnika podaljšali do 30. decembra. Občani si bodo tako zagotovili znižanje davka na odpadke Tari za leto 2015. Odbornik Montesano je potrdil, da je pobuda iz vrst Gibanja 5 zvezd žela velik uspeh in občina prejema ogromno prošenj. (af)

DEMOKRATSKA STRANKA

Resolucija za skupne dobrine

Pokrajinsko vodstvo Demokratske stranke je včeraj predstavilo javnosti resolucijo, ki predlaga tržaški občinski upravi izdelavo pravilnika za upravljanje občinske imovine oz. občinskih dobrin v sodelovanju z občani. Resolucija, ki so jo že posredovali občinskim uradom, v bistvu predvideva, da bodo upravljanje in ukrepi glede občinskih vrtov, šol, muzejev in tako naprej potekali v sodelovanju s prebivalci.

Kot so povedali na včerajšnji predstavitvi pokrajinski tajnik DS Štefan Čok, vodja skupine DS v tržaškem občinskem svetu Marco Toncelli in član pokrajinskega vodstva DS Maurizio Covacich, gre za inovativen pristop pri upravljanju ozemlja, ki so ga že uvedli v mnogih občinah v državi, kot npr. v Bologni. Glede na to, da je participacija v tržaški občini že razvit pojem, bo v prihodnosti še lažje spodbujati nove oblike sodelovanja, so povedali in dodali, da bo to podlaga za nov odnos med politiko in ozemljem oziroma med javno upravo in občani.

MANJŠINSKE PRAVICE - Na občinskih sejah v zgoniški in devinsko-nabrežinski občini

Zgonik ni »prevod« imena Sgonico

Tako »natolcuje« državni statistični zavod Istat - Očitna kršitev občinskih statutow - Soglasno odobreni resoluciji v Zgoniku in Nabrežini

Zgonik ni slovenski prevod italijanskega krajevnega imena Sgonico in prav tako Nabrežina ni prevod italijanske Aurisina! To sta na svojih zadnjih sejah s soglasno odobrenima resolucijama potrdila zgoniški in devinsko-nabrežinski občinski svet v »odgovor« na natolcevanje državnega statističnega zavoda Istat, ki je pojmoval slovenski del imena vasi kot »prevod«, ne pa kot sestavni del imena vasi, kot je to zakoličeno v statutih obeh občin.

V Zgoniku je resolucijo o napačnem pojmovanju imen vasi v občini predstavila odbornica za vzgojo, šport, kulturo, mladino in turizem Katrin Štoka, v Nabrežini pa občinski svetnik Sel Maurizio Rozza.

Zadeva je dokaj zapletena. Junija 2010 sta Agencija za prihodke in državni statistični zavod Istat sklenila konvencijo, namenjeno ustanovitvi in vodenju državnega arhiva ulic in hišnih števil. Njegova osnovna zasnova temelji na tehnološki infrastrukturi; podatke zanjo je že pripravila agencija za ustanovitev državnega toponomastičnega arhiva. Slednji bo služil tudi za poenotenje podatkov in informacij o krajih, ulicah in ce-

Katrin Štoka

stah ter hišnih številkah na celotnem državnem ozemlju. Ti podatki pa naj bi bili računalniško obdelani in kodirani. Zavod Istat naj bi nato ta arhiv uporabljal kot edini toponomastični arhiv za permanentno popisovanje in obdelovanje v svojih statistikah. Ker pa prihaja v letih tudi na toponomastičnem področju do številnih sprememb, bi moral zavod Istat prav s pomočjo občin stalno do-

Maurizio Rozza

polnjevati svojo podatkovno bazo, da bi tako omogočil vsem ustanovam javne uprave enotno podatkovno osnovo.

V ta okvir sodita dopisa, ki sta ju zgoniška in devinsko-nabrežinska občina prejeli v začetku leta. V njiju ju zavod Istat prosi, naj občini preverita »morebitne razlike med toponomastičnimi podatki občinskega izvora in podatki, zbranimi med zadnjim popisom prebi-

valstva in bivališč leta 2011« ter naj, po potrebi podatke popravita, dopolnita oziroma potrdita.

Na občinah so kaj kmalu ugotovili, da v imenovanju slovenskih krajev niso bile vključene črke s strešicami Občini sta to sporočili zavodu Istat, prejeli pa sta odgovor, ki kaže na popolno ignoranco odgovornih pri statističnem zavodu o stvarnosti dvojezičnih občin: »Zapis v slovenščini NE more v nobenem primeru spadati v imenovanje toponima. Sestavljanje seznama ulic s strani občin poteka po metodah, ki jih določa Istat, ki predvidevajo uradni prevod v italijanščino toponimov, izraženih v tujem jeziku.«

Zavod Istat v bistvu ni upošteval uradnih nazivov vasi, kot jih predvidevata statuta obeh občin, temveč je pojmoval slovenski del imena zgolj kot »prevod«. Ali z drugimi besedami: v občinskih statutih sta uradno zapisani imeni vasi Sgonico Zgonik in Aurisina Nabrežina, za zavod Istat pa naj bi bili uradni imeni vasi edinole Sgonico in Aurisina, medtem ko naj bi bili slovenski imeni Zgonik in Nabrežina le »prevoda« italijanskih imen.

Ustavimo zločine proti živalim

V Naravoslovnem muzeju v Ul. Tominz bodo danes ob 11.30 uradno odprli razstavo »Ustavimo zločine proti naravi«. Na ogled bodo zaplenjene najdbe, med katerimi bodo kože plazilcev, korale, slonovina in lovške trofeje. Z razstavo, ki bo na ogled do 6. januarja 2015, želijo opozoriti javnost o zlorabi narave.

Motoristični sejem

Od danes do nedelje bo v nakupovalnem središču Montedoro potekala 3. izdaja motorističnega sejma Triestemotorexpo. V okviru sejma bo svoje dejavnosti predstavljala tudi Državna policija.

Poostren nadzor

Policija je v teh dneh nadaljevala z izvajanjem izrednih nadzornih dejavnosti, pobudnik katerih je bil tržaški kvestor Giuseppe Padulano. Namen teh dejavnosti je predvsem preprečiti tatvine in druga kazniva dejanja, ki jih pogosto zakrivijo »čezmejni« kriminalci. Kontrole so potekale tako v mestu kot na Krasu in na glavnih prometnicah za Trst, zlasti v Barkovljah, pri glavni železniški postaji, na Bazoviški cesti in pri centru Lanza na Proseku. Pregledali so 50 vozil in 80 ljudi, pet od katerih imajo za sabo že kako obsodbo. Poostreni nadzor se bo nadaljeval tudi v prihodnjih tednih, saj se bližajo novoletne počitnice.

Nož in še marsikaj

Policija je v sredo zvečer 27-letnega libanonskega državljana K.S. ovadila zaradi groženj, zbiranja ukradenega blaga, prilastitve izgubljenih predmetov ter posedovanja droge in noža. Mladega moškega, ki je bil silam javnega reda že znan zaradi podobnih kaznivih dejanj ter zaradi nadlegovanja ljudi v trgovinah, so policisti ustavili na Drevoredu XX. septembra in ga oseбно preiskali. Našli so 18-centimeterski nož z dvojnim rezilom, zavojček z 1,4 grama marihuane, zdravstveno izkaznico druge osebe, ki jo je bila izgubila in kolo, ki so ga bili popoldne ukradli blizu cerkve v Rojanu.

Tako pojmovanje je v protislovju s 4. členom statutow obeh občin, v katerih so uradni nazivi vasi in naselij za beleženi vsi izključno v dvojezični obliki.

Zato sta oba občinska sveta z resolucijama zahtevala, da se pri sestavljanju državnega arhiva ulic in hišnih števil ohranijo dvojezični nazivi krajev v spoštovanju občinskih statutow. Nadalje sta bila zgoniška županja in devinsko-nabrežinski župan zadalžena, da opozorita zavod Istat in Agencijo za prihodke, ki sta zadalžena za sestavljanje enotne podatkovne zbirke, na dvojezično stvarnost obeh občin. Obenem bosta bila dokumenta odposlana vsem ostalim ustanovam, ki so vključene v seznam občin, v katerem je priznana zaščita slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

»Nujno potrebno je, da opozorimo zavod Istat na obstoj dvojezičnih občin in na spoštovanje pravic manjšine,« je v Zgoniku poudarila odbornica Štoka. Tako zgoniški kot devinsko-nabrežinski občinski svet sta resoluciji odobrila soglasno.

M.K.

BOŽIČNI KONCERT - Pobuda Rotaryjev Filharmonični orkester bo vodil Stefano Furini

Društvo Rotary se je rodilo leta 1905 v Chicagu z namenom, da bi njegovi člani pripomogli k izboljšanju družbe na različnih področjih, od zdravstva do izobraževanja in kulture. Kmalu se je razširilo po Združenih državah, takoj zatem pa tudi po Evropi in v Italiji je prvi klub nastal v Milanu l.1915, v Trstu pa devet let kasneje. Cvetelo so podružnice in v tržaški pokrajini so zdaj aktivni kar trije klubi, katerih predsedniki so se večeraj zbrali v gledališču Verdi na predstavitvi pobude, ki je lani požela nepričakovan uspeh: božični koncert, ki ga bo 5. decembra oblikoval Filharmonični orkester pod vodstvom koncertnega mojstra, dirigenta in solista Stefana Furinija. Pobudo podpirajo tudi tržaška in miljska Občina, zavarovalnica Allianz, Sklad Ernesto Illy, banke iz Manzana, Staranzana in Vileš ter Zadruga kraška banka.

Gledališki nadzornik Claudio Orazi je izrazil svoje zadovoljstvo ob ponovnem sodelovanju s klubi Rotary, ki so lani sprožili idejo za božični koncert v cerkvi sv. Antona Novega: meščani so se množično odzvali in prostorna cerkev je bila kar pretesna za vse, zato si tudi letos obeta navdušen odziv občinstva. Umetniško odgovornost nosi Stefano Furini, naš odlični koncertni mojster in solist, ki se je že večkrat imenitno izkazal v vlogi dirigenta. Vodil bo Filharmonični orkester gledališča Verdi, sestav, ki vsekakor deluje v okviru gledališča, toda s samostojnim statutom.

Katja Kralj

Furini je izbral dopadljiv program, ki se bo začel s Tartinijevim Koncertom za violino in godala v G-Duru D83, v katerem bo odigral solistično vlogo. Sledil bo Mozartov Koncert za fagot in orkester v Es-Duru KV 191, partitura, ki je nastala pred 240 leti in bo zazvenela ravno na večer Mozartove smrti. Solist bo odlični fagotist Matteo Rivi, sledila bo Schubertova Simfonia št.5 v Es-Duru D485, nato pa venec božičnih napevov v interpretaciji sopranistke Silvie Verzier, ki je članica opernega zbora.

Predstavitve se je udeležil tudi podpredsednik Filharmoničnega orkestra Alessandro Pinzani, ki se je zahvalil Rotaryju za ponovno zaupanje, nato so svoje zadovoljstvo izrazili vsi trije predsedniki klubov Rotary: Fabio Santorini za tržaškega, Pier Cipriano Rollo za severno tržaškega in Massimo Pasino za miljskega, zedinjeni glede vrednot, ki jih take privede izpostavljajo: glasba, ki lahko najbolj učinkovito pričara božično duhovno razpoloženje, umetnost, ki mora tudi v hudih časih ohranjati bogato kulturno izročilo ter se zoperstavlja duhovnemu ubošanju družbe, lepota, ki mora ostati svetilnik, kašipot v neredu in zmedenosti, skratka, koncert želi biti poslanica miru in prijateljstva, ki bo vsaj za en večer združila občinstvo v plemenitih idealih. Začetek ob 20.30, vstop bo prost.

SPLETNA ANKETA

www.primorski.eu

PRIMER FURLANIČ

Leva sredina »zavila« desno

Na spletni strani Primorskega dnevnika se je velika večina sodelujočih v anketi o »primeru Furlanič«
strinjala s trditvijo, da se je tržaška leva sredina v tej zgodbi preveč približala stališčem desnice. Polemika, o kateri bo drevi ob 18.30 govor na srečanju Slovenskega kluba v Gregorčičevi dvorani, se je začela z nujno (!) resolucijo iz vrst desne sredine, ki je 12. junij 1945 označila kot dejanski konec druge svetovne vojne v Trstu. Resolucijo so podprli tudi svetniki Demokratske stranke in Slovenske skupnosti. Potem je olje na ogenj prilil intervju s predsednikom občinskega sveta Iztokom Furlaničem, ki je naletel na ostre kritike tako z desne kot leve sredine. Sledilo je glasovanje o nezaupnici, ki ga je Furlanič uspešno preživel, pri čemer se je opravičil tistim, ki so jih njegove besede morebiti užalile.

V naši anketi o stališčih leve sredine (v prvi vrsti DS) se je le dobra petina sodelujočih strinjala, da je Cosolinijeva večina skrbela za spoštovanje vseh Tržčanov in njihovih različnih spominov. V prejšnjih tednih je del kritikov menil, da Furlaničeve besede o letu 1945 niso bile sporne, obžalovali pa so premajhno pozornost do senčnih plati »Titovih 40 dni«
in torej občutljivost do obsežnega dela prebivalstva, ki se jugoslovanske uprave sploh ni veselil. Spet je bilo v ospredju vprašanje, ali je maja 1945 prišlo do osvoboditve ali okupacije Trsta: če upoštevamo znano poročilo mešane italijansko-slovenske komisije zgodovinarjev, ki je tistih 40 dni in tedanje nasilje obravnavalo v treh točkah, je oboje pravilno. Osvoboditev in nova zasedba se ne izključujeta, tedanjih dogodkov niso doživljali vsi enako. (af)

22% (46) Skrbela je za spoštovanje vseh Tržčanov in njihovih različnih spominov

73% (145) Preveč se je približala stališčem desnice

1% (4) Ne vem

4% (9) Ta tema me ne zanima

Kako ocenjujete stališča leve sredine v "primeru Furlanič"?

Včeraj danes

Danes, PETEK, 28. novembra 2014

JAKOB

Sonce vzide ob 7.21 in zatone ob 16.24 - Dolžina dneva 9.03 - Luna vzide ob 11.54 in zatone ob 23.04.

Jutri, SOBOTA, 29. novembra 2014

RADIVOJ

VREME VČERAJ: temperatura zraka 9,7 stopinje C, zračni tlak 1014,8 mb ustaljen, vlaga 68-odstotna, veter 12 km na uro vzhodnik, nebo oblačno s padavinami, morje rahlo razgibano, temperatura morja 16,3 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 24., do sobote, 29. novembra 2014:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Ul. Giulia 1 - 040 635368, Oširek S. Vardabasso 1 - 040 766643, Žavlj - Ul. Flavija di Aquilina 39/C - 040 232253, Božje polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Ul. Giulia 1, Oširek S. Vardabasso 1, Korzo Italija 14, Žavlj - Ul. Flavija di Aquilina 39/C, Božje polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Korzo Italija 14 - 040 631661.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in v praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnice: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.50, 21.10 »Hunger games - Il canto della rivolta«.

ARISTON - 16.30, 18.45, 21.00 »Due giorni, una notte«.

CINEMA DEI FABBRI - 18.00 »Sarà un Paese«; 20.00 »Terra di Maria«; 16.00, 21.45 »La Sapienza«.

FELLINI - 18.15, 20.15, 22.15 »Il sale della terra«; 16.40 »Il mio amico Nanuk«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.15, 20.00, 21.40 »Diplomacy - Una notte per salvare Parigi«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.45, 21.00 »Trash«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.20, 18.15, 20.10, 22.00 »My old lady«.

KOPER - PLANET TUŠ - 15.30 »Amaterji«; 17.40, 18.40, 20.50, 22.30 »Butec in butec Da«; 20.40 »Gozdovi so še vedno zeleni«; 16.10, 18.50, 20.00, 21.15 »Igre lakote: Upor - 1. del«; 16.20, 18.30, 20.10, 22.20 »Kako se znebiti šefa 2«; 20.15 »Medzvezdje«; 17.00 »Pingvini z Madagaskarja«; 16.00, 18.00 »Pingvini z Madagaskarja 3D«; 18.00 »Vloga za Emo«; 15.40 »Čebelica Maja«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 22.00 »Sils Maria«; 18.15, 21.15 »Interstellar«; Dvorana 2: 16.40, 18.30, 20.20 »I pingvini di Madagascar«; 22.15 »Cub - Piccole prede«; Dvorana 3: 18.10 »Il giovane favoloso«; 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Scusate se esisto«; Dvorana 4: 16.30, 18.40, 20.30 »I vichinghi«; 16.30, 20.40, 22.20 »Ogni maledetto Natale«.

Zveza cerkvenih pevskih zborov - Trst

vabi na

revijo odraslih zborov

PESEM JESENI 2014

v soboto, 29. t.m., ob 20. uri
v Športnem centru Zarja v Bazovici.

Nastopili bodo: MoKZ Stane Malič, MePZ Lipa, MeCPZ Sv. Jernej, ŽeCPS Zgonik, MoVS Lipa, MePZ Skala-Slovan, ŽePZ Prosek-Kontovel, Združeni MePZ Repentabor, MoPZ Fantje izpod Grmade, ŽeCPZ Rojan in MePZ Igo Gruden.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 16.20, 18.50, 19.40, 21.20, 22.15 »Hunger games - Il canto della rivolta«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Scusate se esisto«; 18.05, 21.20 »Interstellar«; 16.40 »Il mio amico Nanuk«; 16.30, 18.25, 20.20 »I pingvini di Madagascar«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »I vichinghi«; 16.10, 18.10, 20.10, 22.10 »Ogni maledetto Natale«; 16.20, 22.10 »Cub - Piccole prede«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.10, 20.00, 22.15 »Hunger games - Il canto della rivolta«; Dvorana 2: 16.45, 18.30 »I pingvini di Madagascar«; 20.20, 22.10 »Cub - Piccole prede«; Dvorana 3: 17.40, 20.15, 22.15 »Ogni maledetto Natale«; Dvorana 4: 18.00, 20.00, 22.10 »Scusate se esisto«; Dvorana 5: 17.20, 19.50, 22.10 »Trash«.

Šolske vesti

NA DTZ ŽIGE ZOISA bo roditeljski sestanek danes, 28. novembra, ob 17.30 za bienij in ob 18.30 za trienij obeh smeri.

RAVNATELJSTVO LICEJA »FRANCE PREŠEREN« sporoča staršem dijakov, da bodo skupne govorilne ure: v ponedeljek, 1. decembra, od 17.30 do 19.30 za bienij in klasični licej in v torek, 2. decembra, od 17.30 do 19.30 za trienij znanstvene in jezikovne smeri.

Izleti

KRU.T - Sprostila so se tri mesta za izlet v Treviso v ponedeljek, 8. decembra, z vodenim ogledom razstave »Japonska od samurajev do animejev«
in popoldanskim sprehajanjem med božičnimi stojnicami in po praznično okrašenem mestu. Kdor bi se rad pridružil, naj se zgledi do 1. decembra, na sedežu Krut-a, Ul. Cicerone 8, tel. št.040-360072 ali krut.ts@tiscali.it.

FOTOVIDEO TRST 80 in Center otrok in odraslih Harmonija organizirata v nedeljo, 28. decembra, enodnevni izlet v Postojno na ogled Predjamskega gradu in Živih jaslic v jami. Vključen avtobusni prevoz, ogled in kosilo. Imeli bomo tudi čas za vadbo fotografiranja. Vpisovanje do torka, 9. decembra, na info@trst80.com ali 329-4736590 (Martina) oz. center.harmonija@gmail.com ali 320-7431637 (Ingrid). Vabljeni člani in prijatelji.

SPDT prireja v nedeljo, 14. decembra, tradicionalni avtobusni »Izlet v neznano«. Odhod s trga Oberdan ob 8. uri in ob 8.15 z Opčin, izpred hotela Daneu. Izlet je primeren za vse. Pohodu bo sledilo kosilo in družabnost. Udeleženci morajo imeti pri sebi veljaven osebni dokument. Vpisovanje do vključno ponedeljka, 9. decembra. Za prijave tel. št. 040-413025 (Marinka) ali 040-220155 (Livio).

V SKLOPU GORIŠKEGA FESTIVALA E'STORIA bo 13. decembra potekal izlet po goriškem Krasu; informacije in vpis po tel. 0481-539210 in 349-3052235 ali eventi@leg.it, od ponedeljka do petka, od 9. do 12. ure.

SKD BARKOVLJE

Ul. Bonafata 6,

s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete,

prireja

'Predbožični čar'

Bogata ponudba ročnih izdelkov za vse okuse in žepe. Otvoritev danes, 28. novembra, ob 20. uri.

Glasbena kulisa ŽVS Barkovlje, vodi Aleksandra Pertot.

Urnik:
sobota in nedelja 10.00 - 13.00,
ostali dnevi 15.00 - 19.00.

Zaključek sejma v petek, 5. decembra.

V sklopu sejma bo v ponedeljek, 1. decembra,

SLADKI POPOLDAN

Pokušnja in ponudba domačih sladice od 15.00 dalje

in v sredo, 3. decembra, ob 15. uri
PRAVLJIČNI POPOLDAN ZA MALČKE

Turistične kmetije

KMETIJA ŽAGAR JE ODPRTA v Bazovici do 7.12.2014.

Vabljeni!

040-226382

Zaprt ob sredah.

Osmice

BERTO IN VASILIJ PIPAN sta odprla osmico v Mavhinjah 22/D. Tel. št. 040-299453.

PRI DAVIDU v Samatorci št. 5 je odprta osmica. Vabljeni! Tel.: 040-229270.

V LONJERJU ima Gabrijel osmico. Vabljeni na domačo kapljico in prigrizek. Tel.: 338-3976187.

V SALEŽU N'PULJH je odprta osmica. Vabljeni!

Loterija 27. novembra 2014

Bari	40	67	3	10	69
Cagliari	46	2	48	44	82
Firenze	28	56	83	61	48
Genova	58	14	7	40	36
Milan	32	9	71	67	81
Neapelj	20	15	22	17	5
Palermo	78	70	54	38	14
Rim	86	70	38	7	57
Turin	56	36	90	7	6
Benetke	14	4	81	69	2
Nazionale	35	26	75	67	51

Super Enalotto Št. 142

13 18 26 53 54 70 jolly 45	
Nagradni sklad	12.963.566,59 €
Brez dobitnika s 6 točkami	– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	– €
3 dobitniki s 5 točkami	67.453,44 €
561 dobitnikov s 4 točkami	364,45 €
23.172 dobitnikov s 3 točkami	17,55 €

Superstar

	54
Brez dobitnika s 5 točkami	– €
3 dobitniki s 4 točkami	36.445,00 €
109 dobitnikov s 3 točkami	1.755,00 €
1.892 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
11.073 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
21.535 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

ZALOŽBA MLADIKA
vabi na

MIKLAVŽEV SEJEM

od ponedeljka, 1. decembra,
do petka, 5. decembra
od 10. do 14. ure

Prodajna razstava knjig
založbe Mladika
za otroke in odrasle

V okviru sejma bodo ob 12. uri
SREČANJA Z AVTORJI

Ponedeljek, 1. decembra:
pesnik in pisatelj Marij Čuk

Sreda, 3. decembra:
pesnik in pisatelj Miroslav Košuta

Petek, 5. decembra:
Vinko Avsenak
o prvi svetovni vojni

V Peterlinovi dvorani
na Ulici Donizetti 3 v Trstu

Prireditve

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete, prireja »Predbožični čar«. Bogata ponudba ročnih izdelkov za vse okuse in žepce. Otvoritev danes, 28. novembra, ob 20. uri. Glasbena kulisa ŽVS Barkovlje, vodi Aleksandra Pertot. Urnik: sobota in nedelja 10.00 - 13.00, ostali dnevi 15.00 - 19.00. Zaključek sejma v petek, 5. decembra.

V KD IVAN GRBEC Škedenjska Ul. 124, je odprta razstava miniaturnih prikazov življenja in dela istrskih ljudi, umetnice Danile Tuljak Bandi po sledečem urniku: danes, 28., in 29. novembra, ob 17. do 19. ure. 30. novembra, ob 10. do 12. ure.

KROG PRIJATELJEV BRUNA GROENINGA vabi na ogled dokumentarnega filma Fenomen Bruno Groening - Po sledih »čudodelnega izcelitelja« v soboto, 29. novembra, ob 17. do 19. ure (1. del) in v nedeljo, 30. novembra, ob 17. do 20. ure (2. in 3. del), v Muzeju slovenskih filmskih igralcev - Škratelnjovi hiši v Divači. Vstop prost.

MLADINSKI DOM BOLJUNEC vabi v društveno dvorano v soboto, 29. novembra, ob 19.30 na gledališko predstavo »Čakajoč«, v izvedbi gledališke skupine Slovenskega kulturnega kluba. Avtorica Jasmina Gruden.

USTVARJALNA DELAVNICA za otroke pri SKD Tabor - Prosvetni dom v soboto, 29. novembra, ob 10.30 do 12.30. Delavnico bosta vodili Katerina Kalc in Nada Sossi.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - Trst prireja revijo odraslih zborov »Pesem jeseni 2014«, ki bo v soboto, 29. novembra, ob 20. uri v Športnem centru Jarja v Bazovici. Vabljeni!

DVORŽAKOVE BIBLIČNE PESMI - Župnija Sv. Križ in Slomškovo društvo prireja koncert Bibličnih pesmi op. 99. Na svetopisemsko besedilo jih je napisal češki skladatelj Antonin Dvůřák, za glas in orgle pa priredil Marco Sofianopulo. Izvajala jih bosta sopranistka Tamara Stanese in organist Tomaž Simčič. Svetopisemska besedila bo recital Tomaz Susi. Koncert bo v svetokriški župnijski cerkvi v nedeljo, 30. novembra, ob 18. uri.

KD MELODIJA vabi na koncert z Ano urco al pej dvej ob 15-letnici ustano-

Slovenski klub
vabi na debato

'Primer Furlanič', zgodovina in slovenščina

Z občinskima svetnikoma
Iztokom Furlaničem in Igorjem
Švabom se bo pogovarjal
novinar Sandor Tence.

Vabljeni danes ob 18.30
v Gregorčičevo dvorano
(Ul. sv. Frančiška 20)!

vitve v nedeljo, 30. novembra, ob 18.00 v Prosvetnem domu na Opčinah. Gostje bodo trio Volk Folk, Pamela in Linda ter Janez Dolinar.

SKD TABOR prireja v Prosvetnem domu na Opčinah »Miklavžev sejem« (drobna darila in rabljene knjige) od srede, 3. decembra, (od 16.00 do 19.00) do nedelje, 7. decembra, (od 9.30 do 13.00). V sredo, 3. decembra, ob 16.00 nastop zbora OŠ F. Bevk in društvenih plesalk; v četrtek, 4. decembra, ob 18.00, v sodelovanju z ZTT, predstavitev knjige Slovenija v žepu - Mitja Tretjak in Vojmir Tavčar. Vabljeni, da nas obiščete!

SPDT vabi na »Večer gorniškega filma«. Projekcija nagrajenih filmov iz arhiva Mednarodnega festivala gorniškega filma Domžale bo v sredo, 3. decembra, v Razstavni dvorani ZKB, Ul. Ricreatorio 2 na Opčinah, s pričetkom ob 20.30. Kot predfilm bomo zavrteli delo »Zadnji trgovec z ledom«, avtor je Sandy Patch (ZDA/Ekvador). Sledil bo film »Vas daleč od vsega«, posnela sta ga Anne in Erik Lapied (Francija).

Mali oglasi

IŠČEM DELO - z lastno kosilnico in motorno žago kosim travo ter obrezujem tako drevesa kot živo mejo. Tel. 333-2892869.

IZGUBIL SEM KLJUČE avta znamke ford v okolici pošte v Križu. Najditelj naj pokliče na tel. št. 040-226826.

IŠČEM DELO kot negovalka ali pomočnica starejših oseb 24 ur na dan. Tel. št. 00386-41238424.

IŠČEM VEJE trte šmarnice in kozjega ziza. Tel. št. 040-4528403 (ob večernih urah).

NA LEPI SONČNI LEGI ob robu gozda v Dolini, prodajamo samostojno novo hišo z dvoriščem, kletjo, garažo in vrtom. Zaključna notranja dela po lastni izbiri. Tel. št. 347-7946135.

NA OPČINAH v zelenem okolju prodamo stanovanje, 84 kv.m. Tel.: 040-213385.

PRODAM HIŠO z vrtom v dolinski občini. Tel. št. 040-228390.

PRODAM 4 zimske gume znamke go od year, velikosti 175/65 R14, v odličnem stanju, letnik 2012, prevoženih 8.000 km. Cena 120,00 evrov. Tel.: 346-9520796.

PRODAM 4 zimske gume, rabljene dve sezoni, velikosti 165/70 R14 znamke yokohama. Tel. št.: 340-6106710.

PRODAM 4 zimske gume, znamke hankook winter, velikosti 165/65 R13. Skoraj nove, prevoženih 3.500 km. Tel. št.: 040-208002 (po 19. uri).

PRODAM cychletje in platenke za vino. Tel.: 040-814212.

PRODAM ford mondeo SW ghia TDI, letnik 2005, sive temne metalizirane barve, v dobrem stanju. Tel.: 347-7145565.

PRODAM sliko Stanota Žerjela velikosti 120 x 90. Motiv: Cesta skozi gozd proti jezerčku. Tel. št.: 040-272701 (ob uri obedov).

PRODAM tablični računalnik asus eee pad transformer TF101, 16 GB, Wi-Fi, 10", tipkovnico, ovitka za zaščito ter hdmi kabel. Tel. št.: 329-9841041.

ZANESLJIVA GOSPA išče delo kot hišna pomočnica (tudi likanje) ali kot negovalka starejših oseb, 24 ur dnevno. Tel. št.: 347-8601614 ali 040-9880206.

AŠZ Jadran
čestita našemu novopčečenemu
fizioterapevtu

Emilu Bukavcu

ob uspešno opravljeni diplomi na
tržaški univerzi.

V našem društvu se bomo še
dolgo veselili,
saj smo domačega fizioterapevta
dobili.
Naš prijatelj

Emil Bukavec

je na tržaški univerzi uspešno
diplomiral
in bo vse naše poškodbe v
trenutku saniral.
Čestitamo!

ŠD Kontovel

Na medicinski fakulteti v Trstu
je diplomiral iz fizioterapije

Emil Bukavec

Iskrene čestitke in obilo uspehov
mu želimo

vsi domači

Dobrodošel

Miran

Srečni mamici Ireni in tatku
Mitji čestitajo

brata Iztok in Rado ter nona Vida

Čestitke

Iztoka in Radota je razveselil
bratec MIRAN. Mami Ireni in očku
Mitji čestitajo sorodniki in želijo
veliko srečnih dni.

Iz pleničk se vam smehlja nekaj
čisto majhnega. Nedožno MIRAN
zre vam v oči in mamici Ireni v naročje si želi. Iskrene čestitke želi družina Stopar.

Danes na Proseku nona VI-VIANA rojstni dan praznuje. Vse najboljše ji želi Maja.

Doktor EMIL BUKAVEC. Z
vztrajnostjo in strastjo si dosegel
zastavljen cilj. Postal si fizioterapevt.
Prejmi iskrene čestitke, ponosna sem
nate. Z ljubeznijo, Dalila z družino.

Obvestila

35-LETNIKI iz Brega pozor! Danes, 28. novembra, ob 19.30 bo v gostilni na Pesku naša večerja. Info na tel. št.: 347-4481432 (Anna) v večernih urah.

DRUŠTO ROJANSKI MARIJIN DOM vabi na tečaj izdelave adventnih venčkov in božičnih okraskov, ki bo v Marijinem domu v Rojanu (Ul. Cordaroli, 29) danes, 28. novembra, ob 9. ure dalje. Vodi ga gospa Jadranka Sedmak.

»PRIMER FURLANIČ«, ZGODOVINA IN SLOVENŠČINA - Slovenski klub bo danes, 28. novembra, ob 18.30 v Gregorčičevi dvorani gostil tržaška občinska svetnika Iztoka Furlaniča in Igorja Švaba. Pogovor bo vodil novinar Sandor Tence. Vabljeni!

MESTNE SEKCIJE STRANKE SSK priredijo danes, 28. novembra, z začetkom ob 20. uri na sedežu (Ul. Gallina 5), svoj redni kongres v sklopu priprav na pokrajinski in deželni kongres

stranke. Toplo vabljeni člani, somišljeniki in prijatelji.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo danes, 28. novembra, ob 20.45 na sedežu na Padričah redna pevska vaja.

30-LETNIKI POZOR!! Vabljeni na večerjo v gostilno v Bazovici, ki bo v soboto, 29. novembra, ob 20. uri. Potrdite vašo prisotnost odgovornim.

DO SVOBODNEGA GIBA - Revija otroških in mladinskih plesnih skupin v organizaciji ZSKD in SKD Tabor bo v soboto, 29. novembra, ob 17. uri v Prosvetnem domu na Opčinah (Ul. Ricreatorio, 1). Na razpolago bo parkirnišče sosednje ZKB.

45-LETNIKI (1969) od Milj do Štivanja, se bomo srečali v soboto, 13. decembra, ob 20.00 v Križu. Prijave najkasneje do nedelje, 30. novembra, na tel. 333-6170026 (Patrizia), 346-2197404 (Ivo) in 335-6008774 (Pavel).

OB PRAZNOVANJU VAŠKEGA ZAVETNIKA vabimo ljubitelje glasbe na koncert godbenega društva Viktor Parma iz Trebč, ki bo v nedeljo, 30. novembra, ob 17.00 v cerkvi Sv. Andreja v Trebčah.

SKD LIPA iz Bazovice vabi v nedeljo, 30. novembra, ob 17. uri v dvorano Gospodarske zadruge v Bazovici na predstavitev koledarja »Bazovica 2015«, ki so ga izdale vaše organizacije in na predavanje o zgodovini klekljarstva prof. dr. Tadeje Primožič iz Žirov. Sodeluje OPZ Fran Venturini od Domja, pod vodstvom Suzane Žerjal.

VZPI ANPI, SKD SLAVEC (Ricmanje Log) in Krajevna organizacija ZB Škofije - Ob prazniku krajeve skupnosti Škofije in 73. obletnici ustanovitve prvega odbora OF v slovenski Istri vabijo v nedeljo, 30. novembra, ob 10.30 na slovesno odkritje obnovljene spominske plošče na Badihi posvečene borcu NOB, organizatorju in aktivistu OF Danilu Pregarcu - Zmaju. V kulturnem programu sodelujejo učenci OŠ Oskarja Kovačiča iz Škofij in MePZ Slavec - Slovenec (Ricmanje - Boršt).

ZSKD obvešča včlanjene zbornice, da je na www.zpzp.si odprta prijavnica za Primorsko poje 2015. Rok prijave zapade 30. novembra.

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV vabi v nedeljo, 30. novembra, na obisk Knjižnega sejma s prevozom in ogled predstave »ArT-Sprehod - z besedo in glasbo po sledih Slovencev v Trstu«, ki bo ob 17.00 v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani. Odhod s Trga Oberdan ob 10.00. Prijave na tel. 040-635626, od ponedeljka do petka 9.00-13.00.

DSI vabi v ponedeljek, 1. decembra, v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, na srečanje z Guidom Barello, avtorjem knjige o polpretekli romunski stvarnosti »La tortura del silenzio«. Knjigo in avtorja bo predstavil Miro Opelt. Začetek ob 20.30.

KRU.T IN NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA vabita v sklopu Vseživljenjskih aktivnosti na srečanje bralnega krožka »Skupaj ob knjigi«, ki bo v ponedeljek, 1. decembra, ob 18. uri v čitalnici NŠK v Ul. S. Francesco, 20. Prijave in dodatne informacije na sedežu krožka v Ul. Cicerone 8, tel. 040-360072.

SEKCIJA ZA SLOVENŠČINO Oddelka za pravne in jezikoslovne študije ter prevajanje in tolmačenje Univerze v Trstu vabi v ponedeljek, 1. decembra, ob 17. uri na predavanje dr. Alenke Kocbek (Univerza na Primorskem) z naslovom »Kulturemi pri prevajanju neleritarnih besedil«. Predavanje bo v predavalnici F1 (Narodni dom, Ul. Filzi 14) in se bo odvijalo v angleščini, na morebitna vprašanja pa bo predavateljica odgovarjala v italijanščini. Predavanje je organizirano ob Svetovnih dnevih slovenskega jezika.

SOCIALNA SLUŽBA Socialnega Okraja 1.1 (Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor) obvešča, da je mogoče oddati vlogo (do 1. decembra) za subvencijo za znižanje mesečnih otroških

jasli in ostalih storitev za najmlajše v šolskem letu 2013/2014. Obrazci so na razpolago na spletnih straneh občine Socialnega Okraja in na sedežu Socialne službe Okraja 1.1, v Naselju Sv. Mavra 124 - Sesljan. Info: Socialna služba - Naselje Sv. Mavra 124 (Sesljan): petek od 8.30 do 10.30. Tel. 040-2017387.

ZALOŽBA MLADIKA vabi na Miklavžev sejem od ponedeljka, 1., do petka, 5. decembra, od 10. do 14. ure. Razstava knjig založbe Mladika za otroke in odrasle v Peterlinovi dvorani na Ul. Donizetti 3 v Trstu. V okviru sejma bodo ob 12. uri »Srečanja z avtorji«. V ponedeljek, 1. decembra, pesnik in pisatelj Marij Čuk, v sredo, 3. decembra, pesnik in pisatelj Miroslav Košuta, v petek, 5. decembra, Vinko Avsenak o prvi svetovni vojni.

CENTER OTROK IN ODRASLIH HARMONIIJA organizira tečaj masaže novorojenčkov (5 srečanj) ob torkih (od 2. decembra) od 10. do 11.30 na sedežu v Ul. Canova 15. Tečaja se lahko udeležijo otroci stari od 0 do 12 mesecev in starši eventuelno skupaj s sorodnikom. Informacije in prijave: tel. št. 320-7431637 ali center.harmoonija@gmail.com.

OBČINA DOLINA - Odborništvu za produktivne dejavnosti, vabi vse osmičarje Občine Dolina na sejo, ki bo v sredo, 3. decembra, ob 18.30, na sedežu Občine.

SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB »L. KOŠIR« vabi slovenske filateliste in prijatelje na mesečno srečanje, ki bo v sredo, 3. decembra, ob 18.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. Sv. Frančiška, 20.

ŠKD CEROVLJE - MAVHINJE prireja v petek, 5. decembra, ob 17.30 Miklavževanje v bivši osnovni šoli v Mavhinjah. Angelčki bodo zbirali darila v četrtek, 4. decembra, ob 18. do 19. ure v društvenem sedežu v Mavhinjah. Toplo vabljeni vsi otroci, ki bi radi srečali Sv. Miklavža!

CENTER OTROK IN ODRASLIH HARMONIIJA organizira tečaj za nosečnice. Informacije in prijave: tel. št. 320-7431637 ali center.harmonija@gmail.com.

Prispevki

Ob 100-letnici rojstva naše drage tete Pepe daruje družina Mulas-Žagar 50,00 evrov za MePZ Lipa iz Bazovice.

V spomin na drago Jasno Pertot - Pischianz darujejo Stelio in Riccardo Rebecchi z družinama ter Sonja Guštin 120,00 evrov za Chordoma Foundation Europe.

V spomin na Slavka Sosiča daruje Albin Škabar 20,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.

V slovo dragemu sosedu Slavku Sosiču darujeta družini Zotti in Molino 50,00 evrov za SKD Tabor z Opčin.

V spomin na dragega Luciana Košuto daruje sestrična Luciana 30,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Darujte
za
sklad

Bubnič
Magajna

www.primorski.eu/bubnicmagajna/

Primorski mobile

Spletne novice
Primorskega
dnevnika
vedno s sabo

Snemi aplikacijo iz spletne trgovine

Available on the App Store

Google play

EVROPSKI PROJEKT - V programu Adriatic IPA CBC

V brošuri zbrali kraško arhitekturo

Skupni imenovalec naravne in kulturne dediščine je apnenec

Ploščati apnenec kot gradbeni material je rdeča nit projekta Roof of Rock, v sklopu katerega želijo države udeležence vzpostaviti skupno platformo za trajnostno rabo, zaščito in promocijo tega materiala. Projekt povezujejo tematsko relevantne organizacije iz Italije, Slovenije, Hrvaške in Bosne in Hercegovine.

Prvo fazo projekta je v Trstu njegov vodilni partner, Geološki zavod Slovenije, skupaj s sodelavci predstavil februarja letos, včeraj pa so na oddelku za matematiko in geološke vede Univerze v Trstu predstavili nadgradnjo projekta. Na srečanju so predstavili publikacijo »Platy limestones - Apnenec kot skupni imenovalec naravne in kulturne dediščine vzdolž kraške obale Jadranskega morja«. V brošuri, ki so jo izdali v slovenskem, italijanskem in angleškem jeziku v nakladi 1500 izvodov, so arhitekti in geologi zbrali podatke, ki so jih pridobili iz raziskave na primerih desetih kraških hiš (na slovenskem in italijanskem Krasu). Poglavitni cilji projekta so namreč analizirati uporabo gradbenega kamna na kraški jadranski obali skozi zgodovino in prepoznati primere dobre in slabe prakse, opredeliti osnovne naravne značilnosti apnenec, ki se uporabljajo kot gradbeni material, opredeliti naravna nahajališča ploščatih apnenecv in ozvestiti deležnike (prostorske načrtovalce, arhitekte, grad-

benike, naravovarstvenike, predstavnike lokalnih in državnih oblasti).

Na prvih straneh brosure so avtorji zapisali podatke o izvoru apnenca in našli lokacije, kjer se ta nahaja. Zgradbe z ohranjenimi tradicionalnimi značilnostmi so najpogostejše na italijanskem delu Krasa v bližini slovenske meje. Za ljubitelje kraške avtentične arhitekture bo zanimiv podatek, da so znali stari Kraševci mnogo bolje prisluhniti naravi kakor mi; imeli so namreč več časa, delež pa je prispevalo tudi pomanjkanje drugega materiala. »Že v petdesetih letih prejšnjega stoletja pa se prebivalci Kra-

sa pri prenovi in povečanju svojih domovanj niso pretirano ubadali z arhitekturnimi značilnostmi in tradicionalnimi načini gradnje«, so zapisali avtorji. Iz teksta je tudi razvidno, da želijo deležniki projekta stroki podati smernice za avtentično kraško arhitekturo, pri kateri je priporočljiva uporaba apnenca.

Brošuro je dopolnil tudi promocijski video, ki je na ogled na spletni strani projekta. V njem strokovnjaki z različnih področij predstavljajo številne zgodbe o ploščastem apnencu s skupnim ciljem, da se spodbuja pravilno izbiro in trajnostno rabo. (sč)

Avtentična kraška hiša v Praprotnu

Škrateljnova domačija v Divači; strešna kritina iz repenskega apnenca

GLEDALIŠČE - Nocoj ob 19. uri v mali dvorani SSG

Pogovor z ustvarjalci igre Trst, mesto v vojni

Trst, mesto v vojni je uprizoritev s čisto posebno zgodbo, od nastanka projekta do njegove realizacije, od zamisli in smisla projekta do delovnega postopka z večjezičnim ansamblom, ki združuje talentirane igralce. Koprodukcija Slovenskega stalnega gledališča, Stalnega gledališča Furlanije Julijske krajine in društva Casa del lavoratore teatrale po dramskih predlogah Marka Sosiča in Carla Tolazija je projekt, ki je zaradi posebnega pomena tega sodelovanja vzbudil veliko medijskega zanimanja in odobravanje publike, ki je na vseh večerih napolnila Malo dvorano SSG, kjer bo predstava na sporedu še do 30. novembra. Od 2. do 22. decembra pa se bo izvirno dramsko razmišljanje o obletnici prve svetovne vojne v režiji Igorja Pisona selilo v Malo dvorano gledališča Rossetti. Koproducenti so si zamislili niz spremljevalnih srečanj, s katerimi bodo predstavili občinstvu vse etape tega skupnega projekta. Na srečanjih s prostim vstopom, ki se bodo odvijala v prostorih Slovenskega stalnega gledališča in gledališča Rossetti, bo občinstvo spoznalo vsebine in ustvarjalce, ki so oblikovali gledališko predstavo.

Prvo srečanje bo drevo ob 19.00 v mali dvorani SSG. Moderator srečanja bo ravnatelj Stalnega gledališča FJK Franco Però, protagonista pa avtorja predstave Marko Sosič in Carlo Tolazzi. Srečanje bo opremljeno s simultanim prevajanjem. Predstava Trst, mesto v vojni je nastala iz združitve dveh izvirnih dramskih besedil v slovenščini in v italijanščini. Pogovor bo priložnost za osvetlitev ozadja zanimivega projekta, dramskih pristopov in pogleda avtorjev na temo prve svetovne vojne. V ponedeljek, 1. decembra ob 17.30 pa bo sledilo v gledališču Rossetti srečanje na temo konfrontacije med zgodovino in literarnim oz. dramskim pogledom, ki ga bo vodila članica upravnega odbora SSG, zgodovinarica Marta Verginella. Pogovorila se bo z zgodovi-

narjem Fabiom Toderom, ki je s svojimi nasveti sodeloval v prvi fazi projekta, z režiserjem Igorjem Pisonom in z dramaturginjo Evo Kraševac.

V petek, 12. decembra ob 17.30 pa bo sledilo, vedno v gledališču Rossetti, zadnje srečanje, na katerem bo celotna ekipa predstave pripovedovala o tej izkušnji. Na srečanju z igralci in soustvarjalci bo publika spoznala magično obdobje študija, od prve bralne vaje do trenutka, ko tekst zaživi na prizorišču in igralci oblikujejo dušo in podobo svojih kreacij.

Igralci iz predstave Trst, mesto v vojni

SSG

SV. JAKOB - Slovenska sekcija tržaških občinskih jasli

Otroci, igra in poezija

Gledališki igralci obiskali malčke in jih zabavali z animacijo ter pesmimi Srečka Kosovela in Miroslava Košute

Igralki Lara Komar in Roberta Colacino v otroških jasliah pri Sv. Jakobu

FOTODAMJ@N

V slovenski sekciji tržaških občinskih jasli Semidimela so se otroci pozabavali s poezijo. Ob državnem tednu projekta Rojeni za branje (Nati per leggere) in po svetovnem dnevu za pravice otrok sta se na vabilo vzgojiteljic odzvali gledališki igralci Lara Komar in Roberto Colacino, ki sta v ponedeljek poskrbeli za prirčno srečanje med malčki in književnostjo.

Igralki, ki trenutno nastopata na odru Kulturnega doma v predstavi Trst mesto v vojni, sta v jasliah v Ulici Veronese z besedo in igro predstavili pesmi Srečka Kosovela (Deček in sonce ter Burja) in Miroslava Košute (Kje se skriva sonce, Primorski sneg in Fižolček). Lara Komar je brala pesmi, Roberta Colacino pa je z animacijo in ročnimi izdelki uprizorila sonček, oblaček, sneg in burjo v sodelovanju z navdušenimi otroci in njihovimi vetnicami, nakar se je sama prelevila v fižolčka. Na koncu so vsi skupaj zapeli še Barčico in Ringaraja. V edini slovenski sekciji občinskih otroških jasli je 17 otrok.

Fotografije iz prve svetovne vojne

V Novinarskem krožku bo danes popoldne ob 17.30 zanimivo srečanje, v sklopu katerega se bo govorilo o fotografijah, ki so bile posnete med prvo svetovno vojno. Srečanje so naslovili Quel che resta della guerra, razstavljene fotografije pa prihajajo iz arhiva ARFF (Archivio delle Fotografie di Famiglia).

Vse o pravicah žensk

V okviru programa Živeti brez nasilja, ki ga vodi Pokrajina Trst, bo drevo ob 17.30 v Ul. Pisoni 3 na programu srečanje z naslovom »Potovanje na Ciper: pravice Afrodite«. Na srečanju bodo svoje vtise s tega potovanja posredovale ženske, ki so septembra obiskale to državo, predavanje pa bo vodila Melita Richter.

Predstavitev knjige

Knjigarna Ubik v pasazi Tergesteo bo danes ob 18. uri gostila literarno srečanje, na katerem bodo predstavili knjigo »Rose bianche a Fiume«. Nov roman Stefana Zecc-hija bo predstavil novinar Pietro Spirito, ki se bo z avtorjem knjige pogovarjal o eksodusu Istranov.

Posvet o invalidih

Na sedežu poslovne šole MIB bo danes med 14.30 in 18.30 potekal posvet z naslovom »Premislek o spremembah«. Družbeno angažiran posvet pripravlja združenje Oltre quella sedia v sodelovanju z Občino Trst, predavatelji pa bodo govorili o izzivih, s katerimi bi lahko olajšali življenje ljudi s posebnimi potrebami. Na posvetu bosta predavali tudi občinski odbornici Laura Famulari in Antonella Grim.

ŽARIŠČE

Tudi predstava SSG na temo prve svetovne vojne

ADRIJAN PAHOR

Pred nekaj dnevi si je tudi naš šolski center v Gorici v okviru posebne ponudbe za višješolce ogledal zanimivo predstavo Slovenskega stalnega gledališča - Trst, mesto v vojni (Trieste, una città in guerra) pod taktirko režiserja Igorja Pisona. Gledališka igra je nastala po predlogah dramskih besedil Marka Sosiča in Carla Tolazzija, je dvojezična, v njej nastopajo igralci slovenske in italijanske narodnosti. Gre, vsaj po mojem mnenju, bolj za nekakšen recital s posameznimi odenki klasične igre in nekaterimi res posrečenimi prizori, ki gledalca za devetdeset minut priklenejo na stol in mu do konca drame zaradi nepopuščanja napetosti ne dajejo možnosti za razbremenitev ali krajši oddih. K temu pripomorejo tudi številne domislice, scenografska postavitev in seveda režija, ki želijo gledalca iznenaditi, šokirati ali v najboljšem primeru potegniti v samo predstavo (glede na to, da na take pristope nismo vajeni, je vprašanje, če so odzivi publike v rem smislu pričakovani in umestni...). Ne glede na to lahko rečem, da je predstava zagotovo dosegla svoj namen, tudi in predvsem pri mladoletni publiku, ki je igri sledila zbrano, zavzeto, skratka resno.

V ozadju posameznih usod nekaterih protagonistov se nam v eni uri in pol počasi izrisuje tragedija prve svetovne, begunstvo, dezerterstvo, umiranje, lakota, eksekucije, pomanjkanje, družinske zablode in še bi lahko našteval. Vse to nam s pomočjo nekaterih zgodovinskih informacij, ki jih nevsiljivo posredujejo igralci sami, ustvarja podobo prve svetovne kataklizme z vsemi posledicami, ki jih je ta ustvarila. V predstavi je bilo poleg izrisovanja nekaterih tipičnih individualnih usod možno zaslediti tudi bojazen, čemu vsemu naj bi šli Slovenci naproti, ko bi te nepojmljive morije nekega dne bilo vendarle konec: tako je recimo Slovence po razpadu Avstro-Ogrske čakala nova kraljevina SHS, po oceni nekaterih zgodovinarjev nemara nova »ječa narodov«, Slovence, ki so prišli pod Italijo pa raznarodovanje in asimilacija. Danes, ko je minilo skoraj četrt stoletja od krvavega razpada Jugoslavije v devetdesetih letih dvajsetega stoletja, osamosvojitve Slovenije in kasnejšega vstopa v Evropsko unijo, se kot temeljna dilema znova zastavlja vprašanje, ali je bila tedanja odločitev za novo jugoslovansko državo edina možna. Zgodovinske pisane namreč v glavnem še

vedno ocenjuje kot *conditio sine qua non* za ohranitev narodne eksistence, nekakšen nujen odmik od slovenske Cankarjevske usmerjene »evropskosti«, skratka kot državo, v katero smo se v težkih trenutkih zgodovine morali zateči, da bi ohranili eksistenco in se v zgodovinsko ugodnejših okoliščinah znova vrnila, kamor smo vedno spadali. Tudi morebitna privolitev cesarja Karla v tako imenovani trialistični ali subdualistični koncept ne bi mogla preprečiti razpada Avstro-Ogrske in nastanka novih držav.

Naj kot zadnji utrinek k tej nedvomno uspešni predstavi in njeni zamisli glede odrske postavitve tu omenim še splošno mnenje, da smo Slovenci tako kot po prvi svetovni vojni (ko smo pretirano zaupali Wilsonovim obljubam o samoodločbi narodov) tako tudi danes prežeti z nekim modernim ali novodobnim »wilsonizmom«, ki nas vodi v prepričanje, da imamo oziroma moramo imeti s sosednjimi državami (beri Avstrija, Italija in Hrvaška) vzorne prijateljske odnose in da se bodo zato morebitne kontroverzije izgladile same, zato pa ni v interesu Slovenije storiti karkoli, kar bi te odnose kalilo.

PISMA UREDNIŠTVU

Odgovor na pismo Darje Betocchi

Spoštovana Darja Betocchi, žal mi je, da sem v slovenski oddaji TDD predvajani na RAI 14. novembra, med intervjujem z novinarjem Fabiom Gergoletom o razmerah v Sudanu, omenil »fašistične feministke«.

Dovolite vsi, ki ste me slišali in videli da vam iskreno zaupam, da mi je ušlo. Naenkrat je planilo iz mene. Fašistične feministke so skočile v studio mimo moje volje. Tudi sam sem bil presenečen. Ne samo novinar Fabio in možje za kamerami in organizatorka zadaj. Vsi po vrsti so začudeno gledali, kot da ne morejo verjeti kaj so slišali. Tudi sam sem debelo in neumno gledal okoli sebe. In se že trenutek pozneje spraševal, kako sem mogel narediti tako napako. V resnici največjo neumnost.

Vem, da kaj takega ne smeš nikoli izreči. Fašizma in boja žena za svoje osnovne pravice ne smemo nikoli povezovati.

Ampak mi očetje – žrtve sistema dodeljevanja otrok po razvezah, ki zdaj vlada na slovenskih tleh, ki nas je odstranil od naših otrok in interniral v čustvena taborišča in nekatere iztrebil na mejo norosti, drugim pa pomagal zapiti se, celo položiti roko nase, nekaterim pa celo spremeniti se v morilce ... – mi ga hočemo ali nočemo povezujemo!

Fašistične feministke niso udarile iz mojega zavestnega dela, iz tistega dela uma, ki ga kontroliram. Terroristke so usekale iz globin kolektivnega nezavednega, ki jih komaj obvladam.

Ne ubijam se, niti ne ubijam drugih, ampak vsake toliko me zgrabi tak bes, da bi streljal in metal v fojbe.

Še enkrat se opravičujem tudi za tale izpad in vas, če vas zanima več o moji osebni izkušnji s tem kar pojmujemo očetje in možje zdaj fašistični feminizem, vabim k branju moje zadnje knjige »Nafta in voda«. V njej lahko najdete moje izkušnje tako o povezavi med nafto in vodo, ki se po splošnem mnenju ne da mešati ker se molekule odbijajo, kot o povezavi med skrajnim moškim fašizmom, ki

iztreblja poslednje nedolžne staroselce v Afriki in bojem za najbolj osnovne pravice žena v vzhodnih kulturah, kot tudi o povezavi med skrajnim nasiljem žena v zahodnih kulturah, ki so dosegle vzvode moči v institucijah in boju za osnovne pravice očetov in mož in pravico otrok do obeh staršev v Sloveniji.

Mislím, da se zdajle večina očetov in mož in tudi modrih žena in mater, ki tole berejo, strinja z menoj. Le glave si ne upajo dvigniti, saj se zavedajo da tvegajo, da bodo letele proč podobno kot v časih divjanja Musolinijevih falang, Hitlerjevih nacijev, komunističnih pobojev, križarskih svetih vojn in zdajšnjega pohoda neoliberalističnih gospodarjev vojn.

Redka so človeška bitja, ki se zmorejo uprti skušnjavam korupcije, ki jo prinaša moč.

»Take ženske ne bi nikoli smele skrbeti za otroke, sploh pa jih ne dodeljevati!« je v neki oddaji na TVSLO leta 2005 na temo splošne prakse v centrih za socialno delo in z njimi sodelujočih sodišč in vseh soudeleženi v velikem poslu vse do Ministrstva za družino - našemu kolegu Samu Ahlinu izjavila pesnica in modra žena Neža Mavrer.

Samo Ahlin je bil oče iz Nove Gorice, ki se je najbolj pogumno in zagrizeno od vseh nas marginaliziranih postavil po robu fašističnim feministkam in branil svojo očetovsko pravico dostopa do svojih otrok - dokler ga ni ubil tumor v glavi.

Bolj kot ženske in moške pravice so pomembne pravice otrok. Pravica otrok je pravica do obeh staršev. Levo in desno oko omogočata globinsko ostrino. Oba ušesa stereo. Ptice letajo z dvema krili. Hodimo in tečemo lahko le z dvema nogama - prav zato ker sta različni ...

Samo – slava ti!

Tomo Križnar, Postojna, 26. november 2014

Prej do novice na naši spletni strani

www.primorski.eu

TA TEDEN

EDINOST

PRED 100 LETI

Edinost meni, da je zasramovanje sovražnikov skrajno neprimerno. »Med drugimi brzojavnimi vestmi nam je dopisal naš korespondenčni biro tudi brzojavko iz Londona, iz katere je razvidno, kako pohvalno se izreka oficijelni londonski tiskovni urad o hrabrosti nemških čet in kako nekateri ameriški listi obsojajo zasramovanja in poniževanja nemških čet od strani izvestnih žurnalistov, naglašujoč, da tudi med vojujočimi civiliziranimi narodi mora veljati princip: medsebojne pravičnosti in generoznosti!

Popolnoma prav! Princip je to, ki ga zahteva civilizacija. Tem opravičenega je želja, da bi se ta princip izvajal na vseh straneh. Prav a propos pa piše praška »Union« v svoji cenzurirani številki dne 18. novembra pod naslovom: »Vitežki«. V članku s tem naslovom spominja »Polnische Korrespondenz« koncentriranega boja, ki so ga začeli v Nemčiji proti sramovanju sovražnika v takozvanih šaljivih listih in na šaljivih razglednicah ter izvaja potem:

»Kolikor se je grešilo v tej meri proti spodobnosti in ukusu, bi moalo res vzbuditi nevoljo tudi najbolj potrpežljivega opazovalca. Nikakor se ni podajalo tu kaj duhovitega ali umetniškega, tudi če je bilo zasnovano satirično in karikaturno; marveč je šlo le za nerodna, kosmata pačenja nespretnega risarja ali pa za ordinarne domisleke »pesnikujočega« mazača. Vsi ti izdelki, ki gredo le za dobičkom, so pa imeli, hote ali ne hote, ta učinek, da so se v širokih krogih prebivalstva ugnezili povsem krivi pojmi o vrednosti in sposobnosti sovražnika, tako, da se je oteževalo presojanje našega lastnega dela. To pa ni brez nevarnosti ob nagnenju k rezoniranju v gotovih slojih.

Pozdravljati je torej le zdravo reakcijo, če bi se tudi pri nas začeli oglašati vedno močnejši glasovi proti nelepemu postopanju z nasprotnikom. Tudi v teh protestih je nekaj tistega viteštva, ki si le v tej vojni ravno v naši domovini tako bogato in spontanno uveljavilo in ki more nas vseh navdajati le z opravičenim ponosom.«

TA TEDEN

PRIMORSKI DNEVNIK

PRED 50 LETI

Slovenski klub je tokrat posvetil večer slovenskemu prevajalcu in znanstvenku Antonu Sovretu. »Sovretov večer je bil po svoji snovi in po številni udeležbi uglednih književnih prevajalcev zelo pomemben. Že iz same uvodne besede Božidara Borka je bil razviden veliki pomen Sovretovega dela, a recitiranje odlomkov iz njegovih prevodov s spremljajočo razlago je še bolj nazorno pokazalo vse bogastvo in lepoto, ki ju je Sovre ustvaril.

Božidar Borko je dejal, da prireditve ni samo izraz pietete do velikega slovenskega prevajalca in znanstvenika, ki je prinesel v naš jezik toliko vrednot antične poezije, zgodovinske in filozofske proze, temveč je hkrati živ in spodbuden memento nam vsem, da se zanimajmo za grško in rismo antiko, ki je imela v profesorju Sovretu največjega slovenskega posredovalca. Borko je nato na kratko orisal življenjsko pot Sovreta, ki je leta 1946 postal redni profesor ljubljanske univerze, leta 1953 pa tudi redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Rekel je, da je po-

stal Sovre živ in prepričevalen vzgled, kaj pomeni za duhovno kulturo našega prevajalca prevajalna dejavnost, če jo kdo opravlja z vso svojo osebnostjo in vidi v nji svoje osebno poslanstvo. Pri malih evropskih narodih komaj najdemo še kakega prevajalca tega formata, književnega delavca, ki bi s tolikšno vnemo in v takem obsegu posredoval antične umotvore današnjemu rodu.

Po uvodni besedi je igralka RTV Mara Černe iz Ljubljane recitirala odlomek iz Sovretovega predgovora k njegovi knjigi, nakar je dr. Gantar, ki je bil njegov učenec, dejal da je bilo že prej mnogo prevajalcev antike, a ni bilo pravega ritma ter je šele on močno zaoral ledino in izpil šesterec. Zatem je dr. Gantar poudaril Sovretov čut za lepoto, kar je pokazala tudi razlaga nekega prizora iz Ilijade, ki ga je prebral Silvester Škerlj. Končno je dr. Gantar dejal, da je Sovre prevajal tudi grške filozofe, zlasti pa Platona, iz katerega so prebrali pretresljivi prizor o Sokratovi smrti, ki je zaključil zanimivi in lepi večer.«

STALNO GLEDALIŠČE FJK - Disney's Beauty and the Beast

Uročeni princ in njegova Lepotica v vsečnem ameriškem muzikalu

Na Broadwayu so obnovili uspešno postavitev iz leta 1994 - Pravljica za današnje otroke

Davno nekdaj je v naših dolinah živel Žabji kralj. Čarobni vetrovi so ga pognali na težavno pot, na kateri ga je čarovnica spremenila v Zver, ki ga lahko, preden odcveti rdeča vrtnica, reši le iskrena ljubezen Lepotice (Belle). Ko so neobvladljive sile njegov grad z uročeni služabniki vred prenesle na severnoameriška tla, ga je čarodej Disney preoblikoval v the Beast. In njegova sosednja Lepotica se je preimenovala v the Beauty. Utečena sanjska tovarna risanih in animiranih filmov je proizvedla še eno od uspešnic, ki je leta 1991 prejela tudi oskarjevo nagrado. In nekaj let kasneje se je čarovnija spet posrečila: na Broadwayu se je leta 1994 zmagoslavno napovedal muzikal Disney's Beauty and the Beast, ki je bil na sporedu kar 13 let. Ob dvajsetletnici prve postavitve so muzikal obnovili in trenutno pisana karavana potuje po svetu. Ustavila se je tudi v Trstu: s tem odličnim broadwayskim proizvodom je Stalno gledališče FJK uvedlo abonmajski niz muzikalov. Vsekakor pa bo Disney's Beauty and the Beast na sporedu v tržaškem Rossettijevem gledališču vse do nedelje, 7. decembra.

Tokratno uprizoritev so vestno povzeli po originalni postavitvi iz leta 1994, kot avtorji jo podpisujejo Alan Menken (glasba), Howard Ashman in Tim Rice (songi) ter Linda Woolverton (tekst). Režiser predstave je Rob Roth, koreograf pa Matt West. Iz nadvse uspelega filma so ohranili 6 pesmi, ki so nedvomno najlepše in najbolj prepoznavne. Na filmske like zelo spominjajo tudi vsi nastopajoči in to po zaslugi kostumografije Ann Hould-Ward, ki je za svoje stvaritve že bila nagajena. Po ustaljenem, nadvse hvale-

Prizori na odru so vseskozi v slogu Disneyevih risank

STALNO GLEDALIŠČE FJK

vrednem običaju uspeh broadwayskih muzikalov so zelo premišljeno izbrani vsi nosilci vlog, od glavnih do stranskih. On, Zver-uročeni princ (Darick Peard), je sicer večino časa smiselno zamaskiran, vendar primerno postaven; Ona, Lepotica-Belle (Hilary Maiburger), je nežna in odločna obena; Gaston (Adam Dietlein) je pravi machovski kavbojec; odlični so uročeni prinčevi služabniki: Lumiere (Hasan Nazari-Robati), Mrs. Potts (Emily Mattheson), Wardrobe (Jacqueline Grabois), Cogsworth (James May) in Babette (Andrea Leach). Ne samo

igralsko-glasovno, tudi po videzu so prav taki, kakršni morajo biti. In seveda tudi plešejo, čeprav je ples zaupan plesno-pevskemu ansamblu, ki se predvsem izkaže v razigrani točki pribora in krožnikov. In ne nazadnje še glasba v živo: to je vedno cenjena dodana vrednost.

Pravljica je stara in razne verzije imajo različne avtorje. Po ustaljeni navadi so pri Disneyu pravljico precej priredili: po eni strani so jo »prečistili« vseh spornih namigov (npr. spolnih), po drugi pa jo »posodobili« s tem, da so poudarili nekatere značilnosti po-

sameznih likov. Tako npr. okolje sprejema lepo Belle kot čudno dekle, ker rada bere, ne podleže Gastonovim čarom, ki jo osvaja z razkazovanjem mišic in tudi pri Zveri naredi prvi korak. V prizoru pohoda na grad, v katerem prebiva the Beast, zverina, ki naj bi ogrožala njihova življenja, pa prikazuje neupravičen in umetno podžgan strah proti »drugacnemu«. Vsekakor pa ostaja pravljica, ki je po zasnovi in prikazovanju še najbolj primerna za otroke. Odlični izvajalci in privlačne domisljice »začarajo« gledalce, kar se dogaja tudi v Trstu. (bip)

VIKEND ZSKD Z MLADIMI

Plesi na Opčinah in ArTSprehod v Ljubljani

Pester konec tedna Zveze slovenskih kulturnih društev bo postavil mlade v središče dogajanja. Jutri bo namreč ob 17. uri v Prosvetnem domu na Opčinah peta izvedba Revije otroških in mladinskih plesnih skupin ZSKD Do svobodnega giba, ki je letos nastala v sodelovanju s SKD Tabor.

Med društvi ZSKD se je v preteklih letih razvil ples kot izrazno sredstvo, ki je namenjeno še zlasti otrokom in mladim. Jutrišnja revija bo torej preplet različnih glasbenih žanrov in plesnih zvrsti: od mažoretnega do modernega plesa, hip-hop, rock'n'roll in baleta. Nastopile bodo skupine iz sedmih društev, ki so člani ZSKD, ter skupina Dijaškega doma Simon Gregorčič iz Gorice in plesni skupini italijanske skupnosti Fulvio Tomizza iz Umaga. Na oder Prosvetnega doma bo stopilo 170 mladih plesalk in plesalcev.

Naslednje srečanje z ustvarjalnostjo in kulturo mladih v režiji ZSKD pa bo v nedeljo v Cankarjevem domu v Ljubljani. V sklopu 30. knjižnega sejma bo ob 17. uri v Kosovelovi dvorani ponovitev predstave ArTSprehod, ki se je rodila v režiji Danijela Malalana v sklopu Slofesta in v drugi obliki zaživela ob osrednji proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku v Trstu. Preplet videoposnetkov (Deželni sedež RAI – slovenski program), zborovskega petja (ŽPS Stu ledi), glasbe (učenci Glasbene maticе) in igre (mladi igralci) bo gledalce popeljal na sprehod po krajih, ki so zaznamovali prisotnost Slovencev v Trstu v književnosti.

Uspeh pobude je botroval tudi dejstvu, da je pri Založništvu tržaškega tiska izšla publikacija ArTSprehod, ki kot priloga k vodniku Kako lep je Trst vsebuje odlomke proze in poezije, ki izstopajo pri istoimenski multimedijski predstavi. Tudi v Cankarjevem domu bo imelo glavno besedo približno dvajset mladih: glasbenikov in igralcev. Vstop na obe prireditvi bo prost.

INTERVJU - Nekdanji lider benda Scisma z albumom Earth Hotel

Kantavtor Paolo Benvegnù nocoj v tržaškem Etnoblogu

Italijanski kantavtor Paolo Benvegnù se vrača v naše kraje. S svojim bendom bo namreč drevi ob 21.30 nastopil v tržaškem nočnem klubu Etnoblog. Benvegnù bo Trst obiskal v sklopu daljše glasbene turnee, predstavil pa bo zadnji plošček Earth Hotel. Poleg njega bodo na odru še basist Luca Baldini, bobnar Andrea Franchi, kitarist Guglielmo Ridolfo Gagliano in glasbenik Michele Pazzaglia. Vstopnice za koncert lahko kupite pred začetkom nastopa, odšteti pa boste morali 10€.

Benvegnùju smo postavili nekaj vprašanj v zvezi z bogato glasbeno kariero in novim albumom Earth Hotel.

Samostojno glasbeno kariero ste začeli pred približno desetimi leti. Kaj se je v tem obdobju spremenilo?

Mislil, da se je večkrat spremenil scenarij okrog mene, vse zglede bolj hitro kot prej. Vsekakor moram pojasniti, da nisem ravno sam, poleg mene je še nekaj izrednih glasbenikov.

Bili ste ustanovitelj in lider benda Scisma. Katere so razlike med takratno situacijo in današnjim glasbenim projektom?

Ni ravno velike razlike. Scisma je bil bend in Paolo Benvegnù je v bistvu tudi bend. Seveda člani so različni, tako da tudi socializiranje med nami poteka na nek nov način. Verjetno vpliva pozitivno tudi to, da danes »kontroliram« manj situacijo kot pred leti ...

Z uspešnim, predzadnjim ploščkom Hermann se je vaše življenje spre-

Paolo Benvegnù

MAURO TALAMONTI

menilo? Katere tematike pa obravnavate v novem albumu Earth Hotel?

Po pravici povedano se stvari niso spremenile. Vsak član benda je še dodatno zaposlen, tako da si lahko privoščimo tudi »umetniško« življenje. V plošči Hermann smo se osredotočili na človeka, medtem ko smo v novem albumu Earth Hotel postavili v ospredje ljubezen.

V vaši glasbeni karieri se redkokdaj oglašate tudi v angleškem jeziku ...

Res je, vseh mi je uporaba angleškega jezika, ko moram obrazložiti določene

koncepte. Zdi se mi, da so v angleščini stvari bolj jasne.

V sklopu glasbene turnee boste predstavili novo ploščo Earth Hotel. Kako sploh poteka turneja in kakšen je odziv publike?

Ko sem na odru se zmenim bolj malo za druge, vseeno pa se mi zdi, da je atmosfera vesela in pozitivna. Pogosto vidim gledalce z nasmehom na obrazu in to mi je v veliko zadoščenje, rekel bi, da je to pravi privilegij.

R.D.

glasba@primorski.eu piše Rajko Dolhar

NA VES GLAS

PRISLUHNI HITU!

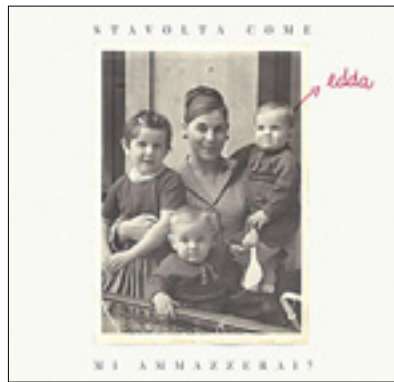
Stavolta come mi ammazzerei?

Edda

Alternativni rok

Niegazowana Records, 2014

Ocena: ★★★★★★

Stefano Rampoldi, vsem znan s psevdonimom Edda, velja za enega izmed najbolj vplivnih in priljubljenih italijanskih kantavtorjev. Dober del današnje italijanske alternativne rok scene ga ima za zgled. Edda je namreč v osemdesetih ustanovil rok skupino Ritmo Tribale, bend, ki je v naslednjih letih postal prava glasbena ikona. Po njem so se zgledovale zasedbe, kot so Afterhours, Marlene Kuntz in še veliko drugih. Edda je leta 1996 nenadoma zapustil bend in se dobesedno oddaljil od vseh. Začel je novo življenje in stopil v anonimnost, odvisnost od heroina pa je njegovo duševno stanje še poslabšala. Po dolgi letih se je rešil mamil in leta 2008 bolj za šalo kot zares postavil na spletni portal YouTube nekaj avtorskih komadov. Iz tega je kmalu nastal prvenec Smetni Biot, danes pa je Edda izdal svojo tretjo ploščo Stavolta come mi ammazzerei?.

Povratak milanskega pevca na italijansko glasbeno sceno je vzbudil veliko zanimanja tako med glasbenimi kritiki kot tudi med oboževalci benda Ritmo Tribale in nasploh ljubitelji kvalitetne italijanske glasbe. Rampoldiju je priskočila na pomoč italijanska neodvisna glasbena založba Niegazowana Records, pri snemanju novega albuma pa bobnar in ustanovitelj založbe Fabio Capalbo ter pianist in basist Luca Bossi. Nastalo je tako sedemnajst avtorskih komadov, ki sestavljajo novo ploščo Stavolta come mi ammazzerei?. Album je izšel pred enim mesecem, traja pa malo manj kot tričetrt ure.

Nova plošča je izredno avtobiografska. V njej Edda opisuje težke družinske odnose (na primer v pesmih Pater, Coniglio Rosa in Mater), posledice uživanja mamil (v komadu HIV), pa tudi ljubezenske izkušnje (v skladbi Tu e le rose in Sائبene).

Iz glasbenega zornega kota je album popoln. Edda se je tokrat odločil bodisi za rokrske komade (nekateri tudi v stilu Ritmo Tribale) kot tudi za bolj umirjene akustične pesmi. Milanski glasbenik bo decembra začel glasbeno turnejo, 23. januarja pa mu boste lahko prisluhnili tudi v tržaškem nočnem klubu Tetris.

ITALIJA - Obtožil ju je, da nista vračala del poslanske plače, kar je potrdilo spletno glasovanje

Grillo izključil še dva poslanca iz svojega gibanja

Razgibane vode tudi v stranki Naprej Italija in v Demokratski stranki

ITALIJA - Aifa Sumljiva cepiva proti gripi

RIM - Italijanska agencija za zdravila Aifa je prepovedala uporabo cepiva proti gripi vrste Fluad multinacionalke Novartis iz dveh pošiljk, ki nosita številki 1427701 in 143301. Odločitev je sprejela, potem ko so zabeležili tri smrtne primere, ki bi jih lahko povzročilo omenjeno cepivo.

Zdravstvene oblasti niso objavile podrobnosti o treh smrtnih primerih, znano je le, da sta se dva primerila na Siciliji, eden pa v Moliseju. Znano je, da je do njih prišlo v teku 48 ur po cepljenju. Agencija za zdravila Aifa je nadalje pojasnila, da za zdaj niso še z gotovostjo potrdili vzročne povezave med cepljenjem in smrtnimi primeri. Prepoved uporabe cepiva iz omenjenih pošiljk so torej sprejeli iz previdnostnih razlogov.

Zdravstvene oblasti ob tem pozivajo posestnike cepiva oziroma njihove sorodnike, naj preverijo, ali le-to prihaja iz ene izmed dveh navedenih pošiljk. Vsaka konfekcija cepiva ima namreč natisnjeno številko pošiljke, iz katere prihaja. Kdor se je cepil in se počuti slabo, pa je vabljen, da se takoj obrne na svojega zdravnika oz. na ustrezno zdravstveno strukturo.

Do tega incidenta je prišlo sredi kampanje za cepljenje proti sezonski gripi. Zdravstvene oblasti se boje, da bo še povečal že tako razširjen predsodek proti cepljenju. Tajnik združenja družinskih zdravnikov Giacomo Milillo je zato v izjavi za tisk poudaril, da so cepiva na splošno varna in da je cepljenje priporočljivo zlasti za člane rizičnih skupin, kot so otroci in ostareli.

Beppe Grillo

RIM - Beppe Grillo je izgnal še dva parlamentarca iz skupine Gibanja petih zvezd v poslanski zbornici. Gre za poslanka Massima Artinija in poslanko Paolo Pinna. Obtožil ju je kršenja pravilnika skupine, po katerem so njeni člani dolžni vrniti del poslanske plače. Grillo je končno odločitev sprejel na osnovi spletnega glasovanja, rezerviranega za člane Gibanja petih zvezd. Po podatkih gibanja se je večrajšnjega večurnega glasovanja udeležilo 27.818 upravičencev. Za izgon Artinija in Pinne se je izreklo 19.436 ali 69,8 odstotkov udeležencev, proti pa 8.382 ali 30,2 odstotka udeležencev.

Grillova odločitev je sprožila val protestov v vrstah aktivistov gibanja in še zlasti med njegovimi predstavniki v parlamentu. Obtožena poslanka sta odločno zavrnila obtožbo in v podkrepitev svojih be-

sed objavila potrdila bančnih nakazil, s katerimi naj bi vrnila del svojih poslanskih plač. Skupina parlamentarcev in drugih aktivistov pa je sinoči obiskala Grillo na njegovem domu v kraju Marina di Bibbona, da bi zahtevala razčiščenje. Sicer pa velik del protestnikov vodi župan iz Parme Federico Pizzarotti, ki se je med prvimi postavil Grillo po robu. Pizzarotti Grillo odprto obtožuje kršenja pravil G5Z.

Vse to se dogaja v času, ko so vode razgibane tudi v drugih političnih strankah. Tako se v stranki Naprej Italija Silviu Berlusconiu vse bolj upira Raffaele Fitto. Včeraj je na srečanju s svojimi somišljeniki zahteval strankarske volitve za določitev novega vodstva. V Demokratski stranki pa pripadniki notranje leve opozicije razmišljajo o možnosti, da bi ustanovili novo stranko skupaj z drugimi levičarskimi silami.

EU - Komisijo je podprlo celo več poslancev kot ob umestitvi

Evropski parlament zavrnil nezaupnico Junckerjevi ekipi

BRUSELJ/STRASBOURG - Evropski parlament je včeraj na plenarnem zasedanju v Strasbourgju z veliko večino zavrnil predlog nezaupnice Evropski komisiji Jean-Clauda Junckerja, ki so ga manj kot mesec dni po začetku njegovega dela vložili evroskeptiki in skrajna desnica zaradi luksemburške davčne afere, imenovane LuxLeaks. Glasovalo je 650 od 751 evropskih poslancev. Predlog nezaupnice je podprl 101 poslanec, proti jih je bilo 461, 88 pa se jih je vzdržalo. Nezaupnico je tako podprlo več poslancev, kot jo je predlagalo, a še zdaleč ne dovolj, da bi bila sprejeta. Da bi predlog nezaupnice uspel, bi namreč potreboval dvojno večino: dve tretjini oddanih glasov in absolutno večino, kar je 376 od 751 parlamentarcev.

Junckerja in njegovo ekipo je včeraj podprlo celo več evropskih poslancev kot julija in oktobra. Julija je Junc-

kerja za predsednika komisije podprlo 422 poslancev, oktobra pa je za njegovo komisijo glasovalo 423 parlamentarcev. Evropski poslanci so tako včeraj očitno potrdili podporo Junckerjevi ekipi, predvsem pa je to glasovanje sporočilo koalicije proevropskih političnih skupin evroskeptikom in skrajni desnici, da ne sprejemajo njihovega načina delovanja.

Nezaupnico Junckerjevi komisiji so po izbruhu luksemburške davčne afere LuxLeaks predlagali evroskeptiki pod vodstvom Britanca Nigela Faragea ob podpori skrajno desnih sa-

mostojnih poslancev, zbranih okoli vodje francoske Nacionalne fronte Marine Le Pen. Afera je izbruhnila v začetku meseca, ko je skupina preiskovalnih novinarjev razkrila razsežnost dogovorov luksemburških oblasti z multinacionalkami, kot so Pepsi, Amazon, Ikea in Volkswagen, ki omogočajo množično izogibanje davkom.

Predsednik komisije Juncker, ki je bil dolga leta luksemburški premier, se je tako znašel pod plazom očitkov, češ da je arhitekt sporne davčne ureditve, ki omogoča dobičke multinacionalk na račun davkoplačevalcev. Luksemburžan je očitke, tudi v zagovoru pred evropskimi poslanci kmalu po izbruhu afere, zavrgel z utemeljitvami, da je ureditev, ki omogoča sporne davčne ugodnosti, zakonita in velja v 22 članicah unije, ter obljubil odločen boj proti izogibanju davkom, tudi z novo zakonodajo. (STA)

Elektronske cigarete desetkrat bolj kancerogene

TOKIO - Elektronske cigarete, ki v javnosti veljajo za bolj zdrave od običajnih, vsebujejo 10-krat več rakotvornih snovi kot tobak. Skupina znanstvenikov, ki jim je študijo naročilo japonsko ministrstvo za zdravje, je preučevala snovi v pari iz elektronskih cigaret.

Elektronske cigarete, ki so vse bolj priljubljene zlasti med mladimi, delujejo tako, da segrejejo tekočino, ki pogosto vsebuje nikotin, pri čemer nastaja para, ki jo uporabniki vdihavajo. Dim pri tem ne nastaja. Znanstveniki so v pari več elektronskih cigaret odkrili številne rakotvorne snovi, kot sta formaldehid in etanal. Kot poroča japonska televizija TBS, je količina formaldehida v pari elektronskih cigaret desetkrat večja kot v dimu običajnih cigaret.

James Watson bo prodal svojo Nobelovo nagrado

NEW YORK - Ameriški znanstvenik James Watson, ki je pomagal odkriti strukturo DNK, bo na dražbi prodal zlato medaljo, ki jo je leta 1962 dobil skupaj z Nobelovo nagrado. Del denarja od prodaje bo namenil za znanstvene raziskave.

86-letni Watson je prvi živeči Nobelov nagrajenec, ki bo prodal svojo medaljo. Na dražbi 4. decembra naj bi po nekaterih ocenah zanjo iztržili do 3,5 milijona dolarjev.

Neuspel napad na kombi za prevoz denarja

LODI - Skupina hudodelcev je včeraj ob zori na avtocesti v Lombardiji skušala napasti kombi za prevoz denarja, a brez uspeha. Dogodek se je pripetil ob 6.45 na avtocesti A1 v bližini Lodija. Hudodelci po kombi skušali ustaviti s sežigom drugih vozil, pa tudi s posipanjem cestišča z žebli. Zgodilo pa se je, da so na tak način ustavili dve vozili iz spremstva kombija, medtem ko se je vozniku slednjega uspelo prebiti skozi ognjeno pregrado in priti na varno. Kombi je prevažal 5 milijonov evrov. Poskus rop je bil dobro pripravljen, kljub temu pa so hudodelci ostali praznih rok. Preiskovalci domnevajo, da gre za osem do devet kriminalcev. Seveda so takoj sprožili iskalno akcijo za njimi, ki pa do sinoči ni obrodila sadov.

VATIKAN - Danes srečanje s predsednikom Erdoganom, jutri in v nedeljo s patriarhom Bartolomejem I.

Papež Frančišek bo na tridnevnem obisku v Turčiji izpostavil predvsem medverski dialog

VATIKAN/CARIGRAD - Papež Frančišek bo od danes do nedelje na obisku v Turčiji, med katerim bodo v ospredju prizadevanja za spravo s pravoslavljem in dialog z islamom, hkrati pa naj bi sveti oče dal upanja ogroženim krščanskim manjšinam na Bližnjem vzhodu. Frančišek bo prvi tuji državnik, ki ga bo turški predsednik Recep Tayyip Erdogan gostil v svoji novi palači.

To bo Frančiškovo šesto potovanje v tujino, osredotočeno pa bo na krepitev vezi s pravoslavno cerkvijo, ki je s katoliško v razkolu od leta 1054. Papež se bo tako pridružil nedeljskemu praznovanju goda sv. Andreja, zaščitnika pravoslavnega sveta, zaradi česar je pred osmimi leti konec novembra v Turčijo potoval tudi Benedikt XVI. "Nismo različne religije. Smo bratje, ki smo se razšli, vsak prepričan, da sledi poti, ki jo je začrtal Gospod," je pred Frančiškovim obiskom za italijanski katoliški tednik Famiglia Cristiana povedal carigraski ekumenski patriarh Bartolomej I.

Frančišek se mu bo v nedeljo v patriarhalni cerkvi sv. Jurija v Carigradu pridružil pri liturgiji ob godu sv. Andreja. V tej cerkvi je imel Pavel VI., prvi papež, ki je obiskal Turčijo, leta 1967 govor. Frančišek in Bartolomej I. bosta v nedeljo podpisala tudi skupno izjavo - podoben, kot je leta 2006 storil Benedikt XVI. Argentinski papež se bo s carigraskim patriarhom sešel že drugič letos, potem ko sta bila maja skupaj v Jeruzalemu. Takrat sta obeležila zgodovinsko srečanje Pavla VI. in patriarha Atenagorasa, ki sta leta 1964 v Jeruzalemu začela prizadevanja za premostitev tisočletnega cerkvenega razkola. Prizadevanja za spravo so težavna. Frančišek je absolutni vodja katoliške cerkve, na drugi strani pa Bartolomej I., čeprav je glavni patriarh pravoslavnega sveta, svojih pogledov ne more vsiljevati vodjem več kot deset drugih

pravoslavnih cerkva. Zato ni jasno, ali bi te podprle njun morebiten dogovor.

Frančišek bo iz Ankare, kjer bo pristal danes, v Carigrad prispel v soboto, ko bo obiskal Hagio Sofijo, nekdanj največjo krščansko cerkev, ki so jo po otomanskem zavzetju Konstantinopla leta 1453 spremenili v mošejo, od leta 1935 pa je muzej. Obiskal bo tudi Modro mošejo, kar v Vatikanu označujejo kot pomembno gesto za medverski dialog. Daroval bo tudi mašo v katoliški katedrali svetega Duha, kjer se bo srečal s predstavniki majhne turške krščanske skupnosti. Že v soboto bo potekala tudi ekumenska molitev v patriarhalni cerkvi sv. Jurija, predvideno je srečanje z Bartolomejem I.

Frančiškov obisk v Turčiji je po programu podoben tistemu, ki ga je Benedikt XVI. opravil leta 2006 sredi ostrih polemik zaradi njegovega govora na regensburški univerzi o odnosu med nasiljem in islamom. Joseph Ratzinger, ki je bil po Janezu Pavlu II. šele drugi papež na obisku v kaki mošeji, je pred osmimi leti v Modri mošeji za dve minuti obstal v tišini, kar je sprožilo vprašanja, ali je molil. Tiskovni predstavnik Vatikana Federico Lombardi je pred Frančiškovim obiskom v Turčiji poudaril, da o formalni molitvi v mošeji seveda ne more biti govora. "Frančišek bo izrazil svojo spoštovanje do islama in duhovna zbranost v tišini, ko gre za pripadnika druge vere, se mi zdi čisto po zdravi pameti," je poudaril Lombardi.

Frančišek je avgusta izrazil željo, da bi kristjanom na Bližnjem vzhodu z obiskom v iraškem Kurdistanu podal duhovno tolažbo, če bi to omogočale varnostne razmere, a na njegovem programu v Turčiji presenetljivo ni srečanj z iraškimi ali sirskega begunci. Kot je pojasnil Lombardi, se bo papež v carigraski katedrali srečal z mladimi, "in nekateri med njimi ne bodo iz tega mesta". A po mnenju vatikanskih analitikov si morda Turči-

ja, na katere meji divja vojna med Kurdi in skrajneži Islamske države, ni želela, da bi Frančišek potegnil preveč političnih potez. Razmere v Turčiji in na Bližnjem vzhodu bodo kljub temu zagotovo ena izmed tem obiska.

V pismu, v katerem je papeža povabil na obisk, je Erdogan izpostavil nujnost dialoga in medsebojnega razumevanja med različnimi religijami. Erdogan bo papeža sprejel danes v Ankari, najprej je na programu obisk mavzoleja ustanovitelja sodobne Turčije Atatürka. Uradni del srečanja bo v novi luksuzni Erdoganovi palači, kjer bo Frančišek prvi tuji državnik. Zaradi tega je do vlade kritična arhitekturna zbornica v Ankari, ki t. i. Belo palačo označuje za črno gradnjo, pozvala Frančiška, naj se ji izogne. A Lombardi je v odzivu dejal, da "gre papež, tako kot vsak olikani človek, tja, kjer ga želi sprejeti predsednik," in poudaril, da to ni Frančiškova težava. Kljub temu opazovalci z velikim zanimanjem čakajo, kako se bo argentinski papež, ki pridiga skromnost, obnašal v pompozni stavbi.

V Turčiji, ki je bila nekdanj zibelka krščanstva, živi danes skupaj manj kot 100.000 kristjanov. Po neuradnih informacijah je med njimi okoli 60.000 armenskih kristjanov, kakih 15.000 sirske pravoslavce, okoli 4000 grških pravoslavcev in po okoli 2500 katolikov in protestantov. V 81-milijonski muslimanski državi lahko manjšine načeloma prakticirajo svojo vero, a jih pestijo omejitve, kar izhaja tudi zadnjega poročila Evropske komisije o napredku kandidatke za članstvo. Medijsko pozornost je pred Frančiškovim obiskom pritegnil Mehmet Ali Agca, ki je leta 1981 izvedel atentat na papeža Janeza Pavla II., v katerem je slednji skoraj umrl. Agca, ki ga je Turčija leta 2010 izpustila iz zapora, je Vatikan zaprosil za srečanje s Frančiškom, a mu Sveti sedež ni odgovoril, je sporočil.

Andreja Juvan Kmetec (STA)

GORIŠKA - Odzivi županov na reformo krajevnih uprav

Ene občine straši, druge navdihuje

Odzivi na komaj sprejeto deželno reformo krajevnih uprav so si na Goriškem med sabo zelo različni. V nekaterih občinah se bojijo izgube dosedanje upravne samostojnosti, v drugih poudarjajo, da bodo končno imeli priložnost za tesnejše sodelovanje s sosedi. Števerjanska županja Franka Padovan je med najbolj kritičnimi. »To je prava katastrofa. Zelo smo razočarani,« poudarja Padovanova, medtem ko se sovođenjska županja Alenka Florenin sprašuje, kako bo zagotovljena zaščita slovenske narodne skupnosti, saj je glede tega reforma, kar se da nedorečena. Iz Doberdoba župan Fabio Vizintin opozarja na nedorečenosti v zvezi s prostorskim načrtovanjem; kdo bo zanj dejansko skrbel, kdo bo res odločal, kje se bodo lahko gradila nova naselja, ceste, prometna infrastruktura?

Reforma odpira vprašanja tudi glede združevanja med občinami v Laškem. V Trzinu bi se radi povezali s štarancansko in ronško občino, vendar se v Ronkah temu

tržiškega mestnega okrožja, s katerimi ima že skupnih več storitev, ali naj se sprči jezikovnih vezi skupaj s Sovodnjami poveže z Gorico? »Že zgodovinsko smo povezani s tržiškim okrožjem; imamo skupni urad za proizvodne dejavnosti, pod Trzin spadamo glede socialnih in oskrbnih storitev, enoten je tudi davčni urad, z Zagrebom, Foljanom-Redipuljo, Škocjanom in San Pierom imamo skupno redarsko službo ... Upoštevati je treba tudi, da je veliko naših občanov zaposlenih na Trziškem, po drugi strani pa ni mogoče mimo jezikovnih in kulturnih vezi, ki jim imamo s Sovodnjami, Gorico in tudi Števerjanom; smo res pred nelahko izbiro,« priznava Fabio Vizintin, pri čemer opozarja, da bi se na Trziškem znašli kot edina občina z večinskim slovenskim prebivalstvom. »Slovinci živijo tudi v Selcah, Ronkah, Zagrebu, Trzinu, vendar bi imeli v svetu novega združenja občin le enega predstavnika,« opozarja doberdobski župan.

kakor prisluhniti. »Trzin je v primerjavi z Ronkami veliko večja občina. Ima skoraj 30.000 prebivalcev in povsem drugačne socialne značilnosti. Veliko bolje bi bilo, ko bi se povezali s Foljanom-Redipuljo in San Pierom. Pridružil bi se nam lahko tudi Doberdob,« pravi ronški podžupan Livio Vecchiet, župan Roberto Fontanot pa dodaja, da »združitve s Trzinom bi Ronkam prinesla več problemov kot pa koristi«. (dr)

Table ob vstopu na ozemlje občin Gorica, Sovodnje in Števerjan

BUMBACA

V Števerjanu, Sovodnjah in Doberdobu se sprašujejo, kako bo Slovincem zagotovljena zaščita, saj je reforma glede tega vprašanja nedorečena

upirajo; bojijo se, da bi jih tržiška občina »požrla«.

Neobičajen poziv pa prihaja iz Fare, Koprivnega in Šlovenca. Trije tamkajšnji župani Alessandro Fabbro, Daniele Seron in Bruno Razza so se javno izrekli v prid medobčinskega združevanja: »Reforma nam je všeč, saj sloni na dveh nogah: na deželi in občinah.« Še bolj pa so presenetili s stališčem, da je treba premostiti današnjo ureditev teritorija in se povezovati tudi z občinami onkraj sedanjih pokrajinskih meja. San Giovanni al Natisone, Rožac, Buttrio, Manzano ... naštevajo županska trojica možne sogovornike.

V ŠTEVERJANU JIH SKRBI ŠOLA

Števerjanska županja Franka Padovan je izredno razočarana in hkrati zaskrbljena, ker v reformi niso sprejeli amandmaja, s katerim se je deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovce prizadeval, da bi se 32 občin s slovenskim prebivalstvom lahko med sabo povezovali mimo geografske kontinuitete. »Kaj bo veljal moj glas, če se bomo morali povezati z Gorico, Mošom, Šlovencom in Krminom? Kar se tiče slovensčine, ne bomo imeli niti enega zaveznika; kako bomo kaj dosegli?« Županja je še najbolj zaskrbljena za občinski vrtec in šolo. »In če bi ju v novem združenju občin hoteli ukiniti?« se sprašuje Padovanova in opozarja tudi na davčni pritisk, ki je v Števerjanu med najhujšimi v pokrajini. »Bo za delovanje novega združenja treba povišati davke? Kdo bo plačeval direktorja, ki ga bo treba imeti?« Števerjanska županja opozarja, da podobne reforme niso še sprejeli nikjer drugje po Italiji, hudeje pa se tudi na predsednico dežele Deboro Serracchiani, ker ni upoštevala, da je Furlanija Julijska krajina avtonomna ravno zaradi prisotnosti Slovencev. Padovanova je nazadnje zaskrbljena tudi zaradi davka IMU, ki ga državna vlada namerava razširiti še na kmetijska zemljišča. »Renzi nam je dal 80 evrov, zdaj pa nam nalaga druge davke,« je kritična števerjanska županja.

RAZDVOJENI DOBERDOB

V katero združenje občin naj se vključi Doberdob? Naj se pridruži občinam

V SOVODNJAH OPOZARJAJO NA NEDOREČENOST GLEDE ZAŠČITE

»Reforma odpira celo vrsto vprašanj. Doslej je vse skupaj nekoliko megleno, zato je treba čim prej razčistiti vse dvome - še zlasti, kar zadeva zaščito. Ko bo treba reformo udeležati, mora biti vse določeno tako in kaj, da ne bo že takoj na začetku prihajalo do težav z uresničevanjem zaščitnih norm,« je jasna sovođenjska županja Alenka Florenin, ki priznava, da nad reformo ni bila nikoli navdušena, zdaj pa upa, da bo res prinesla pozitivne učinke, na katere reformatorji prisegajo.

Za Sovodnje je predvideno povezovanje z Gorico in ostalimi občinami na desnem bregu Soče, zato je izredno pomembno, da se glede udeležanja zaščite starta s pravo nogo. Floreninova poudarja, da čaka krajevne upravitelje odgovorna naloga, marsikaj bo treba spremeniti v načinu dela in mentaliteti.

V GORICI SI NE BELIJO GLAVE

Na goriški občini si ne belijo glave z odločitvami, ki jih bodo glede povezovanja sprejemale sosednje občine, bolj jih skrbi, da je bila reforma sprejeta z veliko naglico. »Reforma so spremenili trikrat ali štirikrat. Upam, da bodo do oktobra prihodnjega leta, ko bo reforma stopila v veljavo, sprejeli dopolnila, ki bodo omogočila njeno udeležanje,« poudarja goriški župan Ettore Romoli, ki z vidika političnega nasprotnika sedanje deželne garniture ugotavlja, da je bilo sprejetje reforme samo sebi namen. Na deželi si hoteli, da bi reformo izpeljali do konca, vendar pri tem - trdi Romoli - niso bili ravno uspešni.

V LAŠKEM »BITKA« ZA ZDRUŽEVANJE

Občine iz Laškega si želijo večjega povezovanja, vendar glede tega še nimajo skupnega jezika. V Štarancu se zadnje čase ogrevajo za povezovanje s Trzinom; pred nekaj dnevi je štarancanski občinski svet soglasno izglasoval sklep, ki odpira pot združitvi, za katero se že leta zavzema občinski svetnik Maurizio Volpato. »V Trzinu, Ronkah in Štarancu imamo vsega skupaj tri župane, tri občinske tajnike, osemnajst odbornikov, 61 svetnikov in 62 funkcionarjev. Če bi se tri občine združile, bi imeli enega župana, enega tajnika, osem odbornikov, 40 svetnikov in 26 funkcionarjev. Na ta način bi letno prihranili 3,5 milijona evrov,« poudarja Volpato, ki mu v Ronkah nečje ni

GORIŠKA - Sindikat CISL opozarja na težave zaposlenih

»Javni sektor hira«

Selitev urada za zemljiško knjigo nov hud udarec za Gorico - V ponedeljek bo stavka

Sindikat CISL je za ponedeljek, 1. decembra, razglasil stavko zaposlenih v javnem sektorju. »Smo na psu. Javni sektor že leta hira. V zadnjih letih smo v Furlaniji Julijski krajini izgubili 1200 delovnih mest na občinah, pokrajinah in deželi; več kot dva tisoč delovnih mest je izpuhtelo v šolstvu. Samo v zdravstvu smo od začetka leta na deželni ravni skupno izgubili 271 mest,« razloge za stavko povzema deželni tajnik sindikata CISL-FP Massimo Bevilacqua in opozarja, da se je petsto delovnih mest izgubilo tudi v raznih perifernih uradih ministrstev. Po njegovih besedah je posebno pod udarom tudi Gorica, ki že itak doživlja izredno hudo gospodarsko krizo.

Velike težave so na goriškem sodišču, za katerega ne vedo, še koliko let bo sploh shajalo. Slabe delovne razmere vladajo v zaporu, ki so mu k sre-

či pred kratkim namenili en milijon evrov za vsaj delno obnovo. »Zdaj namerava dežela zapreti goriški urad za zemljiško knjigo in ga preseliti v Gradšću; to bil bil nov hud udarec za mesto,« poudarja Bevilacqua in opozarja, da imajo zelo velike težave tudi zadruge, ki delajo v zdravstvu - tako javnem kot zasebnem. »Za vse krajevne uprave velja, da nižajo število svojih zaposlenih, saj v marsikaterem primeru ne nadomeščajo upokojenega osebja,« pravi Bevilacqua in pojasnjuje tudi na težave upokoencev. »Ko se upokojiš, čakaš na odpravnino od 12 do 24 mesecev«.

Na sindikatu CISL so zaskrbljeni tudi nad usodo dosedanjih pokrajinskih uslužbencev. »Nihče izmed njih ne bo izgubil delovnega mesta z ukinitvijo pokrajin, vendar kdo jih bo zaposlil? Dežela, nova združenja ob-

čin? In tisti, ki delajo v pokrajinski cestarski službi? Bodo mogoče prešli pod podjetje Strade FVG?« Bevilacqua poudarja, da so javni uslužbenci povsod pod udarom in da doživljajo res težke čase. S sindikalistom se ne povsem strinja goriški župan Ettore Romoli, ki opozarja, da je imela marsikatera javna ustanova še zlasti v preteklosti preveč uslužbencev. Tudi zaradi tega se danes njihovo število ponekod niža. Na goriškem županstvu je danes 347 zaposlenih, pred nekaj leti jih je bilo skoraj sto več. Kako je z osebjem, smo povprašali tudi župane treh občin s pretežno slovenskim prebivalstvom. Vsi trije - Alenka Florenin iz Sovodnje, Franka Padovan iz Števerjana in Fabio Vizintin iz Doberdoba - so povedali, da je število zaposlenih v zadnjih letih nespremenjeno. (dr)

NOVA GORICA Audija ni več našel

Ukradli so ga s parkirišča

V Novi Gorici so v sredo italijanskemu državljanu ukradli leto dni star avtomobil tipa Audi A6 bele barve z registrskimi številkami EP371WN. Lahko si samo predstavljamo obup, ki je obšel njegovega lastnika, ko je v sredo v popoldanskem času ugotovil, da avta, parkiranega v Ulici Gradnikove brigade, ni več. Nesrečnež se je obrnil na novogoriško policijo, ki bo podala kazensko ovadbo zoper neznanega tatu, hkrati pa poziva morebitne očitke, ki bi o tatvinu kar koli vedeli, da pokličejo v novogoriško policijsko postajo.

GORICA - Za azil so zaprosili tudi v Londonu Na letalo posadili štiri Afganistance

Goriški policisti so v prejšnjih dneh pospremili na ronško letališče štiri afganistanske državljane, zato da so se vkrcali na letalo za London. Vsi štirje Afganistanci so stari od 22 do 29 let.

V Gorico so prišli aprila letos in takoj zatem vložili prošnjo za pridobitev statusa azilanta. Na goriški kvesturi so opravili po zakonu predvideno preverjanje in ugotovili, da so v preteklosti tovrstno prošnjo vsi štirje že vložili v Veliki Britaniji. S tem v zvezi kvestura pojasnjuje, da so preverjanja prošnje zelo podrobna, saj mnogi priseljenci vlagajo prošnje za pridobitev azila v raznih državah, seveda z upanjem, da bi jim jih prej ali slej odobrili.

Goriški policisti so ugotovili, da je 22-letni A.Z.L. leta 2011 vložil kar dve prošnji za pridobitev azila v Angliji; 24-letni A.A.W. je leta 2006 vložil prošnjo leta 2006, 24-letni K.F.D. in 29-letni A.Z.K.D. pa vsak po dve prošnji - leta 2008 in leta 2012. Medtem ko so na goriški kvesturi preverjali njihove prošnje za pridobitev azila, so bili štirje afganistanski priseljenci nastanjeni v hotelu Internazionale v Gorici in v centru CARA v Gradšću. Ko so na kvesturi prejeli vso potrebno dokumentacijo in ugotovili, da so štirje priseljenci kršili zakonska določila glede postopka za pridobitev azila, so jih pospremili na ronško letališče, od koder so odleteli v Veliko Britanijo, kjer že preverjajo njihov status.

GORICA - Dvojezičnost, naložba za družino in družbo

Z eno prestavo več

Napoved predavanja z naslovom *Dvojezičnost: naložba za družino in družbo* je bila naravnost žgečkljiva, saj je šlo za predstavitev novejših znanstvenih odkritij na področju dvojezičnosti. Potekalo je v sredo v goriškem Kulturnem domu. V imenu organizatorja je uvedla direktorica Slovika Matejka Grgič s pozdravom občinstvu in predavateljici Antonelli Sorace, Italijanki po rodu, a skoraj tri desetletja občanki škotskega Edinburga. Pred glavnim izvajanjem je pozdravila tudi Sara Andretto, direktorica novo ustanovljene podružnice edinburškega inštituta v Rožni Dolini; podrobneje pišemo o tem v vzporednem članku.

Predavateljica je povedala, da se njena ustanova ukvarja z raziskovanjem vpliva dvojezičnosti na kognitivne postavke, postopke in posledice pri otrocih in odraslih. Postavila je trditev, da gre pri izbiri dvojezičnega dojemanja za naložbo v družine in družbo ne le na ravni prijemljivih koristi, ki lahko izvirajo iz poznavanja dveh jezikov, temveč na kognitivni ravni, na ravni dojemanja znanja in sveta okrog sebe. Pri poznavanju dveh ali več jezikov ne gre le za seštevek enega plus enega jezika, temveč za spremembe v centralnem živčnem sistemu.

Poslušalcu se milo stori pri srcu, ko posluša iz raziskovalčevih besed potrditev za izbiro, ki jih je marsikdo napravil v tem prostoru že pred desetletji na osnovi pronicljivih intuicij in praktičnih opažanj. Koliko je tedanjih mešanih zakonov vpisovalo otroke v slovensko šolo, kar implicitno pomeni, da so izbrali dvojezičnost?!

Pred pojasnjevanjem pozitivnih posledic na kognitivni ravni je gostja obravnavala vrsto predsodkov glede posledic, ki naj bi jih prinašala dvojezičnost: mentalno zmešnjavo, utrujanje možganov in posledično zakasnitev ostalih sposobnosti, negativni vpliv na šolski uspeh, nesmiselnost poznavanja manj uporabljenih jezikov.

Preverjanja so potrdila, da celo norvojenčki prepoznajo različna jezika,

če so med nosečnostjo imeli možnost zaznavati različni govori. Premešano izražanje pri majhnih otrocih je celo spretnejše, ker poskušajo povezati dva izrazna koda. Vnašanje dveh jezikovnih sistemov v možgane vpliva na sposobnost dojemanja različnih zvokov, besed, stavkov, sporočilnih struktur. Za dvojezične otro-

ke je lažje sprejeti še tretji in četrti jezik.

Na nadjezikovni ravni se dvojezični otrok navaja na sprejemanje različnih mnenj, ker razume, da obstajajo različni pristopi. Dvojezični otroci se navadijo odklopiti drugi jezik, ko uporabljajo izbranega, in se tako naučijo večjega osredotočenja, kar koristi pri učenju. Vse povedano se udejanja pod pogojem, da prihajajo otroku iz okolja pozitivna sporočila o obeh jezikih. Jasno je, da v vsem tem ne gre za višjo ali manjšo inteligenco. Slednja se meri na drugačne načine. Gotovo pa je, da imajo dvojezični otroci eno prestavo več pri razpoznavanju množic v smislu predmetov po obliki, barvi in položaju. Drugačne, kompleksnejše miselne sestave ne preprečujejo težav v starosti, gotovo pa ob enakih pogojih časovno premaknejo poslabšanje možganskih funkcij za tri-štiri leta. Pomembno je, da otroci poslušajo v dveh (ali treh) jezikih različnejše vsebine. Ne smemo omejeva-

Predavateljica in občinstvo v Kulturnem domu

BUMBACA

ti nekega jezika, na primer, le na ljudsko izročilo ali ga omejiti kot pogovorni kod, ki je uporaben le z babico. Otroci tudi nemudoma razume, če je v njegovem družinskem okolju določen jezik manj číslan in se posledično vede.

V zvezi s tem in ad (in)formandum: naslednji dan je kronist moral klicati po telefonu slovensko izobraževalno ustanovo v Trstu in ni mogel dobiti povezave. Kovinski glas pa mu je ponavljal in ponavljal: »Tutti i nostri operatori sono occupati. Si prega di attendere ... Tutti ...«

Na ekranu v Kulturnem domu je bilo mogoče slediti primerom dojemanja in razbiranja sporočil, kar so prisotni tudi poskušali, nakar so izvedenki postavili niz vprašanj ali izkušenj. Morda je najpomembnejši odgovor bil povezan s potrebo po vztrajanju pri učenju dveh jezikov najmanj do desetega leta starosti, raje do konca pubertete, če želimo doseči njuno trajno razumevanje in uporabo. (ar)

GORICA - Dežela Telesca: Zaprtje porodnišnice ni bilo neboleče

Sandra Telesca

Deželna odbornica za zdravstvo Maria Sandra Telesca je v Bocnu aktivno sodelovala na avdiji, ki je v tamkajšnjem pokrajinskem svetu potekala na temo reforme zdravstvenega sistema na Južnem Tirolskem. Izjavila je, da izhodišče za tovrstno reformo v FJK so bile realne potrebe občanov. Obstoj sedemnajstih bolnišnic je predimenzioniran, saj je v njih izkoriščenega le 60 odstotkov potenciala. Izpostavila je tudi problematiko porodnišnic. Ukinili so tiste, ki ne dosegajo praga 500 porodov letno z izjemo Tolmeča, kjer beležijo 400 porodov, a gre v tem primeru za kraj na goratem območju, ki bo zdravniško ekipo delil z bolnišnico v kraju San Daniele, je pojasnila. Povedala je, da je bila v juliju ukinjena porodnišnica v Gorici z le 300 porodi letno, saj je le nekaj kilometrov stran tržiška bolnišnica z okrepljeno porodnišnico; v Gorici sta ostali ambulanti za pediatrijo in ginekologijo. »Zaprte oddelke v Gorici ni bilo neboleče. Javnost smo nagovarjali, da niso bila problem finančna sredstva, temveč varnost,« je še zatrdila.

ZAGRAJ - Odprtje Prenovljeni topniški rovi

Danes ob 11. uri bodo predali namenu prenovljene topniške rove na Debeli griži na območju zagrajske občine. »Zaprto so bili preko deset let, sedaj smo jih obnovili v okviru projekta Kras 2014+, tako da so spet dostopni in je njihov obisk povsem varen,« pravi podpredsednica pokrajinske uprave Mara Černic in pojasnjuje, da je poseg stal 400.000 evrov, vendar z njim urediv rovev se še ni zaključila. Namestiti morajo še nekaj naprav, ki bodo obiskovalcem omogočili boljše podoživljanje medvojnih razmer. Kdaj se bo urejanje rovev nadaljevalo, pa na pokrajini še ne vedo, kot tudi se ne ve, kdaj bo mogoče uresničiti še ostale posege iz projekta Kras 2014+. »Imamo že pripravljene vse načrte, na voljo že imamo denar, vendar se dela ne smejo začeti zaradi omejevalnih določil pakta stabilnosti,« pravi Mara Černic.

Kras 2014+ je vključen v projekt Poti miru, v okviru katerega si prizadevajo za ovrednotenje ostalin prve svetovne vojne od Julijskih Alp do morja.

NOVA GORICA - Na univerzi Središče za raziskave in promocijo večjezičnosti

Na tem področju je z oprijemljivimi pobudami angažiran tudi EZTS GO

Direktorica EZTS GO Sandra Sodini med udeleženci

FOTO KM.

Univerza v Novi Gorici je v okviru Centra za kognitivne znanosti jezika na sedežu univerze v Rožni Dolini v torek odprla center *Večjezičnost velja*. Gre sicer za slovensko podružnico informacijsko-promocijskega centra *Bilingualism Matters*, ki so ga leta 2008 ustanovili na Univerzi v Edinburgu, in obenem najmlajšo raziskovalno enoto na omenjeni novogoriški univerzi.

»Zadovoljen sem, da je center domovanje dobil ravno tukaj. To najbrž ni naključje. Prepričan sem, da bo boljšega prostora v Sloveniji ta center ne more dobiti, smo namreč na najbolj zahodni slovanski univerzi, kjer je večjezičnost praktično zapisana v strateških dokumentih razvoja univerze,« je ob odprtju omenjenega centra poudaril Mladen Franko, prorektor za izobraževanje na Univerzi v Novi Gorici.

Tako matični edinburški center kot slovenska podružnica sta namenjena družinam, učiteljem in vsem, ki jih zanima večjezičnost. Pri svojem delu se centra opirata na rezultate trenutnih znanstvenih raziskav ter ponujata svetovanje in organizirata javne dogodke, ki so namenjeni širjenju informacij o večjezičnosti in spodbujala ozaveščenost o prednostih, ki jih večjezičnost prinaša.

Center *Večjezičnost velja* so organizirali v okviru evropskega znan-

stveno-raziskovalnega projekta AThE-ME (*Advancing the European Multilingual Experience*), v katerem novogoriška univerza sodeluje kot partner. Projekt se ukvarja z raziskovanjem kognitivnih in jezikovnih vidikov dvo- in večjezičnosti ter skuša tako nuditi pomoč pri oceni evropske politike na področjih, kot sta izobraževanje in zdravstvo. Projekt si obenem za cilj postavlja tudi seznanjanje ljudi s prednostmi dvo- in večjezičnosti. Petletni projekt je vreden 430.000 evrov, novogoriška univerza bo zanj prejela 330.000 evrov.

Torkovemu odprtju centra *Večjezičnost velja* so prisostvovali tudi nekateri člani Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS GO) z direktorico Sandro Sodini na čelu. Sodini je prisotnim podrobno predstavila vlogo in pomen EZTS GO ter poudarila podporo tega združenja večjezičnosti v čezmejnem okolju. Pri tem je izpostavila uspešno pobudo na nekaterih goriških šolah, s pomočjo katere je bil 300 učencem goriških osnovnih in nižjih srednjih šol omogočen šestmesečni tečaj slovenščine.

Dan po odprtju centra *Večjezičnost velja* je v Kulturnem domu v Gorici sledilo predavanje Antonelle Sorace z naslovom *Dvojezičnost: naložba za družino in družbo*; ob tem poročamo v sosednjem članku. (km)

GORICA - Sklepa komisije in odbora

Občina prispeva za šport in društva

»Nekoliko smo povišali skupno vsoto prispevkov, ki jih delimo med društvi, čeprav vemo, da ne gre za velike denarje. Gre predvsem za moralno podporo. To pa je le prvi sklop sredstev, ki jih delimo društvom,« pravi Luca Cagliari, predsednik komisije za kulturo pri goriški občini, ki je odobrila seznam društev, med katerimi bodo razdelili 13.850 evrov. Prispevek bodo prejeli Fundacija Coronini Cronberg (300 evrov), ANIOC (100), folklorna skupina iz Ločnika (1000), ZSKP (300), Bonsai Klub (300), združenje Giuliani nel mondo (400), Lions Club (200), združenje za ljudske običaje iz Podturna (800), center Tullio Crali (400), združenje Svetogorska četrt-Placuta (300), zadruga Contea (350), združenje Casa di Giò (700), združenje Amicizia (400 evrov), videmska univerza (400), sKultura 2001 (300), Skupina 75 (300), SOS Rosa (1000), Nuovo lavoro (500), Društvo slovenskih upokojencev za Goriško (150), krožek Mazzini EN-DAS (300), Evropeistična akademija (300), župnija Svete kraljice (100), ANAG (300), kitaristični center Giuliani (650), ANVG (300), združenje iz Stražca (300), Ethos (200), SCVG Emil Komel (300), Kulturni dom (500), zadruga Maja (400), Go4Events (200), društvo Sabotin (200), folklorna skupina Santa Gorizia (800), Pantha rei (200), Musica aperta (200), združenje Sicilijancev (400)

in združenje Mulitsch (1500 evrov za dveletno dejavnost).

Občinski odbor je namenil 24.400 evrov športnim društvom. Za redno dejavnost bodo prispevek prejeli Ardita (700 evrov), Audax (700), Azzurra (500), CAI (1000), CPS (300), Dynamic Gym (500 evrov), Dinamo (400), Dom (700), Fiamma (700), FIPSAS (400), Ginnastica artistica Isonzo (700), Gorizia Nuoto (1000), Pallavolo Lucinico (700), Juventus (700), Lucinico Calcio (700), MMA (500) Moto club Pino Medeo (300), OK Val (1000), Olympia (500), Pattinodanza (700), Piedimonte Calcio (1200), Scuola Ciclismo Senza Confini (400), Tennis Campagnuzza (700), UISP (500), UGG (1200) in Associazione Sportiva Gorizia (1500), za organizacijo turnirjev in športnih dogodkov pa Associazione Nazionale Alpini (500), Atletismo (800), Audax-Sanrocchese (300), Azzurra (300), Boxe Monfalcone (500), Centro Sportivo Italiano (1000), Circolo pescatori sportivi (300), Dynamic Gym (500), Fiamma (300), Fiat 500 Club Isonzo (400), Ginnastica artistica Isonzo (200), Gorizia Cup (500), Gorizia Nuoto (1000), Juventus (300), Šilec (500), Lucinico Calcio (300), Moto club Pino Medeo (700), Naš prapor (400), Pattinodanza (300), Piedimonte Calcio (300), Tennis Campagnuzza (300), UISP (300), UGG (300) in Unione Sportiva Goriziana (500).

NOVA GORICA - Gospodarstvo in šolstvo

Nemčija partner na odprtem trgu dela za mladino

Nemški predsednik Joachim Gauck je v družbi slovenskega predsednika Boruta Pahorja in predstavnikov nemške gospodarske zbornice za Bavarsko in nekaterih nemških gospodarskih družb, kot so Siemens, Mahle in BMW, v sredo obiskal tudi novogoriški Medpodjetniški izobraževalni center (MIC). Ta je zaživel že leta 2007 pod okriljem novogoriškega Šolskega centra, njegov glavni namen pa je povezovanje izobraževanja in gospodarstva. MIC se je letos poleti preselil v nov, moderen objekt s petimi etažami in 5.500 kvadratnimi metri površin.

Novogoriškega MIC-a si visoki gostje niso ogledali samo zaradi novih prostorov. »Za obisk so se odločili tudi zaradi tega, ker se sedaj dogajajo veliki premiki na področju trga dela, povezovanja šolstva in gospodarstva. Priča smo velikim migracijam na trgu dela po vsej Evropi, kjer nastaja veliko takšnih struktur - povezovanja šolstva in gospodarstva, kot so MIC-i v Slo-

veniji. Imajo jih tudi v Nemčiji,« pojasnjuje Adrijana Hodak, vodja novogoriškega MIC-a, kjer po njenih besedah dobivajo vedno več povabil tudi s strani nemške vlade, saj so nemška podjetja zainteresirana za izmenjave oziroma opravljanje prakse v njihovih podjetjih in kasnejše zaposlitve določenih kadrov. »Tudi v MIC-u imamo interese, da sodelujemo z različnimi podjetji. Ne prihaja samo do enostranskih ponudb. Tudi v Slovenijo dobivamo vse več mladih, ki se obračajo na nas, ker v svoji domovini ne dobivajo učnih mest ali opravljanja prakse, in prihajajo k nam. To se sedaj dogaja križem-kražem po vsej Evropi, ki je postala velik trg. Mladi so zaznali, da je trg odprt in glede na to, kje bodo dobili mesto, se bodo tam ustalili,« dodaja Hodakova.

V novozgrajenem objektu na Cankarjevi ulici v Novi Gorici že domuje uprava MIC-a, laboratoriji, delavnice za lesarstvo, elektrotehniko ... V drugi fazi bodo urejeni še prostori za strojništvo, mehatroniko in računalništvo, opremo so že začeli nabavljati, zaključek te faze je predviden februarja prihodnje leto. Manjka pa oprema za avtoservisne delavnice oziroma finance za njen nakup. Po besedah Hodakove gre za okrog 300.000 evrov. Na razpisu gospodarskega ministrstva so jim projekt pred kratkim namreč zavrnil, in sicer zato, ker je bil vlagatelj Šolski center, gradbeno dovoljenje pa je pisano na ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

MIC je bil ustanovljen z namenom povezovanja izobraževanja in gospodarstva. Skrbijo za potek izvajanja delovne prakse dijakov in študentov pri delodajalcih za vse programe Šolskega centra ter za izredno izobraževanje odraslih na področju elektrotehnike, gradbeništva, kmetijstva, lesarstva, prometa, računalništva, strojništva, zdravstva in živilstva. Organizirajo tudi tečaje, seminarje in delavnice nacionalne poklicne kvalifikacije z različnih strokovnih področij.

Katja Munih

GORIŠKA BRDA Zgodbe srca, ki segajo preko meja

Ana Toroš z monografijo FOTOK.M.

Letošnji Gradnikovi večeri na gradu Dobrovo bodo potekali pod naslovom *Zgodbe srca, ki segajo preko meja*. Dogodek prinaša dva programska večera: današnje odprtje razstave likovnega društva Dablob ob 19.30 z naslovom *V sanjavih mladostnih letih* bo uokvirila spremna beseda umetniškega vodje društva Bojana Bense, osrednji dogodek pa bo predstavitev nove pesniške zbirke domačinke Patricije Peršolja *Šinjinorina*; njena poezija je označena kot »nenavadno močna in nenavadno lepa«. Istega večera se bo premierno predvajal multivizijski film *Šinjinorina*, ki ga je pripravil Lado Jakša, slovenski glasbenik in umetnik. Jakša bo poskrbel tudi za glasbeno spremljavo, v filmu pa bo poleg avtoričine poezije in lastne glasbe uporabil tudi fotografsko gradivo, ki ga je pripravila Tanja Gomiršek iz Goriškega muzeja Kromberk.

Drugi, jutrišnji, večer bo namenjen predstavitvi znanstvene monografije *O, zemlja sladka: kamen, zrno, sok* avtorice Ane Toroš. Po udarek bo na Gradnikovem prevajalskem delu in predstavitvi njegove vloge medkulturnega posrednika. Pogovor z avtorico bo vodila Daniela Stekar, pesmi Alojza Gradnika bodo interpretirale osnovnošolke z Dobrovega in učenke osnovne šole Alojza Gradnika iz Števerjana. Za glasbeno spremljavo bo v soboto poskrbel Pikaja z interpretacijo Gradnikovih poezij, oba večera bo povezovala Andreja Benedetič. (km)

Predsednika Gauck in Pahor v laboratoriju novogoriškega MIC-a

FOTO K.M.

SOVODNJE - Zamenjava v krajevni sekciji SSK

Igor Tomsic tajnik

Določili so tudi nove člane strankinega občinskega odbora in delegate za pokrajinski kongres

Kongres sekcije stranke Slovenske skupnosti (SSK) za občino Sovodnje je prinesel pomembne organizacijske in programske novosti, ki bodo spremljale krajevno delovanje politične stranke v naslednjih treh letih.

Kongresno omizje je vodil načelnik svetniške skupine SSK v sovođenjskem občinskem svetu Julijan Čavdek, ki je orisal splošno stanje krajevne sekcije od letošnjih volitev do današnjih dni. Osredotočil se je najprej na delovanje svetniške skupine SSK v občinskem svetu; med drugim je izpostavil potrebo, da se okrog nje ustvari skupina ljudi, ki bo skrbela za stalno informiranje glede potreb na teritoriju in za sooblikovanje političnih smernic v odnosu do delovanja občinske uprave. Tako sestavljeni odbor bo imel tudi nalogo si prizadevati za pridobivanje novih članov.

Čavdek je v nadaljevanju orisal »zelo zaskrbljujočo prihodnost za slo-

venske občine zaradi nove reforme krajevne uprave, ki jo je pripravil deželni odbornik Paolo Panontin«. Zadnja, a obenem najpomembnejša točka strankinega zborovanja je zadevala volitve novega sekcijskega tajnika; s tem v zvezi je Čavdek predstavil kandidature Igorja Tomsica.

Sledila je razprava, v kateri so vzele v pretres vprašanje prihodnosti občin in nevarnosti krčenja demokracije ter potrebo, da SSK aktivno deluje med občani. Razprava se je zaključila z glasovanjem, s katerim je bil Igor Tomsic soglasno izvoljen za novega tajnika. Pri tem so se prisotni zahvalili dosedanjemu tajniku Kristianu Tommasiju, ki ostaja v odboru sekcije. Novi odbor sovođenjske sekcije SSK sestavljajo štirje občinski svetniki Julijan Čavdek, Igor Tomsic, Gemma Kovic in Tatjana Devetak, pridružili pa se jim bodo še Martina Šolc, Branko

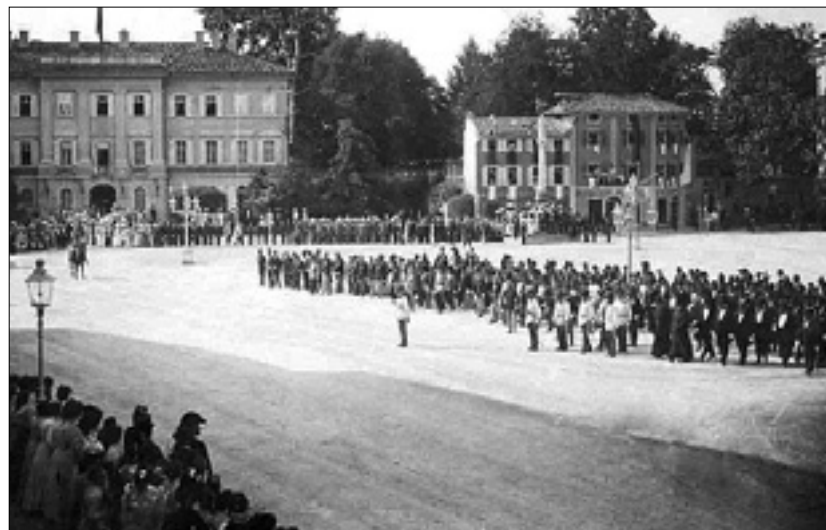
Igor Tomsic

Černic, Kristian Tommasi in Matjaž Ulian. Kongres sovođenjske sekcije SSK je tudi določil delegate za goriški pokrajinski kongres SSK, ti so Benjamin Černic, Nerina Devetak, Martina Šolc in Kristian Tommasi; delegati so avtomatično tudi štirje občinski svetniki.

GORICA - Odprtje razstave bo danes

V fotografijah se zrcali burno goriško stoletje

Organizator je združenje Isonzo Soča v neobičajni navezi z goriško občino

Avstro-ogrski shod na goriškem Travniku

Danes ob 18. uri bodo v muzeju Sv. Klare na Verdijevem korzu odprli razstavo fotografij *Dolgo stoletje*, ki jo je pripravilo združenje Isonzo Soča v neobičajni navezi z goriško občino; prispevala je Fundacija Goriške hranilnice, pokrovitelj pa je pokrajina.

V posnetkih, ki v veliki meri prihajajo iz zbirke časopisa Isonzo Soča, a tudi iz drugih arhivov, se zrcalijo mnogi ključni trenutki za Goriško v dvajsetem stoletju. Gledalec bo lahko ugotavljal, da je Gorica velikokrat nastopala v evropski zgodovini in da je bilo burno stoletje z njo pogostokrat neusmiljeno. Stalnica je za Goriško bila meja, ki je ves povojni čas in do razkroja Jugoslavije ločevala tudi dva ideološka bloka. Eno izmed najbolj reprezentativnih znamenj tega obdobja je rdeča zvezda, ki je iznad pročelja severne goriške postaje »sijala« čez mejo. Hranijo jo v muzeju v novogoriški železniški stavbi, do 25. januarja prihodnjega leta pa bo morda najbolj privlačen eksponat dokumentarne razstave v muzeju Sv. Klare.

GORIŠKA - Festival medijskih umetnosti

Letošnji Pixxelpoint bo iskal neumetnost

Kurator letošnjega novogoriškega festivala medijske umetnosti Igor Štromajer je pravzaprav intermedijski umetnik, ki je letošnji festival razpisal na temo *Neumetnost / Non art*. Pri povabljenih sodelujočih umetnikih torej išče njihova neumetniška dela in s tem skuša odgovoriti tudi na vprašanje, kaj neumetnost sploh je. »Hkrati se v tem kontekstu sprašujemo tudi o drugi strani, torej o tem, kaj umetnost je. Kako torej zgleda ta meja med njima ...«, pojasnjuje kurator Pixxelpointa, ki bo potekal med 5. in 12. decembrom.

Na njegovo prijazno in osebnostno vabilo se je odzvalo kar 48 umetnikov in skupin iz vsega sveta, med njimi so tudi najbolj »vroči« umetniki s tega področja na svetu. Toda ustvariti neumetniško delo ni tako lahka naloga kot se morda zdi na prvi pogled. Ruski umetnik Kostja Mitenev, na primer, se je za vabilo iskreno zahvalil in ga zavrnil, češ da med svojimi deli nikakor ne najde nič neumetniškega. »On je moje vabilo verjetno edini vzel najbolj zares,« razmišlja Štromajer. Sodelujoči umetniki se v glavnem predstavljajo z elektronskimi mediji, še posebej z vsem, kar je vezano na internet. »Gre večinoma za nematerialne stvari, za to, kar smo včasih imenovali spletna umetnost. Imamo instalacije, videe, pa tudi povsem analoge postavitev,« dodaja kurator.

Festival tudi letos spremlja serija prezentacij, koncertov in vizualnih dogodkov, ki se bodo odvijali na obeh straneh meje, v obeh Goricah. »Festival že več let izvajamo kot čezmejni dogodek,« poudarja direktorica novogoriškega kulturnega doma Pavla Jarc. Novogoriški Kulturni dom namreč tudi letos, že 9. leto zapored sodeluje z goriškim društvom Lucid, ki vzporedno pripravlja festival Pixxelpoint music. Tudi ta prinaša več za nimivih dogodkov, celoten razpored je na voljo na njihovi spletni strani in na facebooku.

Vlogo Pixxelpointa je očitno poznalo tudi slovensko ministrstvo za kulturo, ki festivalu letos namenja kar 19.000 evrov, kar pomeni, da je ob novogoriški mestni občini, ki jih primakne 11.000, glavni financer dogodka.

Otvoritev festivala Pixxelpoint bo tudi letos dvojna. Pred-otvoritev bo 5. decembra ob 18. uri v galeriji ArtOpenSpace v Ulici Diaz v Gorici, ob 20. uri sledi odprtje razstave *Neumetnost* in uradna otvoritev letošnjega Pixxelpointa v novogoriški Mestni galeriji. Ob festivalu bo izšel tudi dvojezičen zbornik. Na dan odprtja, 5. decembra, in v soboto, 6. decembra, bo med 18. uro in 21.30 prizorišča na obeh straneh državne meje povezoval brezplačni minibus. (km)

GORICA Ko se pred oči dokončno zatemni ...

Od leta 2010 v okviru pobude, znane kot *Etika in prihodnost*, pod pokroviteljstvom Slovenske prosvete poteka na Tržaškem vrsta srečanj, namenjenih mladim Slovencem, ki se prepoznajo v humanističnih in krščanskih vrednotah. Namen pobude je, da bi mladi imeli možnost soočanja z najbolj aktualnimi vprašanji sodobnega časa. Srečanja so najprej potekala v društvenih prostorih v Ulici Donizetti v Trstu. Od leta 2014 dalje se pobuda nadaljuje, vendar v nekoliko drugačnih okvirih, ki zajemajo tudi Goriško, in sicer tako, da so posamezna srečanja organizirana v tesnem sodelovanju s Slovensko zamejsko skavtsko organizacijo.

V letu 2014 sta bili v dogovoru s SZSO organizirani dve tovrstni srečanja. Na prvem, ki je potekalo januarja v Štandrežu, je tematiko *Dileme bioetike v sodobnem svetu* uvedel Tadej Strehovec, predavatelj moralne teologije na Teološki fakulteti v Ljubljani, sicer pa frančiškanski pater. Drugo tovrstno srečanje je bilo aprila v Marijinem domu v Ulici Risorta v Trstu; uvedel ga je p. Branko Cestnik, in sicer na temo načina dela z mladimi na verskem in pastoralnem področju.

Naslednje srečanje iz niza *Etika in prihodnost*, pri katerem kot soorganizator tokrat sodeluje tudi društvo MOSP (Mladi v odkrivanju skupnih poti), bo v Gorici jutri, 29. novembra. Naslov srečanja je *Kaj storiti, ko se pred oči dokončno zatemni*. Temo bo uvedel filozof in teolog p. Edi Kovač, profesor na Teološki fakulteti v Ljubljani in na Katoliškem inštitutu v Toulousu v Franciji. Tokrat bo spregovoril o stiskah in mejnih situacijah, ki zlasti mladega človeka v današnjem času utegnejo pripeljati na rob življenja samega. Razmišljanje se bo dotaknilo tudi nihanja med pogumom in obupom v odnosu do odhajanja s tega sveta ter morebitne depresivnosti slovenskega narodnega značaja. Srečanje je namenjeno v prvi vrsti mladim, pa tudi vsem tistim, ki se kakorkoli soočajo z mladinsko problematiko. Odvijalo se bo jutri v Močnikovem domu v Gorici (Svetovivanska ulica 9) z začetkom ob 19. uri. (ts)

Gledališče

»**GLEDALIŠČE DRUGAČNOSTI**«: v občinskem gledališču v Trziču danes, 28. novembra, ob 10. uri »Matto gradimento«, nastopa gledališka skupina Il Dirigibile iz Forlija; ob 11.30 »Bela dama devinska«, nastopa gledališka skupina Vlak teater iz Dutovelj; vstop prost.

»**UN CASTELLO DI... MUSICAL & RISATE**«: v Kulturnem domu v Gorici: v soboto, 29. novembra, ob 20.30 »Il nodo della perpendicolare ovvero Quanti equivoci in famiglia« (Claudio Grattacaso), nastopa gledališka skupina Compagnia dell'eclissi iz Salerna; predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Gorici (tel. 0481-30212).

OBČINSKO GLEDALIŠČE V TRZIČU vabi otroke do 4. leta starosti na gledališna doživetja z dogodivščinami potujočega zajčka dve soboti, 29. novembra in 6. decembra, ob 17.30 v dvoranci gledališča.

V GLEDALIŠČU VERDI v Gorici: 28. novembra ob 20.45 muzikal »Tutti insieme appassionatamente«, igrata Luca Ward in Vittoria Belvedere. Predprodaja vstopnic za vse predstave poteka pri blagajni na Korzu Italia (tel. 0481-383602) od ponedeljka do sobote 17.00-19.00 (zaprta bo od 24. do 28. decembra); več na www3.comune.gorizia.it/teatro.

V Števerjanu o varnosti

Na sedežu kulturnega društva Briški grič na Bukovju bodo nocoj ob 20. uri karabinjerji na javnem srečanju svetovali domačinom, kako naj se zavarujejo pred tatovi in goljufi.

Uslužbenci na tečaju

Zaposleni na goriški prefekturi se bodo danes udeležili rednega usposabljanja. Za nujne primere bo na voljo le kabinet prefekta.

Delno zaprtje uradov

Uradi občine Sovodnje bodo zaradi del na računalniškem omrežju danes odprti od 12. ure dalje.

Knjiga o karabinjerjih

Goriški družbeni delavec Franco Miccoli bo danes ob 18. uri v oratoriju San Michele v Trziču predstavil svojo knjigo o karabinjerjih v Gorici »Carabinieri a Gorizia 1942-1945: memorie degli anni bui«.

Laibach razprodan

Iz novogoriškega gledališča so sporočili, da sta oba današnja koncerta skupine Laibach razprodana.

Shod proti davkom

Stranka Forza Italia prireja jutri in v nedeljo, 30. novembra, shod proti davkom od nepremičnin. V Gorici bodo delili informativni material med 10. in 19. uro na Korzu Italia.

Reforme in kriza

V dvorani pokrajinskega sveta v Gorici bo danes ob 17.30 javno srečanje o reformah, ki naj bi Italiji pomagale iz splošne krize. Srečanje prireja združenje Rizzati, vodila ga bo senatorka Laura Fiasolo.

Busan razstavlja

V galeriji La Corte dell'Arte - Spazio Alba Gurtner v Ulici Carducci v Gorici bodo danes ob 18. uri odprli razstavo del Massimiliana Busana.

Roveredo v Ronkah

V občinski knjižnici v Ronkah bo danes ob 18.30 srečanje s pisateljem Pinom Roveredom, ki bo predstavil svoj roman »Ballando con Cecilia«.

Šolske vesti

NA LITERARNEM, LIKOVNEM IN FOTOGRAFSKEM NATEČAJU »POT DO ČLOVEKA« (Srečko Kosovel), ki je posvečen spominu na dijakinjo Živo Sebrnič, lahko sodelujejo vsi dijaki, ki obiskujejo slovenski višješolski center v Gorici. Natečaj razpisuje skupina profesorjev slovenskega višješolskega centra, ki želi spodbuditi ustvarjalnost pri mladini. Prispevke je treba izročiti tajništvu tehniškega ali tajništvu licejskega pola do 8. januarja 2015. Nagrajevanje najboljših prispevkov bo potekalo ob Prešernovi proslavi, 9. februarja 2015.

Izleti

POHOD IN VODEN OBISK bazilike v Ogleju organizira združenje Forum Gorica v nedeljo, 30. novembra. Zbirališče pohodnikov je predvideno ob 10.30 pred cerkvijo Sv. Andreja v kraju Perteole pri Rudi, nato se bodo pohodniki podali na približno 13 km dolgo pot do Ogleja. V popoldanskih urah bo ob 16. uri na sporedu obisk bazilike v Ogleju, ki ga bo vodil Andrea Belavite. Predviden je tudi nastop pevskega zbora Ars Musica iz Gorice; informacije po tel. 339-6382180.

Lansko kiparjenje na Jeremitišču

ĖSTORIABUS: 13. decembra bo potekal izlet po goriškem Krasu; informacije in rezervacije po tel. 0481-539210 in 349-3052235 ali eventi@leg.it od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.10 - 20.00 - 22.15 »Hunger Games - Il canto della rivolta« 1. del.
Dvorana 2: 16.30 - 18.20 »I pinguini di Madagascar«; 20.00 - 22.15 »Lo sciacallo - The Nightcrawler«.
Dvorana 3: 16.45 »Il mio amico Nanuk«; 18.30 - 20.00 - 22.00 »Due giorni, una notte«.

DANES V TRZIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.10 - 20.00 - 22.15 »Hunger Games - Il canto della rivolta« 1. del.
Dvorana 2: 16.45 - 18.30 »I pinguini di Madagascar«; 20.20 - 22.10 »Cub - Piccole prede«.
Dvorana 3: 17.40 - 20.15 - 22.15 »Ogni maledetto Natale«.
Dvorana 4: 18.00 - 20.00 - 22.10 »Scusate se esisto!«.
Dvorana 5: 17.20 - 19.50 - 22.10 »Trash«.

DANES V NOVI GORICI

KULTURNI DOM: 18.00 »Hiša velikega čarodeja« (Filmski vrtljak); 20.15 »TIR« (Filmsko gledališče).

Obvestila

OBČINA SOVODNJE sporoča, da bodo uradi zaradi del na informatnem omrežju, danes, 28. novembra, odprti od 12. ure dalje.

11. PRIZNANJE KAZIMIR HUMAR: ZSKP, KC Lojze Bratuž in ZCPZ podeljujejo priznanje za ustvarjalne dosežke, za pomemben prispevek k razvoju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, za publicistično delo in za izjemne dosežke pri organizacijskem delu na kulturnem področju v goriškem prostoru društvom in organizacijam ali posameznikom; predloge za priznanje zbira Zveza slovenske katoliške prosvete na podlagi javnega razpisa. Rok oddaje je 31. december 2014 na naslov: Zveza slovenske katoliške prosvete - 34170 Gorica, Drevored 20. septembra 85, s pripisom na ovojnico »Predlog za priznanje«.

SINDIKAT UPKOJENCEV IZ DOBERDOBA SPI CGIL vabi na zborovanje v četrtek, 4. decembra, ob 15.30 v turistični kmetiji Kovač v Dobrodo. Spregovorili bodo o sedanjih težavah in si izmenjali voščila.

ZSKD obvešča, da je na spletni strani Zveze pevskega zbora Primorske (www.zpzs.si) že odprta prijavnica za Primorsko poje 2015. Rok prijave zapade 30. novembra.

LETNIKI 1934, rojeni v občini Sovodnje, so vabljeni, da se udeležijo danes, 28. novembra, ob 18. uri srečanja za pripravo skupnega jubilejnega praznovanja v Rupini na sedežu pevskega zbora Rupa-Peč; informacije in prijave po tel. 0481-532092 (Emil D.) ali 0481-882285 (Ivič K.).

2. FESTIVAL ESTETSKIH ŠPORTOV bo v telovadnici AŠZ Olympia na Drevo-redu 20. septembra v Gorici v nedeljo, 30. novembra, ob 10.30. Srečanje organizirajo društva Bor, Cheerdance Millenium, Olympia, Polet in Vipava.

SKULTURA 2001

Nocoj predstavijo katalog

Štandresko društvo sKultura 2001 bo predstavilo katalog Kiparskega srečanja 2013 nocoj ob 20. uri v dvorani Pokrajinskih muzejev v goriškem grajskem naselju. Program bo povezoval umetnostni zgodovinar Saša Quinzi, klavirski uvod bo podala Tiziana Zavadlav, novinar Jurij Paljki bo spregovoril o katalogu, sledili bodo še predstavitve umetnikov in njihovih del, pevski polkon mešanega zbora Štandrež, ki ga vodi Goran Ruzzier, in družabnost.

PRI KD BRIŠKI GRIČ ŠTEVERJAN zbirajo stare kartonaste potovalke oz. vintage kovčke za gledališko predstavo; informacije po tel. 320-1817897 (Daniela) ali 347-0162172 (Tamara). Zaboje, kovčke in škatle sprejemajo do 20. decembra.

Prireditve

DO SVOBODNEGA GIBA - Revija otroških in mladinskih plesnih skupin v organizaciji ZSKD in SKD Tabor bo v soboto, 29. novembra, ob 17. uri v Prosvetnem domu na Opčinah (Ul. Ricreatorio, 1). Na razpolago bo parkirnišče sosednje ZKB.

DRUŠTVO SLOVENSKEH UPKOJENCEV za Goriško prireja tradicionalno prednovoletno silvestrovanje v nedeljo, 28. decembra, v Pineti pri Gradežu. Prijave sprejemajo po tel. 0481-882183 (Dragica V.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-884156 (Andrej F.), 0481-78138 (Sonja S.). Obvezno na račun 20 evrov.

KROG PRIJATELJEV BRUNA GROENINGA vabi na ogled dokumentarnega filma »Fenomen Bruno Groening - Po sledih "čudodelnega izcелitelja"« v soboto, 29. novembra, od 14. do 20. ure (z dvema vmesnima odmoroma) v Gasilskem domu, Sedejeva ulica 9 v Novi Gorici; vstop prost s prostovoljnimi prispevki.

KAKO NAJ SE BRANIMO PRED GOLJUFI IN TATVI? Občina Sovodnje vabi v torek, 2. decembra, ob 19. uri v dvorano Zadrudne banke Doberdob in Sovodnje, Prvomajska 120/A v Sovodnjah, na srečanje na temo varnosti in oblik preprečevanja goljufij in tatvin, ki je namenjeno predvsem starejšim občanom oz. ranljivim skupinam. Pobudo prireja goriška pokrajina v sodelovanju s sindikalnimi predstavništvii upokojencev, zavodom Galilei in javnimi upravami.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ in Krožek Anton Gregorčič vabita v četrtek, 4. decembra, na novo srečanje pod lipami z naslovom »Ladinska skupnost v pokrajini Belluno in projekt evroregije Alpskega loka«. Gosta večera bosta predsednik ladinske skupnosti Danilo Marmolada in sociolog Diego Cason, člana avtonomiističnega gibanja BARD.

SKRD JADRO vabi na predstavitev knjige »le origini dell' Occidente. Nel segno di Belino«, prevod knjige »Belinov kodeks« Iva Petkovska. O delu in avtorju bosta spregovorila zgodovinarja Valentino Riotti iz Vidma in Claudio Barberi iz Trsta ter lektorica Anita Callea ob glasbeni spremljavi Edoarda Zottija iz Ronk v četrtek, 4. decembra, ob 18. uri in konferenčni dvorani tržiškega kulturnega konzorcija na trgu Unità 24 v Ronkah.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI PROVVIDENTI, Ul. Oberdan 3, tel. 0481-531972.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska Ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU S. NICOLO', Ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

ZORANA IN MILJO

slavita danes 50 let skupnega življenja.

Še veliko sreče in ljubezni jima želijo vsi domači

Čestitke

VILMA s Poljan praznuje 85. rojstni dan. Obilo zdravja in veselja ji želijo vsi domači.

Naj iskra žari ti vedno v očeh, zunaj b'lo sonce al pa sneg, naj glas ti med nami še dolgo zveni, saj veš, da imamo radi te mi. Vse najboljše dragi THOMAS za tvoj 18. rojstni dan ti želijo stric Marko, teta Monica, nona Klara, Greta, Matej in Nika.

MARIJI in DREJČETU ob velikem življenjskem prazniku želimo vse najboljše ter da bi ob zdravju, sreči in ljubezni še naprej osrečevala drug drugega. Andrej, Daniela, Paolo, Marina in Fabrizio. Velik poljub jima pošiljajo Lara, Ines in Nikolai.

prej do novice

www.primorski.eu

Koncerti

V KULTURNEM DOMU NOVA GORICA bo 29. novembra ob 20.15 koncert Simfoničnega orkestra FVG Mitteleuropa; informacije pri blagajni (tel. 003865-3354016) od ponedeljka do petka 10.00-12.00, 15.00-17.00 in uro pred predstavo, več na www.kulturnidom-ng.si.

OBČINA RONKE v sodelovanju z občinsko knjižnico prireja v avditoriju v Ronkah niz koncertov z naslovom »Autunno da sfogliare e da ascoltare«: v nedeljo, 30. novembra, ob 18. uri Siriana Zanolli - sopran, Cristiana Cristancig - klavir (Verdi, Strauss, Schubert, Schumann, Dvorak, Tosti, Chaplin); 4. decembra ob 20.30 Marzia Postogna - petje in recitacija, Eduardo Contizanetti - kitara in live electronics, Giuliano tull - saksofon (jazz); 11. decembra ob 20.30 ansambel keltskih harf, Tatiana Donis, Elia Vigolo - violina, Marina Sabbadini - glas (irska in anglosaška glasba).

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.00, Salvatore Capri iz bolnišnice v cerkev v Svetogorski ulici in na glavno pokopališče.

DANES V FARI: 13.55, Lucia Brumati s pokopališča v cerkev, sledila bo upelilev.

DANES V TRZIČU: 10.50, Pietro Palunzio iz bolnišnice v baziliko Sv. Ambroža, sledila bo upelilev; 11.00, Catterina Zanin vd. Salvati s pokopališča v cerkev Sv. Nikolaja in na pokopališče.

DANES V PIERISU: 11.00, Marcella Bernes vd. Pangos (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi v Pierisu in na pokopališču v Škocjanu.

DANES V KOPRIVNEM: 14.00, Aurelia Grion vd. Orzan (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V KRAJU SAN PIER: 14.00, Vilma Visintin vd. Vescovi (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

Pele se slabša

SAO PAULO- Zdravstveno stanje Peleja se slabša. Nekdanji legendarni brazilski nogometaš je bil premeščen na oddelek za specialno nego, vmesno postajo do oddelka za intenzivno nego. Tam se 74-letnik zdravi zaradi urološke infekcije. Vodstvo bolnišnice je še dodalo, da se je za takšen ukrep odločilo, «da bo gospod Edson Arantes do Nascimento deležen najboljše zdravniške oskrbe.» Peleju so v isti ustanovi 13. novembra odstranili ledvične kamne.

Ubijalska žoga

SYDNEY - Dva dni po nesrečnem dogodku je v bolnišnici v Sydneyju umrl 25-letni igralec kriketa Phil Hughes, ki ga je med tekmo žoga zadela v glavo. Zdravniki so ga najprej spravili v umetno komo, ga operirali, ker pa so bile poškodbe tako hude, da ni imel obetov za vrnitev v normalno življenje, se je družina odločila za izklop aparatov. Nesrečni Hughes je žogo dobil v glavo med tekmo Južne Avstralije proti ekipi Novega Južnega Walesa. Piletela mu je v del glave, ki ga čelada ni varovala.

NOGOMET Klavrno leto za Prandellija

ISTANBIL - Cesare Prandelli ni več trener Galatasaraya. Po sredinem porazu v Bruslju proti belgijskem Anderlechtu z 0:2 se moštvo turškega nogometnega kluba dokončno ni uvrstilo v osmino finala lige prvakov, ob tem pa je konec minulega tedna v državnem prvenstvu klonila proti Trabzonsporju z 0:3. Prandelli je v Istanbulu zamenjal rojaka Roberta Mancinija, še prej je vodil italijansko reprezentanco na SP v Braziliji. Neuspešno. Letošnje leto je zanj res klavrno.

EVROLIGA - 7. krog: Real Madrid - Unics Kazan 75:85, Maccabi Tel Aviv - CSKA Moskva 61:84, Alba Berlin - Unicaja Malaga 79:78, Fenerbahçe Ülker - Turow 89:74, Crvena zvezda - Neptunas Klaipeda 79:62 (Jaka Blažič 19 točk, 8 skokov v 24 minutah za Crveno zvezdo), Laboral Kutxa Vitoria - Olympiacos Pirej 89:70 (Mirza Begić 12 točk, 7 skokov, 3 blokade in Saša Vujačić 4 točke za Vitorio)

FIFA - Na najnovejši lestvici Mednarodne nogometne zveze je v vodstvu Nemčija pred Argentino, Kolumbijo, Belgijo, Nizozemsko, Brazilijo, Portugalsko, Francijo in Španijo. Italija ostaja na 11. mestu, Slovenija pa je na 36. nazadovala na 45. mesto.

PRVIČ - Atletico Mineiro je prvič v zgodovini kluba osvojil brazilski pokal, potem ko je na povratni nogometni tekmi z 1:0 izgubil proti Cruzeiro.

OI 2026 - Sabora je naznanil kandidature za organizacijo zimskih olimpijskih iger leta 2026. Sabor je že gostil najboljše športnike in športnice v zimskih športih športih leta 1972.

FORMULA 1 - Francoski dirkač v formuli 1 Jean Eric Vergne zapuščal moštvo Toro Rosso. Zamenjal naj bi ga komaj 20-letni Španec Carlos Sainz mlajši, sin nekdanjega dvakratnega svetovnega prvaka v reliju.

SKOKI - Na današnji tekmi za svetovni pokal v finskem Kuusamu bo nastopilo šest Slovencev. Peter Prevc je s skokom 142,5 metra bil v kvalifikacijah drugi najdaljši.

JADRANJE - Prvi dan regat v Abu Dabiju na finalu svetovnega pokala

Deveta po prvem dnevu

Jaš Farneti in Simon Sivitz Košuta sta na letošnji Barcolani jadrata tudi z ekipo Fincantieri na katamaranih Extreme40. V rokah držita zgibanko, s katero iščeta finančno pomoč za zadnjo sezono pred olimpijskimi igrami

KROMA

drnico najela na prizorišču samem, medtem ko ima velika večina nastopajočih svojo.

V prvi včerajšnji regati sta bila 6., »več se ni dalo«, je pojasnil krmar, saj so bili ostali enostavno hitrejši. V drugi regati pa sta zaradi napak končala na 14. mestu: »V tako majhni floti – v Abu Dabiju nastopa samo 16 povabljenih posadk – je vse težje, saj vsako manjšo napako drago plačaš,« je še povedal. Po prvem dnevu sta skupno deveta: če bosta uvrstitev med deseterico ohranila do vključno jutri, bosta v nedeljo nastopila še na regati za kolajne, kjer meri moči najboljših deset posadk. Končna uvrstitev pa ni vselej glavni cilj slovenskih jadralcev. Regata je za Sivitzo Košuto in Farnetijo predvsem odličen trening, tako bo tudi v Imperii in na severnoameriškem prvenstvu, kjer bosta nabirala kilometre predvsem pred prvim viškom sezone, ki bo na regati za svetovni pokal v Miamiu. V ostri konkurenci v Abu Dabiju pa bosta prav gotovo nabrala veliko izkušenj, zato sta hvaležna vsem, ki so jima omogočili odhod v Arabske emirate, del stroškov (1.700 evrov) pa jima krije jadrarna zveza. Danes bosta v razredu 470 na vrsti še dva plovca, tako tudi jutri.

Prvi dan regat v glavnem mestu Združenih arabskih emiratov je odlično začel Izolan Vaslji Žbogar. V razredu finn je v obeh plovih ciljno črto prečkal kot najboljši med 19 natopajočimi. Jadralci Tina Mrak in Veronika Macarol pa sta po prvem dnevu v razredu 470 na devetem mestu, Tržačanki Francesca Komatar in Sveva Carraro sta deseti. V razredu laser je Giovanni Cocoluto 15., Alessio Spadoni pa 19. med 20 posadkami. (vs)

NOGOMET - Evropski pokal

Inter in Napoli v šestnajstini finala

Srb Marko Marin je za Fiorentino dosegel svoj prvi evropski gol

ANSA

FIRENCE - Za glavnino italijanskih moštev je bil včerajšnji predzadnji krog faze po skupinah v evropski ligi uspešen. V šestnajstini finala sta se uvrstila tudi Napoli in Inter. Napoli je dosegel v Pragi proti Sparti potrebno točko (0:0). Benitezovemu moštvu se obeta tudi končno prvo mesto v skupini. Dovolj bo, da v zadnjem krogu doma premaga Slovan iz Bratislave, ki ni doslej osvojil niti točke. Če pa se tekma med Sparto in švicarskim moštvo Young Boys konča brez zmagovalca, bo tudi Napoliju dovolj, da igra neodločeno. Če bo Napoli na koncu prvi se bo v naslednji fazi izognil igranju proti eni od ekip, ki bo izpadla iz lige prvakov. Kljub dobrim novicam pa Napoli z igro ni zadovoljil. V prvem polčasu je imel tudi srečo, Čehi so namreč zadeli vratnico. V drugem pa je igral bolj agresivno, a so gostitelji vnovič zadeli vratnico, Napoli pa je kaj več

pokazal le v zadnjih 20 minutah.

Napeto je bilo tudi v Firencah, kjer si je Fiorentina z zmagom 2:1 proti francoskemu moštvu Guingamp zagotovila končno prvo mesto v skupini. Po trinajstih minutah je že vodila z 2:0 (Marin in Babacar). V drugem polčasu ji ni bilo lahko, saj je igrala v desetih zaradi krivične izključitve Babacara, ruski sodnik pa je za nameček dodal Francozom enajstmetrovko, ki je ni bilo. Gostje so zadeli in konec je bil zato napet, a brez sprememb.

Inter je proti Dnjepru zmagal z 2:1. Izgubil je z 1:0 (16. min.), izenačil je Kuzmanović (30.), Handanović je ubranil 11-metrovko, že v prvi minuti drugega polčasa je bil izključen Ranocchia, a je Inter vseeno zadeli z Osvaldom (50.) in tako osvojil prvo mesto v skupini. Torino, 0:0 proti Brugesu, še čaka.

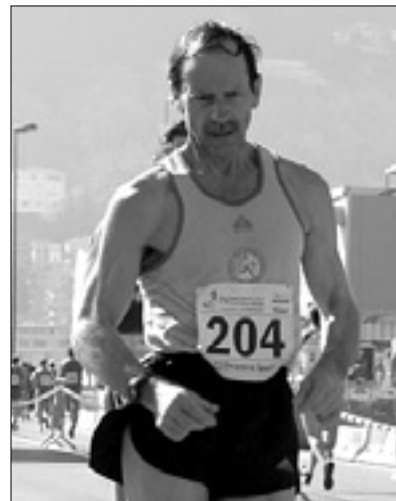
ABU DABI - Jadralca Čupe Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti sta nastopila na finalu svetovnega pokala začela spodbudno. Prvi dan regat sta zaključila na 9. mestu, potem ko sta bila na posamičnih regatah 6. in 14. »V tako ostri konkurenci, kjer je zbrana svetovna elita, sva sicer nekoliko manj konkurenčna, ker nimava svoje jadrnice. To sicer ne sme biti opravičilo, je pa res, da s to jadrnico ne uspeva izboljšati hitrosti, imava pa svoja jadra,« je po prvih dveh plovih pojasnil krmar Simon Sivitz Košuta. Jadrca Čupe sta namreč ja-

ATLETIKA - Pokal Alpe Jadran v hitri hoji

Uspešen konec

Ruzzier je v zadnjem hipu ujel končno zmago, že sedmo zaporedno - Predaval v Ljubljani

Za našega hitrohodca Fabia Ruzziera se je tekmovalna sezona končala nepričakovano dobro. Po treh mesecih prisilnem počitku zaradi poškodbe, je marsikateri cilj postal zanj naenkrat nedosegljiv. Po počasnem okrevanju in ponovnem pričetku treningov pa se mu je, kot smo že poročali, kljub temu posrečilo osvojiti dve srebrni kolajni na evropskem prvenstvu Master v Izmiru, medtem ko sta se zdeli končna zmaga na Trofeji Pokrajin in na Pokalu Alpe/Adria nedosegljivi, saj Lonjerc medtem ni nastopil kar na nekaj tekmah. Na zadnjih treh preizkušnjah, ki so veljale tako za eno kot drugo lestvico (Gorica, Milje in Zagreb), pa se je praktično vse obrnilo v njegov prid. Najprej je v Gorici osvojil prvo mesto na Trofeji Petih pokrajin, na Jarunu v Zagrebu, ko se ni na startu predstavil Vladimir Veršec, ki bi postal sicer že s samim nastopom končni zmagovalec, je z zadnjo možno uvrstitvijo med prvih pet postal že sedmo leto zaporedoma končni zmagovalec Pokala Alpe/Adria. K tej zmagi je največ pri-

pomogla odlična tekma, ki jo je naš atlet opravil v Miljah, kjer se je na 10 km uvrstil na nepričakovano 2. mesto in se s šestega povzpел na 3. mesto na skupni lestvici, tekma na 5 km pa mu je prinesla še tiste toč-

ke, ki so mu manjkale za končno zmago. Letos je na osmih tekmah Pokala Alpe/Adria, ki so bile na sporedu v Sloveniji, Italiji, Avstriji ter na Hrvaškem nastopilo skupno 113 tekmovalcev iz šestih držav (Slovenije, Italije, Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Rusije), prvič pa sta tako v moški kot v ženski kategoriji na končni lestvici zmagala atleta AK Koper. Med ženskami je namreč slavila Andreja Poklar pred Avstrijko Moniko Schwantzer in Tržačanko Eliso Raia.

Dan zatem pa je čakala Ruzziera še druga zadolžitev, ko ga je vodstvo AZS povabilo na dvodnevno prireditev Naj atlet Slovenije v Ptuj. Tam je na Kongresu Atletskih Trenerjev Slovenije imel štiriurno predavanje o tehniki, metodiki, načinih treninga in pravilih IAAF kar se tiče hitre hoje. Njegovo izvajanje je poželo veliko zanimanje s strani mnogih prisotnih trenerjev, kar daje upanje, da se bo v Sloveniji hoja razvila tudi v ostalih klubih razen koprškega, kjer trenutno pod Ruzzierjevim vodstvom vadi dvanajst atletov in atletinj.

ALPSKO SMUČANJE - Predstavitev tekmovalnih ekip na Opčinah

Trideset smučarjev v treh delovnih skupinah

Zaživela tudi združena ekipa

Zima (končno) trka na vrata, z njo pa se priprave na novo tekmovalno smučarsko sezono mrzlično stopnjujejo. Na strminah deželnih smučarskih centrov bo letos tekmovalo tudi trideset smučarjev (lani približno deset več) slovenskih smučarskih klubov v Italiji v desetih mladinskih kategorijah. Tekmovalci vadijo v treh vadbenih skupinah: SK Brdina in ŠD Mladina sta združili tekmovalno skupino babyjev in miškov, SK Devin ima samostojno ekipo najmlajših, pod okriljem smučarske komisije in pod pokroviteljstvom ZŠSDI, ki ekipo finansira, pa so vsi trije klubi sestavili skupno ekipo dečkov in naraščajnikov. Ideja, ki je nastala znotraj smučarske komisije, ki jo vodi **Matej Štolfa**, je letos tudi glavna novost. Načelnik smučarske komisije poudarja, da je to dolgoročni, štiriletni projekt, v njem pa letos sodelujejo tri slovenska tržaška društva, vrata pa so odprta tudi za morebitno pridruženje goriških smučarjev članov SPDG. Ekipo tačas sestavlja sicer samo pet tekmovalcev in mladinka, ki se pripravlja na učiteljski izpit. Junija je bila ekipa številnejša, a so po odstopu trenerja Lovrenca Gregorca nekateri opustili smučanje, dva člana – Enrico Rožič in Jan Ostolidi pa sta sledila trenerju h klubu Sella Neve, Gaia Ruzzier pa trenira pri Sci club 70. »Začetek ni bil enostaven, pred prvim izhodom je bilo prijavljenih enajst smučarjev, zaradi slabega vremena nato niso odpotovali, že teden kasneje, ko je trener odstopil, pa se jih je kar nekaj premislilo. Začetek sezone smo z maja nato premestili na julij, ker smo morali po takem osipu ponovno vse organizirati. Zdaj je že vse steklo, tudi število treningov je že tako, kot smo si ga zastavili,« razlaga Matej Štolfa. Ekipa je do danes opravila že 30 dni na snegu: zaradi pretoplega vremena so začeli s smučanjem šele septembra, v poletnih mesecih pa so trenirali z rolerji in drugimi kondicijskimi vajami, ki je vodil trener Ivan Kerpan. Med vsemi največ stavijo na Mattio Del Latte, ki bo drugo leto tekmoval med dečki. Ekipo koordinira Brdina, v projektu pa sodeluje tudi SK Devin. Čeprav letos nima tekmovalcev, je vključen v rotacijo izposoje kombija in kritja določenih stroškov. »Dogradili smo to, kar smo že uvedli pred dve-ma letoma, ko sta začela sodelovati Devin in Brdina,« je še dodal predsednik Brdine **Marko Piccini**, predsednik Mladine **Erik Tence** pa se veseli, da bodo imeli mlajši smučarji ob prestopu v starejše mladinske kategorije pred sabo že ekipo, ki dobro funkcionira. Sezona dečkov in naraščajnikov se bo začela 21. decembra v Sappadi z veleslalomom.

V kategoriji babyjev in miškov so slovenski klubi na Tržaškem sestavili dve vadbeni skupini. Pri SK Devin so sestavili samostojno ekipo, SK Brdina in ŠD Mladina pa letos sodelujeta: »Za to smo imeli skupni interes, predvsem za racionalizacijo stroškov. Tako so kombiji vedno polni,« sta pojasnila predsednika obeh klubov. Tu ima koordinacijsko vlogo ŠD Mladina, pri obeh združenih ekipah pa pomagajo pri organizaciji in logistiki odbornice klubov Tamar Mayer, Sabina Slavec in Tatjana Čač. Ekipo vodita izmenično Matej Crismancich in Veronica Tence, od septembra, ko so se začele priprave na novo sezono, so opravili 20 dni snežnih treningov, na katerih so predvsem utrjevali tehniko. Pri SK Devin pa trenirajo že od maja, doslej so opravili 26 snežnih dni (povprečno 75 % prisotnost), vse-

Zgoraj: skupna slika tekmovalcev s trenerji, desno: trije predsedniki Dario Štolfa (SK Devin), Marko Piccini (SK Brdina) in Erik Tence (ŠD Mladina)

FOTODAMJ@N

skozi pa so fizične sposobnosti utrjevali še na rolerjih (tekmovali so v prvenstvu Triveneto), na kolesu in z akrobatiko, podali pa so se tudi na kampiranje. Trener Aleš Sever računa na uveljavitev v deželni vrhu v štirih kategorijah, prav tako pa se bo za vrh borilo tudi nekaj članov združene ekipe Brdine in Mladine. Prva tekma bo že 29. decembra na Trbižu.

skozi pa so fizične sposobnosti utrjevali še na rolerjih (tekmovali so v prvenstvu Triveneto), na kolesu in z akrobatiko, podali pa so se tudi na kampiranje. Trener Aleš Sever računa na uveljavitev v deželni vrhu v štirih kategorijah, prav tako pa se bo za vrh borilo tudi nekaj članov združene ekipe Brdine in Mladine. Prva tekma bo že 29. decembra na Trbižu.

NOGOMET - Za Juventino se po osmih zaporednih zmagah začenja niz težkih tekem

Prihaja čas resnice

Ljubitelji nogometa, ki ob nedeljah nestrpno pričakujejo začetek nogometnega dneva in ob ponedeljkih radi lista-jo po športnih deželnih časopisih, ne morejo spregledati izjemnega trenutka, ki ga doživlja Juventusina v promocijski ligi skupine B. Ekipa niza zmage kot po tekočem traku. Na zadnjih osmih tekmah je osvojila vedno le zmago in prejela le en zadetek. Kot pričakovano je v Štandrežu vzdušje enkratno in vsi upajo, da se bo niz zmag nadaljeval tudi v nedeljo proti Trieste Calciu. Čaka jih še trša prihodnost: najprej v gosteh proti prvio uvrščeni Torviscosi, ki je na domačih tleh premagala vse nasprotnike, in nato še proti drugouvrščenemu San Luigi. Prav s slednjim se je Juventusina že pomerila v četrtfinalni tekmi italijanskega pokala in žal morala priznati premoč nasprotnikov. Zato se mu bo v prvenstvu skušala maščevati.

Trener Nicola Sepulcri tako ocenjuje izjemno formo belordečih: »Po

Trener Juventine Sepulcri hvali svoje prihodnje nasprotnike

FOTODAMJ@N

osmih zaporednih zmagah je vzdušje več kot dobro. Smo na poti, ki si jo želimo. Morda smo naredili še več, kot smo pričakovali in zato se lahko štejemo med resne protagoniste v prvenstvu. Kljub temu izjemnemu podvigu smo skrajšali

zaostanek za drugouvrščenim za dve točki, razdalja s prvouvrščenim pa je ostala enaka. Pričakoval sem preobrat po slabem začetku, ko smo imeli obilo smole s poškodbami in z boleznimi, ki so pestile igralce, kot bi bila epidemija. Nankrat smo se znašli s kar osem igralcev manj, kar se je poznalo. Po prvi zmagi proti Sangiorgini smo si oddahnili in zato je bila tista zmaga najlepša, čeprav nismo igrali najlepšega nogometa. Proti Trieste Calciu, v italijanskem pokalu, pa smo dokazali, da smo solidni. Igrali smo na visokem nivoju in takrat smo dojeli, da imamo dober potencial. Povedati je treba, da mora ekipa osvojiti še pravo mi-

KOŠARKA

Vsi v gosteh, Bor in Sokol proti vodilnim

Bor Radenska, Kontovel in Sokol bodo v deželnih ligah ta teden igrali v gosteh. Breg bo prost, **Bor Radenska** pa bo v deželni C-ligi igral v Čenti pri glavnemu favoritu prvenstva Tarcentu, ki je doslej zbral 14 točk, izgubil dvakrat v prvih treh krogih, nato pa ubral zmagovalni ritem. Ekipo sestavljajo povečini košarkarji, ki so nastopali v višjih ligah: na zunanjih položajih igrajo odlični Accardo, Antena, Baccino, Barazzutti, Munini in Vidani, pod košema pa Belina, Fumolo in Gaspardo. Bor bo na zahtevnem gostovanju igral brez Medna, Doza in Kocijančiča.

Težko gostovanje čaka tudi Kontovel in Sokol. **Kontovel** se bo pomeril z Gradom, ki je doslej zbral tudi 8 točk. Če bodo varovanci trenerja Marka Švaba zagrili kot na zadnjih tekmah, so lahko povsem kos nasprotniku. Med tednom so dobro trenirali, igralni ritem pa vzdrževali tudi s prijateljsko tekmo proti Bregu. Kot na zadnji tekmi ne bo Marka Gantarja in Luce Starca.

Sokol pa bo v telovadnici šole Caprin meril moči s prvouvrščenim Basket4Trieste, ki je doslej tesno izgubil samo proti Santosu (obe ekipi sta zbrali 10 točk). Pri Sokolu gotovo ne bo Gregorja Budina, Tomaža Danua in Denis Carcicha, ki je šel na operacijo kolena in bo dalj časa odsoten.

PROMOCIJSKA LIGA - Danes ob 20.30 Polispportiva Isontina - Dom

Obvestila

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečajji smučanja. Informacije lahko dobite na sedežu društva, Repentaborska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. 340-5814566 (Valentina).

Kako izpadeš iz skupine C 1. AL

Deželna nogometna zveza je kar zadeva skupino C 1. amaterske lige določila nov postopek za izpad iz lige, glede na to, da zaradi izpisa Ponziane nastopa v tej skupini ekipa manj. Po novem bo direktno izpadla samo zadnje uvrščena ekipa (15.), 13. in 14. pa igrata med sabo dodatno tekmo na igrišču boljše uvrščene po rednem delu razen v primeru, da ni med njima deset ali več točk razlike. V tem primeru tudi 14. na lestvici izpade direktno brez igranja dodatne tekme. Od ekip naših društev so v slabih vodah samo Sovodnje.

selnost. Zavedati se mora, da je močna in se boriti na vsaki tekmi. Mislim, da imamo odlične napadalce, ki so ob dobri podaji, zelo nevarni. Če bomo še bolj vztrajni in zagrizeni, bomo lahko še nadaljevali na tej poti. Prihaja trenutek resnice. Igrali bomo proti ekipam, ki so vredne spoštovanja. Vse tri imajo odlične trenerje. Od teh bi rad omenil trenerja San Luigi Zurrinija, čigar ekipe, ki jih je vodil, so vedno igrale izjemen nogomet. Njegovo ekipo smo preizkusili že v pokalu in ima igralski kader, ki je morda boljši od našega. Imajo Gerbinija, ki so ga snubili v elitni ligi, Milla, Del Zotta, Viglianija. Najbolj je zeleno izkušeno, med vsemi me je moštvo presenetlo. Vsekakor bodo vse tri tekme težke, treba se bo dobro pripraviti. Zmage bodo zelo pomembne. Če pa nam to ne bo uspelo, vemo, da je prvenstvo še dolgo. V društvu se vsi zavedamo, kaj delamo in do kod bi radi prišli, zato zmago ne doživljamo z velikim zanosom in tudi porazov ne s preveliko žalostjo. Ni mogoče doseči vsega naenkrat, zato je naše delo osredotočeno na dolgo obdobje. Pritisk mora biti, saj so v društvu dobri pogoji, da se nekaj doseže, ne sme pa biti tesnobe. Vsekakor je naš cilj uvrstitev v play-off.

Na koncu bi se še rad zahvalil obojima sodelavcema (Cristiano Raffin in Mauro Venturini), saj vem, da sam brez njih ne bi zmozel vsega dela.» (M.F.)

Ko slovenščine ne govori ...nihče!

Od osnovne šole dalje so nas učitelji in profesorji spodbujali, naj govorimo v pravilni slovenščini. »To je sicer jezik, ki ga govori premalo ljudi, da bi si ga privoščili še dodatno pokvariti!« so nas učitelji kregali. Sedaj pa, ko smo nekoliko starejši, se sprašujemo: kdo pa zna pravzaprav govoriti slovensko?

Mi... samo pu domače!

Ali ste se kdaj pogovarjali s kakim mladim Kraševcem ali mladim Tržačanom? Ali je ta po vašem mnenju govoril po slovensko? Seveda je, ampak malo »po svoje«, a ne?

Jezik našega zamejstva ni namreč slovenščina, temveč naše predrago »pu domače«. To pa je jezik, ki se iz vasi v vas drastično spreminja. Ločimo tako tri velike veje te čudne govorice: vzhodno-kraško narečje, zahodno-kraško narečje in tržaško slovensko narečje. Te tri govorice pa se med seboj bistveno razlikujejo. Morda ste Brežana slišali reči, da ima »rjave hlače«. Pogledali ste barvo njegovih hlač in ugotovili, da te niso rjave. Ko pa ga vprašate, če se je slučajno zmotil, vam bo on pokazal nogavice, in ugotovili boste, da so te rdeče barve. Da, rjave hlače so rdeče nogavice. Če pa se boste kdaj pogovorili s Križanom, naj vas ne vznemirja dejstvo, da so skoraj vsi skloni eni in isti: vaš sogovornik se ni zmotil ali pa pozabil na sklone, temveč se pogovarja »pu domače«. V Trstu pa se slovensko govoreča skupnost rada pogovarja v t.i. »ma jaz znam meljo govorit po slovensko kome vsi vi na Karsu«. Imajo se za prefinjene ljudi, ki znajo še najbolje govoriti po slovensko, in ko izstopijo iz avtobusa oni pravzaprav šendirajo.

Malo v razmislek: mi slovenščine ne uporabljamo. Govorimo pač neko zmes slovenščine in italijanščine: to imamo že v krvi. Starejše prebivalstvo, naši starši in profesorji se na nas jezijo, ker govorimo tako slabo slovenščino: ne razumemo pa, da smo vsi mi pod močnim vplivom italijanskega jezika, in da so posledično določene besede – pa tudi določene besedne zveze – tako močno ukoreninjene v naš stil govorjenja, da se jih je težko znebiti. Predstavljamo nekaj tipičnih jezikovnih »navad« nekaterih od nas:

Ne vidim ure. Naj vas ne preseneča, če vas bo vaš slovenski sogovornik začudeno pogledal in vam bo rekel: »kako ne vidiš ure, na steni visi!«; slovenski prevod: komaj čakam.

Sem štu(a). To besedno zvezo je nemogoče prevesti. Predstavlja emotivno stanje, ki je med »naveličan(a) sem« in »utrujen(a) sem«. Zelo globok pomen, večkrat ga uporabljamo z »ne vidim ure«.

Bašta. Italijanizem, pomeni pa »dovolj« ali pa »odnehaj«.

Naj vas ne čudi dejstvo, da ne uporabljamo dvojine. Primer: »Mi dva smo šli.«

Allora, però, comunque, ma, quindi. Uporabljamo jih dosledno, skoraj v vsakem stavku. Iz italijanščine.

Ztu ki. Nadomešča »ker«.

Zs/sz. Preprosto s/z, odvisno od narečja. Primer: »Šla sm zs(sz) nju«.

Tipo... »Ta barva je tipo una druga«. Prevod: kot, kakor, približno.

Skratka, naše narečje se nekako postavlja med kakim slovenskim narečjem in kako italijansko govorico. Naj se ne čudimo, da nas v Ljubljani ne razumejo, ko naročimo »enu majhnu bjrcu in en panin«.

V Sloveniji?

Rekli smo, da nekateri od nas slovenščine ne znajo dosledno govoriti: naše narečje se precej razlikuje od pravilne, knjižne slovenščine. Dosti je namreč italijanizmov in jezikovnih neskladnosti. Pričakovali pa bi si, da Slovenci sami svoj jezik znajo govoriti in gotovo uporabljajo samo slovenske izraze. Ali je res tako?

»Ja, ne vem kaj ti odgovor. Ne štekam vprašanja...« Aha. No, pa verjetno je to samo naiven Lju-

bljančan(ka), ki se mu (ji) ne da govoriti v pravilni slovenščini. Kmalu pa šumovci odkrijemo, da pravzaprav vsi mladi Slovenci tako govorijo. Tudi v Sloveniji ločimo več narečij, tudi tam se govorice spreminjajo iz vasi v vas. Vsak uporablja svoj naglas, svoje besede, svoj stil. Obstajajo pa določene stalnice v slovenskem jeziku, ki jih lahko slišimo povsod. Predstavimo kratek seznam najpogostejših, za nas tujih, izrazov (večinoma iz ljubljanske govorice):

Ne štekam. Ha!, kaj pa je to? Beseda verjetno izhaja iz besede šteker, t.j. električna vtičnica; prevod v slovenščino: ne razumem; prevod »pu domače«: ne zstupm.

To je pa fora! Prevod: to je zabavno; »pu domače«: tu je figo!

To ni fer. Iz angleščine: ni pravično; »pu domače«: ni prou!

Furam se s trolo. Eh??? Furati pomeni voziti, trola pa je ljubljanski mestni avtobus. Beseda trola izhaja iz starega prevoznega sredstva, trolejbusa. »Pu domače«: korjera.

Ziher je ful kul! Ali ta človek sploh govori po slovensko? Beseda ziher izhaja iz nemščine sicher, ki pomeni zagotovo, kul pa iz angleščine cool, dobro. Ful je tudi iz angleščine, full, pomeni pa polno, dosti. Prevod »pu domače«: Sigurno je strahno fajn!

Daj mi kuli! Tukaj ne gre za isto besedo kot prej. Ne: kuli pomeni pero, pisalo. Verjetno izhaja iz nemške besede kugelschreiber, pisalo namreč. »Pu domače«: dej mi en biro, dej mi eno penno.

OMG, Jesus Christ! (beri: Ouemdzī, Džizus Krajst) Iz angleščine, celo pravilna angleščina. Prevod: oh moj bog, Jezus Kristus!; »pu domače«: oh moj buh, jejžes.

On je kao rekel... Hrvatizem. Prevod po slovensko: kot; »pu domače« (bolj zvesto): Uon (Uan, wn) je reku tipo...

Poleg teh slovenskih (ali še vedno gre za slovenščino) vragolij, Slovenci zelo radi izpustijo končnice besed, še posebno pri končnicah glagolov. Primer: »mi smo rek'l« ali pa »bomo že nekaj napisa'l«. Večkrat pa se Slovenci ne spomnijo več starega pravila »Ta suhi škapec pušča« in nedosledno uporabljajo k/h in s/z. Primer: »Šel sem s mačko in z psom«, »Šel sem k Katerini in h Davidu« (in to na univerzitetnih predavanjih!)

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

»Za bjro je treba špnđt, ker bjra je sveta«

(I.S., v Münchnu)

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

In alora?

Skratka, kdo sploh še uporablja slovenščino? Tako lep jezik, ki ga moramo eni in drugi, po svoje, pokvariti. Mi smo pod zelo močnim vplivom italijanskega jezika: kalki iz italijanščine in italijanizmi so pri nas še največji problem. Pa tudi naši bratje iz Slovenije svojega jezika sploh ne znajo govoriti: tokrat pa se slovenščino oblati s tujkami iz angleščine in nemščine, ker je to kul. Prav zaradi tega bi se morali vsi mi, eni in drugi, malo potruditi, da bi slovenščino postavili na nivo, ki si ga zasluži. Majhen jezik, da, ampak edinstveno lep. Ohranjajmo ga in se pred njim spoštljivo priklonimo, saj je to naš jezik in je v njem skrita naša kultura.

Tu pa tam, šumov bam!

Prosek - Kontovel

V knjižnici Borisa Pahorja v Kulturnem domu Prosek – Kontovel so knjige vsebinsko zelo lepo razporejene.

Dolina

V nedeljo je v KD Valentin Vodnik potekal dvojezični partizanski večer v organizaciji VZPI – ANPI. Sicer niso prevajali celotnih besedil, temveč le bistvene točke. Seveda VZPI – ANPI ni samo slovenska organizacija, torej se spodobi, da je dogodek dvojezičen (tako pravijo domačini). In seveda je Dolina le eden od takih primerov. V spomin nam pride nešteto vaških trenutkov, ki so v zadnjih letih vedno bolj dvojezični (ali se vsaj tako zdi). Čeprav so največkrat v dvoranah, na teh proslavah, samo in izključno Slovenci. Ima smisel, da so ti dogodki dvojezični?

Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se

Brez spleta (ne) gre

Zveza ANDE (Associazione Nazionale Donne Elettrici) je dne 24.11.2014 organizirala pisni natečaj, ki se ga je udeležilo 144 dijakov iz italijanskih in slovenskih višjih šol: od liceja Franceta Prešerna vse do licejev Galilei in Oberdan ter Deledda, da omenimo samo nekatere. Organizatorji so bili zelo veseli s tako številčno udeležbo. Natečaj se je odvijal v dopoldanskih urah, v prostorih fakultete za humanistične vede v Trstu. Tema letošnje izdaje pisnega natečaja je bila o spletu, točneje o dobrih in slabih lastnostih socialnega spleta. Zmagovalec bo imel možnost, da se udeleži enomesečnega trajajočega staža v tovarni velikih motorjev Wartsila. Sodelujočim pa je zveza ANDE podarila USB ključek.

Dijaki znanstvenega liceja Franceta Prešerna so bili tokrat edini predstavniki tržaških slovenskih šol. Med letošnjimi sodelujočimi je bila prisotna tudi lanska zmagovalka, dijakinja Veronica Moro. Dijakinja iz lanskega 4.b razreda, je prejela kot nagrado spominsko tabli-

co. Lani pa je prejel nagrado tudi maturant Sebastiano Castriotta.

Imena zmagovalcev bodo objavili v naslednjih dneh. Tema natečaja je navdihnila večino udeležencev, ki so štiri ure pisali o ugodnostih in neugodnostih socialnih omrežij in spleta nasploh. Mentorji iz raznih šol pa so med tekmovanjem sami uporabljali telefončke ter "googlali". Bili so povsem v skladu s temo tekmovanja.

Dijaki, so nam po koncu štirih ur posredovali svoje vtise in mnenja. Mnogo od njih se je v minulem tednu seznanilo z neskončnimi informacijami spleta. Redke izjeme, pa niso poglobile njihovega znanja glede te teme. Mnenja so bila različna, nekateri so upali v bolj preprost spis glede Facebooka, drugi pa so želeli pisati le o dobrih platih socialnih omrežij. Veliko od njih je srečno zapustilo učilnico. Povedali so, da takšni natečaji podpirajo posameznika k razmišljanju. Lahko si privoščijo kritična mnenja in lahko posredujejo, vse kar vedo. V šoli pravzaprav ni ved-

no zaželeno, da se dijak preveč razpiše in da napiše spis, ki gre izven shem.

Tema spleta je pri vsakem prisotna. Vsi uporabljamo splet, da obdržimo prijateljstva z znanci iz drugih dežel. Šumovci sami med nami komuniciramo preko socialnih omrežij, preko katerih si posredujemo informacije, zanimivosti ter izmenjujemo mnenja za nove številke.

Splet se je v teku let korenito spremenil. Vedno več neugodnosti dobimo, ko "surfamo" po spletu. A v teku let je spremenilo tudi delo novinarja. Sami, smo mladi novinarji, ki žal nismo nikoli pisali članke s starimi pisalnimi stroji. Preko spleta dospemo izredno hitro do novic, ki nas zanimajo in ki so tudi za Vas bralce izredno zanimive.

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik **20.50** TDD predstavlja, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.10 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.45, 20.00 Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **10.00** Storie vere **10.55** Rai Player **11.10** A conti fatti **12.00** Talent show: La prova del cuoco **14.05** Talent show: Dolci dopo il Tiggì **14.40** Show: Torto o ragione? **16.00** La vita in diretta **17.00** Zecchino d'oro **18.50** Kviz: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi **20.10** Carosello Reloaded **21.15** Tale e Quale Show **0.10** Tv7

RAI2

7.05 Nad.: Army Wives – Conflitti del cuore **8.30** Nad.: Il tocco dell'angelo **10.00** 13.30, 17.45 Rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** 18.20, 20.30, 23.30 Dnevnik in vreme **14.00** Detto fatto **16.15** Serija: Castle **17.00** SuperMax Tv **18.05** Športna rubrika **18.50** Serija: N.C.I.S. - Los Angeles **19.40** Serija: N.C.I.S. **21.00** Impazienti **21.10** Serija: Criminal Minds **22.45** Serija: The Good Wife **23.45** Show: Troppo giusti

RAI3

6.30 Rassegna stampa **7.00** Tgr Buongiorno Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00** Talk show: Agorà **10.00** Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **12.00** 14.00, 19.00, 0.00 Dnevnik in vreme **12.45** Pane quotidiano **13.10** Rai Cultura – Il tempo e la storia **14.50** Rubrike **15.15** Nad.: Terra nostra **16.00** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **20.00** Blob **20.15** Sconosciuti **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Odd.: Questioni di famiglia **23.10** Dok.: Hotel 6 stelle

RAI4

11.40 15.35 La vita segreta di una teenager americana **12.25** 18.00 Xena **13.15** Heroes **14.00** 19.35 Rai Player **14.05** 20.25 Beauty and the Beast **14.50** Greek **16.20** The Lying Game **17.05** Novice **17.10** Streghe **18.45** La spada della verità **19.40** Supernatural

21.10 Film: *Final Destination 3* (horor)
22.45 *Wonderland 2014* **23.20** Film: *Saw 4* (horor)

RAI5

13.30 Ubiq – Lituania **13.55** 20.30 Rubrika **14.05** Il popolo dei cieli **15.05** Un anno nelle terre selvagge **16.05** Gledališče: Uomo e galantuomo **18.45** 0.05 Novice **18.50** Storia e splendore dei palazzi reali **19.50** Divini devoti **20.40** Passepartout **21.15** Dok. film: Versione di Mario **22.50** Scaramouche Scaramouche **23.20** David Letterman Show

RAI MOVIE

12.30 Film: Prima ti predono... poi t'amazzo (western) **14.00** 17.35 Rubrika **14.05** Film: Flashdance (dram.) **15.45** Film: Indiscreto (kom.) **17.30** Novice **17.40** Film: Sperduti a Manhattan (kom.) **19.15** Film: Per vivere meglio, divertitevi con noi (kom., It., '78) **21.15** Film: Unico testimone (triler, '01, i. J. Travolta)

22.45 Film: *World Trade Center* (dram., '01, i. N. Cage)

RAI PREMIUM

11.20 Nad.: Un posto al sole **12.10** 19.10 Rai Player **12.15** Nad.: Betty la Fea **13.05** 19.15 Nad.: Terra Nostra **13.55** Nad.: Close to Home – Giustizia ad ogni costo **15.25** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.30** GranPremium **15.45** Nad.: Amanti e segreti **17.35** Novice **17.40** Nad.: Pasion proibida **20.15** Nad.: Un medico in famiglia **21.15** Nad.: Un matrimonio **23.05** Fiction Magazine **0.00** Serija: Sulle tracce del crimine

RETE4

6.50 Serija: Zorro **7.10** Serija: Hunter **8.05** Nad.: Cuore ribelle **9.30** Serija: Carabinieri **10.35** Sai cosa mangi? **10.45** Ricette all'italiana **11.30** 18.50 Dnevnik, vreme in prometne informacije **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Ieri e oggi in Tv **16.00** Film: PT 109 – Posto di combattimento **19.35** Nad.: Il segreto **20.30** Nad.: Tempesta d'amore **21.15** Aktualno: Quarto grado

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Show: Mattino cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.15** Nad.: Cento vetrine **14.45** Talk show: Uomini e donne **16.15** 21.10 Nad.: Il Segreto **17.00** Talk show: Pomeriggio cinque **18.45** Kviz: Avanti un altro! **20.40** Show: Striscia la notizia – La voce dell'indecenza **23.30** Nad.: I cerchi nell'acqua

ITALIA1

6.50 Nan.: Tutto in famiglia **7.15** Nan.: Mike & Molly **8.10** Serija: Psych **10.05** Serija: The Closer **12.05** Cotto e mangiato **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Športna rubrika **14.05** Nan.: Simpsonovi **14.35** Nan.: Futurama **15.00** Nan.: The Big Bang Theory **15.50** Nan.: E alla fine arriva mamma! **16.45** Serija: White Collar – Fascino criminale **19.20** Serija: C.S.I. - New York

21.10 Film: *Contraband* (akc., '12) **23.30** Show: Le Iene

IRIS

11.05 Film: Bello come un arcangelo (kom.) **12.50** 19.10 Serija: Hazzard **15.00** Film: Amico, stammi lontano almeno un palmo... (western) **17.05** Film: Il bambino e il poliziotto (kom.) **21.00** Film: Rocky Balboa (dram., '06, i. S. Stallone) **23.05** Film: Rocky (dram., '76)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00 Dnevnik **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **14.00** Kronika **14.40** Serija: Il commissario Maigret **16.30** Film: Suor Therese **18.10** Serija: Il commissario Cordier **20.30** Otto e mezzo **21.10** Crozza nel Paese delle Meraviglie **22.40** Bersaglio mobile

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.40** 15.00 The Dr. Oz Show **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **8.50** 12.00, 13.05 I menù di Benedetta **10.00** 19.00 Chef per un giorno **11.00** 20.05 Cuochi e fiamme **14.30** Dottori in prima linea **16.50** SOS Tata **21.10** Serija: Josephine, Ange Gardien **0.50** La mala educaxxion

TELEQUATTRO

7.00 Sveglia Trieste! **8.30** Dok.: Luoghi magici **11.00** Aktualno: Musa Tv **11.15** Ring **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik **13.45** Qui studio a voi stadio **18.00** 23.30, 23.55 Trieste in diretta **19.05** Incontri sul tram **20.00** Happy hour **21.00** Ring

LAEFFE

13.45 19.45 Novice **14.00** 17.45 Serija: Jamie – Menu da 30 minuti **15.05** Serija: 360 giorni in viaggio **16.10** Serija: L'archeologo va

gabondo **16.45** Serija: Città nascoste **18.50** Serija: Bourdain – Senza prenotazione **20.05** Serija: Racconti dalle città di mare

21.10 Film: *Pantaleon e le visitatrici* **23.15** Nad.: The Paradise **0.15** Nad.: Emma

CIELO

12.30 Hell's Kitchen **13.15** 14.30, 15.30 MasterChef Australia **13.45** 17.30 Buying & Selling **15.15** Novice **16.30** 18.30 Fratelli in affari **19.15** Serija: Affari al buio **20.15** Serija: Affari di famiglia **21.10** Cucine da incubo

DMAX

11.45 19.30 Banco dei pugni **15.10** Affare fatto! **21.10** Swords **22.00** Epidemie killer **22.50** 1000 modi per morire **23.40** Video del tubo

SLOVENIJA1

6.00 Kultura **6.05** Odmevi **6.55** Dobro jutro **10.35** Ugriznimo znanost **11.05** Prava ideja! **11.55** Sveto in svet **13.00** 15.00, 17.00, 18.55, 22.40 Poročila, športne vesti, vreme **13.30** Tarča **15.10** Mostovi – Hidak **15.50** Dok. serija: Village folk **15.55** 18.35 Otroški program: OP! **16.30** Dok. film: Rešitev za starejše **17.25** Slovenski magazin **17.50** Dok. serija: Village folk **18.00** Nan.: Izjemne dogodivščine Sama Foxa **18.25** Infodrom **19.30** Slovenska kronika **20.00** Slovenski pozdrav **21.25** Med valovi **22.00** Odmevi **23.10** Polnočni klub

SLOVENIJA2

6.00 9.00 Zabavni infokanal **7.00** Otroški program: OP! **8.25** Infodrom **8.35** Impro Tv **10.15** Dobro jutro **12.45** 19.05 Točka **13.55** Osmi dan **14.25** Dok. portret: Pogovori o Vitomilu Zupanu **15.20** Pričevalci **17.45** Migaj raje z nami **18.15** Nogomet: vrhunec evropske lige **20.00** Dok. odd.: Pod streli – novinarji v vojnah **20.55** Nad.: Zavod za zaposlovanje **21.25** Nad.: Popravljen kri- vica **22.10** Film: Lovci

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** City Folk **15.00** Veselje je... **15.30** Nogomet: evropska liga, Rijeka – Standard Liege **17.10** Dogodki **17.25** Sredozemlje **18.00** Zlatko Zakladko **18.15** Ugriznimo znanost **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Aktualno **20.00** Potopisi **20.30** Najlepše besede **21.00** The Real Six Pack **21.40** 23.35 Avtomobilizem **22.15** Arhivski posnetki **23.05** Dok. odd. **23.50** Kino premiere

POP TV

6.00 Risanke in otroške serije **7.20** 13.55 Serija: Lepo je biti sosed **8.10** 14.50 Queen Latifah Show **9.05** 10.15, 11.35, 12.45 Tv prodaja **9.20** 15.45 Nad.: Barva strasti **10.30** 16.45 Nad.: Sila **11.50** 17.55 Nad.: Vrtinec življenja **13.00** Serija: Kostì **18.55** 21.20 Novice in vreme **20.00** Serija: Gostilna išče šefa

21.50 Film: *Bolje ne bo nikoli* **23.15** Eurojackpot

KANAL A

6.50 Risanke **8.20** 12.55 Serija: Nova ameriška restavracija **9.10** 18.55 Serija: Alarm

Petek, 28. novembra
Rai 5, ob 22.45

Monicelli.

La versione di Mario

Italia 2012

Režija: Mario Canale, Felice Farina, Mario Gianni, Wilma Labate in Annarosa Mori

Osemdeset minut v družbi pikrega Maria Monicellija.

Posmrtni poklon petih italijanskih režiserjev, enemu najvidnejših predstavnikov italijanskega povojnega filma.

Toskanec, ki je prav ob ironičnem pogledu in s pikrim opisom znal udariti po navadah in razvadah italijanske družbe.

Rojen v Viareggiu, nečak založnika Mondadorija, je izbral filmsko umetnost, ker ni imel dovolj talenta, da bi se posvetil literaturi ali resni glasbi.

Nad vse skromen in hkrati izreden poznavalec hib in napak italijanskega naroda, je poskrbel za vrsto filmov in komedij, ki so hkrati zgodovinski zapisi italijanskega vsakdana.

Dokumentarec v katerem sodelujejo tudi njegova hčerka Fofi, scenografka Suso Cecchi D'Amico, Dino in Marco Risi, poleg seveda številnih avtorjev in kolegov prikazuje Monicellija v povsem novi luči, človeka, ki se je kljub številnim uspehom, vsakič znova postavljal pod vprašaj in se pogosto prepuščal malodušju. Vse do usodne, poslednje odločitve.

VREDNO OGLEDA

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d. z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude

DZP doo z enim družabnikom

PRAE srl con unico socio

Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,

fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320, faks 0481 356329

email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,

tel. 0432 731190, faks 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,

fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2014 230,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2014

230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,

Partizanska 75, Sežana,

tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne

prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina

1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

finančni in legalni 92,00 €,

ob praznikih povšek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasi@tmedia.it

Brezplačna tel.št. 800912775

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €

na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,

osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale

na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu

št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze

časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen

v Evropsko zvezo

manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence

v tujini in v zvezi s tem

izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence

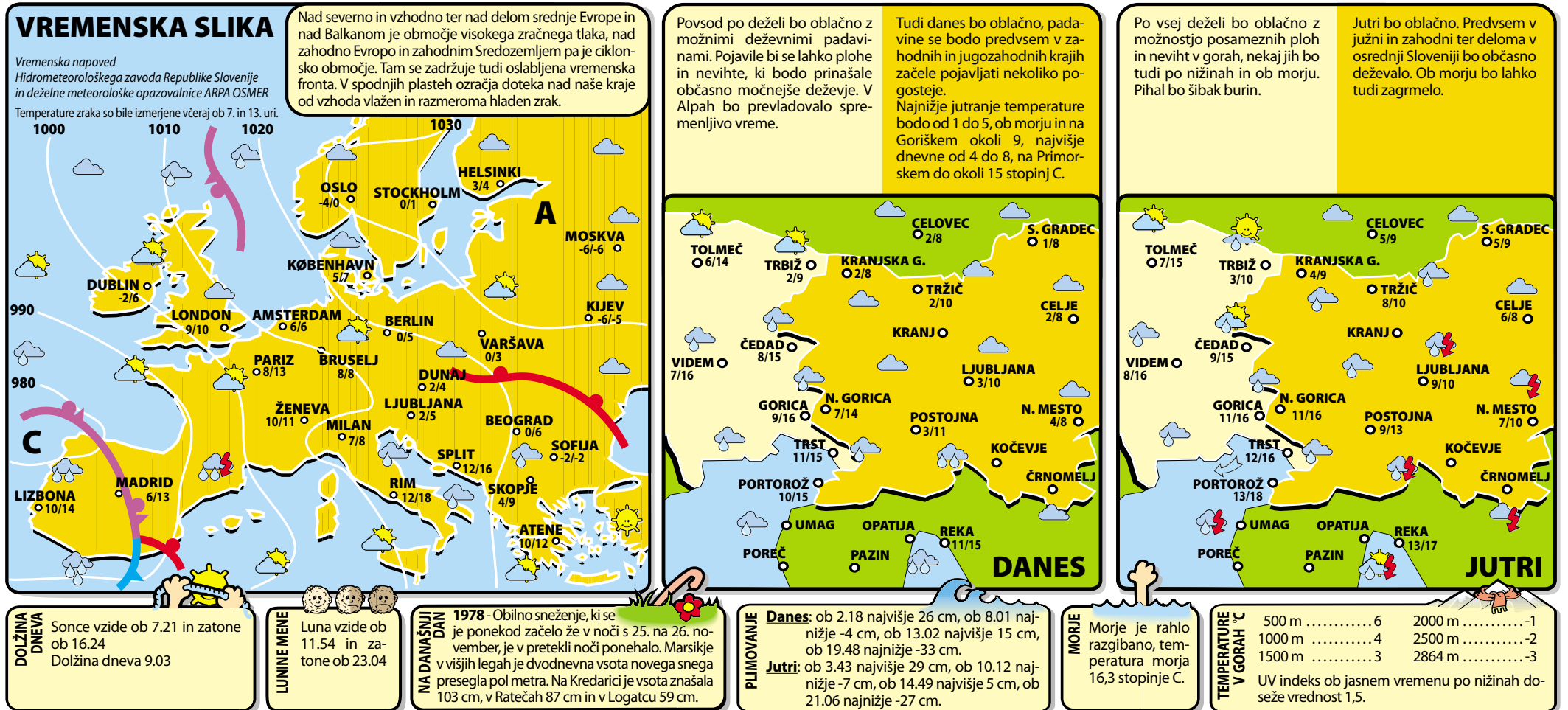
v tujini in v zvezi s tem

izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence

v tujini in v zvezi s tem

izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi

VOLKSWAGEN - V 40 letih sedem generacij priljubljenega golfa

Nemško avtomobilsko ikono sedaj ponujajo tudi s hibridnim ali s samo električnim pogonom

VW golf praznuje letos 40-letnico obstoja, in sicer z že sedmo generacijo te avtomobilске ikone. Ob tej priložnosti pa poleg GTI, GTD, 4motion, variantov in drugih različic, ponujajo tudi hibridni golf GTE in električni e-golf.

Golf GTE ima električni motor in 1,4-litrski bencinski motor TSI. Downsizing (se pravi zmanjševanje prostornine motorjev ob enakih zmogljivostih) skupaj s priključno hibridno tehnologijo so ta čas ekološko in tržno zelo posrečene ideje, kot dokazujejo nekateri japonski modeli. Taka različica je dobrodošla še zlasti tistim, ki bi hoteli omejiti porabo svojih jeklenih konjičkov, kar bi sicer lahko storili tudi z dizelskim motorjem, a kaj, ko dizli marsikomu ne dišijo in ti naj bi se obrnili na hibridno različico.

Bencinski motor, ki so ga vgradili v golf GTE, zmore 150 KM, temu pa je treba še dodati 102 KM električnega motorja: če oba delata skupaj na skupna moč ni 250 KM, kot bi lahko mislili, če bi se šlo zgolj za matematiko, temveč nekaj več kot 200 KM. Električni agregat napajajo litij-ionske baterije, ki lahko shranijo za 8,7 kWh energije, nameščene pa so pod zadnjimi sedeli.

Tako znaša prostornina posode za gorivo 40 litrov, kar pa je dovolj za skupni doseg tudi tja do 900 kilometrov. Baterije se iz navadne hišne vtičnice napolnijo v manj kot 4 urah, ali v dobrih dveh urah, če so priključene v tako imenovani wallbox (torej poseben priključ na sicer normalni elektonapeljavi). K nam bo prišel v prvem tromesečju 2015, stal pa naj bi 37.000 evrov.

A to še ni vse, kot bi rekli reklamirji: golf je sedaj lahko tudi samo elek-

tričen: poganja ga 85-kilovatni električni motor, doseg pa naj bi znašal do 190 kilometrov, kar naj bi bilo več kot dovolj za vožnjo po mestu in tudi za krajše izlete. Pri Volkswagnu trdijo, da bo e-golf namenjen predvsem posameznikom za dnevne migracije od doma v službo in nazaj. V Nemčiji 80 odstotkov ljudi dnevno z avtomobilom prevozi manj kot 50 kilometrov. Tudi e-golf naj bi veljal 37 tisočakov.

MAZDA - Novost – na voljo bo tudi s štirikolesnim pogonom

Mazda CX3 napoveduje hudo konkurenco nekaterim nemškim in japonskim modelom

Pred odprtjem salona v Los Angelesu je Mazda razkrila podoba novega modela terenca, ki se bo sredi prihodnjega leta pojavil v boju z Renaultovim capturom, Nissanovim jukom in drugimi. Mazda CX-3 je dolga 4,28 m, 1,77 m široka in visoka 1,55 m. To je nekoliko več od večine kompaktnih avtomobilov v njenem segmentu, kot so prej omenjeni Renault Captur in Peugeot 2008, medtem ko medosna razdalja meri 2,57 metra.

Tudi CX-3 vsebuje cel kup SkyActiv tehnologije. Varnostni pripomočki bodo združeni pod okriljem i-ACTIVSENSE. Seveda bo SkyActiv tehnologija na voljo tudi pri motorjih. V Evropi bo zagotovo največ zanimanja za 1,5-litrski SkyActiv-D motor s 77 kilovati moči, na voljo bo še 1,5-litrski bencinski SkyActiv-G in ponekod tudi dvolitrski SkyActiv-G. Vsi motorji bodo na voljo v kombinaciji s šeststopenjskim ročnim in samodejnim menjalnikom, na voljo pa bo izbira štirikolesnega pogona.

Pripravil Ivan Fischer

Avti bi že morali biti obuti v zimske gume

Že dobrih 10 dni bi morali imeti na naših avtomobilih zimske gume, ali vsaj snežne verige v prtljažniku. Pod temperaturo 7 stopinj nad ničlo se lastnosti poletnih in zimskih gum bistveno spremenijo, in sicer v korist zimskih. Prej omenjenih sedem stopinj je vrednost, ki jo v zadnjih letih najpogosteje navajajo kot vrednost, pri kateri se začnejo letne in zimske pnevmatike močno razlikovati. Letne pnevmatike postanejo pri nižjih temperaturah trše, močno se jim zmanjša oprijem, slabše čistijo tekalno površino in še bi lahko naštevali njihove negativne lastnosti. Ne smemo pozabiti, da je površina stika pnevmatike s cesto velika za eno povprečno moško dlan. Ta površina je torej vse, kar nam omogoča pospeševanje, zaviranje in zavijanje, zato je zelo pomembno, kako dobro se tekalna površina pnevmatike "prime" hladnega, mokrega ali celo zasneženega asfalta. Zimske pnevmatike imajo poleg opazno globljega profila in lamel za izpodirvanje snega tudi drugačno gumeno zmes, namenjeno nizkim temperaturam, ki ohranja pnevmatiko mehkejšo in s tem veliko bolj udobno in varno. Na avto vsekakor natakните 4 enake pnevmatike z najmanj 4 milimetra profila.